

Ο ΜΕΝΤΩΡ

ΗΤΟΙ

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΤΕΡΗΝΑ
ΚΑΙ ΩΦΕΛΙΜΑ

ΧΑΡΙΝ ΤΗΣ

ΕΥΓΕΝΟΥΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΤΟΜΟΣ Α'. ΠΕΡΙΕΧΩΝ 12 ΤΕΥΧΗ.

ΤΕΥΧΟΣ Β'.
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ,
ΤΥΠΟΙΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ Α. ΔΑΜΙΑΝΟΥ.

1869.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Ἐταιρία λογίων ἀποφασίσασα νὰ τυπῶνῃ κατὰ πᾶσαν ἑβδομάδα ἐπὶ ἑνὸς τυπογραφικοῦ φύλλου ἀναγνώσματα καὶ τερπνὰ καὶ ὠφέλιμα. ἔδημοσίευσε τὰ τέσσαρα πρῶτα φύλλα, τὰ ἀπαρτίζοντα τὸ πρῶτον τεῦχος, ὅπερ ὠνομάσθη Σεπτέμβριος.

Οἱ λόγιοι οὗτοι, προβαίνοντες εἰς τὴν ἑναρξιν τοῦ δευτέρου τεύχους, σπεύδουσιν ὅπως εὐχαριστήσωσι μὲν ἐκείνους τῶν φιλομούσων, οἵτινες προθύμως ἐνεθάρρουναν τὴν ἐπιχειρήσιν ταύτην διὰ τῆς συνδρομῆς των, ζητήσωσι δὲ συγγνώμην παρ' ἐκείων, πρὸς τοὺς ὁποίους ἕνεκα διαφόρων αἰτίων, ὅλως ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως αὐτῶν, δὲν ἤδυνήθησαν ν' ἀποτανθῶσι, καὶ παρὰ τῶν ὁποίων οὐχὶ μικρὰν ἐπίσης ἀναμένουσι τὴν ἐνθάρρουνσιν.

Τὸ ἐκδοθὲν ἤδη ἄ. τεῦχος, οὗ τὰ ἐμπεριεχόμενα 1 προοίμιον (μετ' εἰκονογραφίας)—2 παραινέσεις—3 διάλογος ὅτι ὁ νέος ὀφείλει νὰ τελειῶνῃ τοῦλάχιστον τὰ ἐγκύκλια λεγόμενα μὴθήματα—4 ποίημα «τὸ φθινόπωρον»—5 σύντομος βιογραφία τοῦ αἰδίου Μητροπολίτου Σμύρνης Χρυσάνθου (μετ' εἰκονογρ.) καὶ ἐπιτάφιος ἀπαγγελθεὶς κατὰ τὴν κηδείαν αὐτοῦ—6 αἱ περικνημίδες—7 ἐπίκρισις 8 πῶς δύναται τις νὰ γίνῃ πλοῦσιος—9 ποίημα «ἡ φιλία»—10 περὶ τῆς Εὐαγγ. Σχολῆς—11 μετριοφροσύνη—12 διήγημα «ἡ βελονοθραύστρια»—13 σπουδαιοτάτη εφεύρεσις—14 ποίημα «ὁ σοφὸς Ἀδαμάντιος Κοραῆς» (μετ' εἰκονογρ.)—15 φυσικὴ—16 ἡ γημεῖα θεραπεύουσα τὴν ἀλαζονείαν—17 ὁ γῦρος τοῦ κόσμου—18 οἱ ἀστέρες—19 τὸ βόρειον σέλας—20 ἀστεῖον—21 ἓν καλλιτέχνημα (μετ' εἰκονογρ.)—22 Διογένης ὁ κυνικός (μετ' εἰκονογραφίας)—23 ἠθικὴ—24 ἐλεγεῖον—25 ἀπειθεία καὶ ματαιοφροσύνη (διήγημα)—26 ἀμφιδρόμια—27 δύο ἀνόητα στοιχίματα—28 διάφοροι γινῶμαι—29 στατιστικὴ—30 μνημονικὸν τυφλοῦ, τιμᾶται γρ. 4 καὶ εὐρίσκειται παρὰ τοῖς ἐνταῦθα βιβλιοπώλαις,

Συνδρομὴ ἑβδομαδιαία 1 γρ. πληρωτέον εὐθὺς μετὰ τὴν παραλαβὴν τοῦ φύλλου.

Ὅστιςδὲποτε τῶν λογίων θέλῃ νὰ γράφῃ ἐπὶ τοῦ φύλλου τούτου δύναται ν' ἀποπέλλῃ τὰς πραγματείας αὐτοῦ πρὸς τὴν Διεύθυνσιν, ὁδὸς Ρόδων, ἀρ. 58.

Ὁ προμηθεύων δέκα συνδρομητὰς λαμβάνει τὸ φύλλον δωρεάν.

Σμύρνη τῆ 2 Ὀκτωβρίου 1869.

Ο ΜΕΝΤΩΡ

Ο ΤΡΩΙΚΟΣ ΠΟΛΕΜΟΣ ΚΑΙ Ο ΟΔΥΣΣΕΥΣ

ΕΙΡΗΝΗ. Ὁ Μέντωρ, τοῦ ὁποίου τὴν εἰκονογραφίαν βλέπω ἐνταῦθα, τί ἄνθρωπος ἦτον, Ἰωάννη;

ΙΩΑΝΝΗΣ. Ἦτο σεβάσμιος καὶ σοφὸς γέρον, ὅστις συνώδευσε τὸν νέον Τηλέμαχον εἰς τὰ ταξείδια, τὰ ὅποια εἶχε κάμει, ὅτε περιεφέρτετο γῆν καὶ θάλασσαν, ζητῶν τὸν πατέρα του, ἃν καὶ τινες θέ-

λουσιν ὅτι ὁ συνοδεύσας τὸν Τηλέμαχον δὲν ἦτον ὁ Μέντωρ, ἀλλὰ ἡ θεὰ Ἀθηνᾶ, ἡ ὁποία εἶχε λάβει τὴν μορφήν τοῦ Μέντορος. Γνωρίζεις ἐκ τοῦ βιβλίου ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται Μυθολογία Ἑλληνική, ὅτι οἱ παλαιοὶ ἡμῶν πρόγονοι ἦσαν εἰδωλολάτραι, πιστεύοντες πολλοὺς θεοὺς καὶ πολλὰς θεάς. Ἐκ τούτων μία ἦτο καὶ ἡ Ἀθηνᾶ, ἡ κόρη τοῦ Διὸς καὶ θεὰ τῆς φρονήσεως. Οἱ θεοὶ ἢ αἱ θεαί, ὡσάκις ἤθελαν νὰ ἐμφανισθῶσιν εἰς ἄνθρωπον, ἐλάμβαναν μορφήν ἀνθρώπου, διὰ νὰ μὴ κατακαῆ ἑκαίνοσ, εἰς τὸν ὁποῖον ἐνεφανίζοντο, μὲ τὸ πῦρ τῆς θεότητος.

ΕΙΡ. Τίς ἦτον ὁ πατήρ τοῦ Τηλεμάχου, παρακαλῶ;

Ι. Ὁ Ὀδυσσεύς, βασιλεὺς τῆς νήσου Ἰθάκης, ἡ ὁποία εὐρίσκεται εἰς τὸ Ἴόνιον πέλαγος μεταξύ Κεφαλληνίας καὶ Ἑλλάδος.

ΕΙΡ. Καὶ πῶς; εἶχε χαθῆ ὁ πατήρ τοῦ Τηλεμάχου;

Ι. Μάλιστα· δέκα ὀλόκληρα ἔτη ὁ Ὀδυσσεὺς ἦτο χαμένος.

ΕΙΡ. Περιέργον! Πῶς συνέβη τοῦτο, βασιλεὺς ἄνθρωπος νὰ χαθῆ;

Ι. Αὐτῆ, Εἰρήνη, εἶνε ἀρκετὰ μεγάλη ἱστορία.

ΕΙΡ. Σὲ παρακαλῶ, Ἰωάννη μου, ἐπιθυμῶ νὰ τὴν μάθω.

Ι. Χίλια διακόσια ἔτη πρὶν γεννηθῆ ὁ Χριστὸς μας ἐπὶ τῆς γῆς ἐβασίλευεν εἰς μὲν τὴν Σπάρτην, πρωτεύουσαν πόλιν τῆς Λακωνίας ἐν Πελοποννήσῳ, Μενέλαος ὁ υἱὸς τοῦ Ἀτρέως—εἰς δὲ τὸ Ἴλιον, πρωτεύουσαν τῆς Τροίας ἐν Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἀπέναντι τῆς νήσου Τενέδου, Πρίαμος ὁ υἱὸς τοῦ Λαομέδοντος.

ΕΙΡ. Οἱ βασιλεῖς οὗτοι βεβαίως εἶχον καὶ βασιλίσσας.

Ι. Μάλιστα. Τοῦ Μενελάου ἡ σύζυγος ἐλέγετο Ἑλένη καὶ ἦτον ἐξακουστὴ τὸν καιρὸν ἐκεῖνον διὰ τὴν ὠραιότητά της. Ὁ δὲ Πρίαμος εἶχε λάβει δύο γυναῖκας· ἡ πρώτη ὀνομάζετο Ἀρισβη, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπέκτησεν ἕνα μόνον υἱόν. καὶ ἡ δευτέρα Ἐκάθη, ἐκ τῆς ὁποίας ἀπέκτησε πολλὰ τέκνα· ἀλλ' ἐξ αὐτῶν δύο διεκρίθησαν πολὺ, ὁ Πάρις διὰ τὴν κακοῦθειάν του, καὶ ὁ Ἔκτωρ διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ ἀνδρίαν του.

ΕΙΡ. Τί κακοῦθείας ἔκαμεν, Ἰωάννη, ὁ Πάρις;

Ι. Αὐτός, φιλιτάτη Εἰρήνη, ἦτο νέος διεφθαρμένος· ἤθελε νὰ ἐξοδεύῃ ὅλον τὸν καιρὸν του εἰς τὰς διασκεδάσεις. Ἀφοῦ εἰς τὴν πατρίδα δὲν εἶχε πλέον τίποτε ν' ἀπολαύσῃ, ἀνεχώρησε καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν Ἑλλάδα διὰ νὰ περιηγηθῆ. Ἐκεῖ κατήντησε καὶ εἰς τὴν Σπάρτην, τῆς ὁποίας ὁ βασιλεὺς τὸν ὑπεδέχθη μὲ τιμὰς βασιλικὰς, διότι ἐνόμιζεν αὐτὸν νέον εὐγενῆ. Τὸν ἐφιλοξένησεν εἰς τὴν οἰκίαν του· ἀλλ' αὐτὸς ἀντὶ νὰ καθῆσθαι ὀλίγας ἡμέρας, καὶ ν' ἀναχωρήσῃ, ἔμεινεν ἐκεῖ, ὡς θὰ ἔκαμε πᾶς νέος ἀνάγωγος.

ΕΙΡ. Ἐγώ, ἂν ἤμην Μενέλαος, θὰ τῷ ἐδείκνυα γρήγορα τὴν θύραν.

Ι. Δυστυχῶς δὲν τὸ ἔκαμε, σεβασθεῖς τὸν βασιλεῖα πατέρα του.

ΕΙΡ. Λοιπόν;

Ι. Τὸ νόστιμον ὅτι κατεπίγουσα ὑπόθεσις ἠνάγκασε τὸν Μενέλαον νὰ μεταβῆ δι' ὀλίγας ἡμέρας εἰς τὴν Κρήτην, τὴν μεγάλην ἐκείνην νῆσον, ἣτις ἐκτείνεται κατὰ μῆκος ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ κλείει πρὸς νότον τὸ Αἰγαῖον πέλαγος.

ΕΙΡ. Τὴν ἐξουσίαζεν αὐτός, Ἰωάννη;

Ι. Ὁχι. Τῆς Κρήτης βασιλεὺς ἦτον ἄλλος τις, ὁ ὁποῖος ὠνομάζετο Ἰδομενεύς, καὶ πρὸς ἐντάμωσιν τοῦ ὁποῦ ἐπρεπε νὰ ὑπάγῃ ὁ Μενέλαος.

ΕΙΡ. Ἀνεχώρησε μόνος ἢ μετὰ τῆς Ἑλένης;

Ι. Μόνος, διότι τότε δὲν εἶχαν ἀτμόπλοια καὶ τὰ ταξείδια διὰ γυναῖκας ἦσαν πολὺ δύσκολα.

ΕΙΡ. Τὸν βαρετὸν Πάριν τί τὸν ἔκαμε;

Ι. Τὸν ἀφῆκεν εἰς τὴν οἰκίαν του.

ΕΙΡ. Ὡ! δὲν ἔκαμε διόλου καλὰ.

Ι. Καλῶς τὸ ἐμάντευες. Δὲν ἔκαμε διόλου καλὰ· διότι ὁ κακοῦθης Πάρις, ὠφεληθεὶς ἀπὸ τὴν ἀπουσίαν τοῦ Μενελάου, κατέπεισε μὲ τὰς κολακείας του τὴν ὠραίαν μὲν κατὰ τὸ σῶμα, κακὴν ὅμως κατὰ τὴν ψυχὴν Ἑλένην, τὴν ἐπῆρε μαζί του καὶ τάχιστα ἀνεχώρησεν εἰς τὴν πατρίδα του.

ΕΙΡ. ὦ! δυστυχία. Καὶ ὁ καυόμενος ὁ Μενέλαος, ὅταν ἐπέστρεψεν;

Ι. Ὁ Μενέλαος, ἅμα ἐπέστρεψε καὶ εἶδε τὴν καταιχνύνην, τὴν ὁποῖαν ἔπαθεν, ὤμοσεν ἐκδίκησιν καὶ ἐπεκαλέσθη τὴν βοήθειαν τῶν βασιλέων τῆς Ἑλλάδος, οἵτινες ὅλοι ἀμέσως ὀπλίσθησαν καὶ συνεξεστράτευσαν κατὰ τοῦ Πριάμου, παρὰ τοῦ ὁποίου ἐζήτησαν τὴν Ἑλένην καὶ ἱκανοποίησιν διὰ τὸν Μενέλαον. Ἡ ἐκστρατεία αὐτὴ ἔγινε 1194 π. Χ. καὶ ὁ πόλεμος οὗτος ὠνομάσθη Τρωϊκὸς πόλεμος.

ΕΙΡ. ὦ! Τώρα δὲ νὰ ἴδωμεν τί ἀπέγινεν.

Ι. Ὁ Πρίσμος, σύμφωνος μετὰ τοῦ υἱοῦ του, ἤρνήθη ν' ἀποδώσῃ τὴν Ἑλένην.

ΕΙΡ. Λοιπὸν κατὰ τὸν πατέρα ἦτο καὶ ὁ υἱός! Εὐγέ του· σὲ βεβαίω, Ἰωάννη, δὲν ἔπταιεν ὁ Πάρις, ἀφοῦ ὁ πατὴρ ἦτον τοιοῦτος. Τέλος;

Ι. Οἱ Ἕλληνες ἐπολιόρκησαν τὸ Ἴλιον καὶ δὲν ἄφιναν οὔτε νὰ εἰτέλθῃ οὔτε νὰ ἐξελεθῇ οὐδεὶς. Ἡ πολιορκία αὕτη διήρκεσε δέκα ἔτη, κατὰ τὰ ὁποῖα συνέβησαν πολλὰί μάχαι καὶ πολλοὶ γενναῖοι ἄνδρες ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν ἐφρονεύθησαν. Τέλος ἐνίκησαν οἱ Ἕλληνες, ἐπῆραν τὴν Ἑλένην, κατέκαυσαν τὸ Ἴλιον καὶ ἀπῆλθαν εἰς τὴν πατρίδας των τὸ 1184 π. Χ.

ΕΙΡ. Λοιπὸν ἐτελείωσεν ἡ ἱστορία· ἀλλὰ περὶ τοῦ Ὀδυσσεύς δὲν ἤκουσα τίποτε.

Ι. Ἐχεις δίκαιον. Ὁ Ὀδυσσεύς, ὁ πατὴρ τοῦ Τηλεμάχου, ἦτον εἰς τῶν Ἑλλήνων βασιλέων, οἱ ὁποῖοι συνεξεστράτευσαν μετὰ τοῦ Μενελάου ὅτε ἀπῆρχετο εἰς τὸν πόλεμον, εἶχεν ἀφίσει Πηνελόπην τὴν σύζυγόν του πολὺ νέαν καὶ Τηλέμαχον τὸν υἱὸν του πολὺ μικρόν. Ἐν τῷ μεταξὺ τῶν δέκα ἐτῶν νοεῖς, Εἰρήνη μου, ὅτι ἡ Πηνελόπη εἶχεν ὑπερεπιθυμήσει τὸν ἄνδρα τῆς καὶ ὁ Τηλέμαχος, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἤδη μεγαλώσει, ἤθελε νὰ ἴδῃ τὸν πατέρα του. Οἱ ἄλλοι βασιλεῖς εἶχαν ἐπανέλθει εἰς τὰς οἰκογενείας αὐτῶν, ἀλλ' ὁ Ὀδυσσεύς δὲν ἐφαίνετο· ὁ Ὀδυσσεύς ἦτο χαμένος.

ΕΙΡ. Ἴσως καὶ αὐτὸς εἶχε φρονεῦθῃ!

Ι. Ὅχι. Αὐτὸς διεκρίθη μάλιστα καθ' ὅλον τὸν πόλεμον διὰ τὴν ἀνδρίαν, τὴν φρόνησιν, τὴν εὐγλωττίαν καὶ τὴν ἐφευρετικότητα τοῦ πνεύματός του. Διὰ συμβουλῆς αὐτοῦ κατώρθωσαν οἱ Ἕλληνες καὶ ἐκυρίευσαν τὸ Ἴλιον. Ὅστε καὶ αὐτὸς συναπῆλθε μετὰ τῶν ἄλλων, ἀλλὰ δυστυχῶς ἐναντίοι ἄνεμοι τὸν ἐρούψαν εἰς τὰ παράλια τῆς Θράκης κατὰ τὰ μέρη, ἔνθα ὑπάρχει σήμερον ἡ Μαρώνεια, ἄνω τῆς νήσου Σαμοθράκης. Ἐκεῖ τότε ἐκατοίκουν ἄγριοι ἄνθρωποι, οἵτινες καὶ πολλοὺς τῶν συντρόφων του ἐφόνευσαν. Μετὰ πολλὰς δυσκολίας ἀπέπλευσεν ἐκεῖθεν, ἀλλὰ μὲν ἐξῆλθε τοῦ Αἰγαίου πελάγους, διαβάς τὸν μεταξὺ Κρήτης καὶ Κυθήρων πορθμόν, ἐναντίοι ἄνεμοι πάλιν τὸν ἐξώρισαν ἔως εἰς τὰ παράλια τῆς Ἀφρικῆς κατὰ τὸ μέρος ἔνθα ὑπάρχει σήμερον ἡ σατραπεία τῆς Γύνιδος (τὸ Τούνεζι). Εἰς τὸ μέρος αὐτὸ ὑπάρχει εἰς κόλπος, ὁ ὁποῖος ὀνομάζεται κόλπος τῆς Γαθῆς, καὶ ἐντὸς αὐτοῦ μία νήσος μικρά, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπίσης ἐκατοίκουν ἄγριοι ἄνθρωποι· ἀλλ' αὐτοὶ παρὰ προσδοκίαν τὸν ὑπεδέχθησαν καλῶς. Ἐκεῖθεν ἀποπλεύσας, ἔπεσεν ἐπὶ τῆς Σικελίας, ἔνθα καὶ πάλιν εὗρεν ἀγρίους ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἦσαν κακίστοι καὶ οἱ ὁποῖοι ὄχι μόνον αὐτὸν κατεπολέμησαν ἀγριώτατα ἀλλὰ καὶ ὅλα τὰ πλοῖα του κατεπόνησαν. Μόλις ἠδυνήθη νὰ σώτῃ ἐν, μετὰ τὸ ὁποῖον κατώρθωσε νὰ διαφύγῃ τὰς χεῖράς των, καὶ μετὰ τὸ ὁποῖον ἐφθασεν εἰς τὴν νήσον Ὠγυγίαν πλησίον τῆς Μελίτης (Μίλτας) κάτωθεν τῆς Σικελίας. Ἐκεῖ εὐρῶν καλὴν συνανατροφήν, ἀπεφάτισε νὰ μείνῃ, διότι πολὺ εἶχε κατὰκρουσθῆ ἀπὸ τὰ ναυάγια, ἀλλως τε δὲν ἐγνώριζε πλέον καὶ πῶς εἰσάγεται. Ἐμείνε λοιπὸν ἀρετὸν καιρὸν, ἀλλ' ἡ πατρίς, ἡ σύζυγος καὶ τὸ τέκνον του τὸν ἄφιναν νὰ ἤτυχάσῃ; Ἀπεφάτισε πάλιν ν' ἀναχωρήσῃ! Ἀνεχώρησεν· ἀλλ' αἱ τρικυμίαι, ἡ μία τὸν ἄφινεν, ἡ ἄλλη τὸν ἐπιανεν. Ἰσπερὸν ἀπὸ φοβερῶτατα βάσανα ἐρρίφθη καὶ πάλιν ἐπὶ τῆς νήσου Κερκύρας, ἀλλὰ μόνον μετὰ τὴν ψυχὴν!!! Ὁ ἄναξ (διότι οἱ βασιλεῖς τότε ὠνομάζοντο ἄνακτες), ὁ ἄναξ, λέγω, Ὀδυσσεύς εὐρέθη ἐπὶ τῆς γῆς ὀλόγυμνος, διότι, διὰ

νά σωθῆ. ἤνγκάστη νά ρίψῃ ὄλα του τὰ ἐνδύματα μέχρις ἐνός εἰς τὴν θάλασσαν. Κατ' εὐτυχίαν εὐρέθη εἰς τὸ παράλιον ἡ κόρη τοῦ βασιλέως Ναυσικέα, ἡ ὁποία μαθοῦσα παρ' αὐτοῦ τίς ἦτο διέταξε μίαν τῶν θεραπειῶν τῆς νά τῷ δώσῃ ἔν ἐπανωφόριον, μέ τὸ ὁποῖον ἐσχέπατε τὴν γύμνωσίν του. Ἀκούσθως τὸν ᾤδήγησεν εἰς τὸν πατέρα τῆς Ἀλκίνοον, ὁ ὁποῖος καὶ περιποιητικώτατα τὸν ἐφιλοξένησε καὶ διὰ πλοίου ἰδικοῦ του εἰς τὴν Ἰθάκην τὸν ἔστειλεν.

ΕΙΡ. Πόσα ἔτη ὑπέφερον ὄλα ταῦτα τὰ βάσανα, Ἰωάννη;

Ι. Δέκα ὄλα ἔτη, Εἰρήνη μου.

ΕΙΡ. Ὁ Τηλέμαχος λοιπὸν δὲν ἤδυνήθη νά εὕρῃ τὸν πατέρα του! Τέλος τί ἀπέγινεν;

Ι. Ὁ Τηλέμαχος, ἀφοῦ ὑπὸ τὴν ὀδηγίαν τοῦ εἰλικρινοῦς καὶ πιστοῦ φίλου του Μέντορος περιῆλθε πολλὰς χώρας, μὴ δυνθθεὶς νά μίθῃ τίποτε περὶ τοῦ πατρός του, ἐπανῆλθεν εἰς τὴν Ἰθάκην, κατὰ περίεργον σύμπτωσιν τὴν αὐτὴν ἡμέραν, καθ' ἣν εἶχεν ἀποβιβάσθῃ καὶ ὁ πατήρ του ὥστε ἡ βασίλισσα Πηνελόπη ὑπεδέχθη συγχρόνως καὶ τὸν σύζυγον καὶ τὸν υἱόν.

ΕΙΡ. Ὡ! τί χαρὰν θὰ εἶχεν ἡ βασίλισσα Πηνελόπη τὴν ἡμέραν ἐκείνην!!

Ι. Ἀναμφιβόλως, Εἰρήνη! καὶ ἦτο δίκαιον νά μὴ ἀποθάνῃ πικραμένη ἡ βασίλισσα αὕτη, διότι ἦτον εἰς τὸν ἀνώτατον βαθμὸν καὶ ἐνάρετος καὶ φίλεργος.

ΕΙΡ. Τῷ ὄντι ὁ γέρον Μέντωρ ἐχρησίμευσε πολὺ εἰς τὸν Τηλέμαχον· διότι, ἂν δὲν εἶχε τοιοῦτον συνοδοιπόρον, τίς ἤξεύρει ποῦ θὰ ἐπνίγετο, ἀφοῦ ὁ ΠΑΤΗΡ του ὑπέφερε τόσα!

Ι. Βέβαια, Εἰρήνη. Διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς πρέπει σήμερον ν' ἀκροαζώμεθα μετὰ προσοχῆς τὰς συμβουλὰς του καὶ νά τὰς φυλάττωμεν, διὰ νά σωθῶμεν ἀπὸ τὰ πολλὰ ναυάγια, τὰ ὁποῖα εἰς τὸ ταξίδιον τοῦ βίου θὰ μᾶς παρουσιασθῶσιν.

ΕΙΡ. Εἶμαι σύμφωνος, Ἰωάννη.

Ἀπειθεία καὶ ματαιοφροσύνη.

(Συνέχεια καὶ τέλος).

Ἡ Ἀγλαΐα ἠγάπα πολὺ τὰ βρασμένα κάστανα.

Γνωρίζετε, ὅτι τὰ κάστανα χάνουν μέρος τῆς γλυκύτητός των, ὅταν τις τὰ βράσῃ ἐντὸς μεγάλης ποσότητος ὕδατος.

Ἡ Κ. Δημοσθενίδου, διὰ νά εὐχαριστήσῃ περισσότερο τὴν κόρην τῆς, τὰ ἔβραζεν ἡ ἰδία εἰς τὸ ἰδικόν τῆς ὀματίον ἐντὸς μικρᾶς σιδηρᾶς χύτρας, τὴν ὁποῖαν πλήρη ὕδατος καὶ ἐρμητικῶς κεκλεισμένην * εἶχε πάντοτε πλησίον τοῦ πυρός πρὸς χρῆσιν τῆς, καθὼ φιλάσθενος, ὡς ἐν ἀρχῇ εἶπαμεν. Ὅτε ὅμως ἐρριπτεν ἐντὸς αὐτῆς τὰ κάστανα, ἔχυνε τὸ ἡμισυ ὕδωρ καὶ ἀντ' αὐτοῦ ἔθετεν ἐπ' αὐτῶν τεμάχιον πανίου διὰ νά συγκεντρώῃ τὸν ἀτμὸν καὶ οὕτω νά μὴ ἀποβάλλωσιν οὐδὲν τῆς γλυκύτητός των τὰ κάστανα.

Πολλάκις ἡ Ἀγλαΐα, ἡ ὁποία πάντοτε ἤθελε νά συμβουλευῆ, εἶχεν ἐρωτήσῃ τὴν μητέρα διατί, ἀντὶ νά χύσῃ τὸ ἡμισυ ὕδωρ, δὲν τὸ χύνει ὄλον. Προσέθετε δὲ ὅτι ἀφεύκτως, ἂν τὸ πρᾶγμα ἐγένετο οὕτω, τὰ κάστανα θὰ ἦσαν ἀκόμη γλυκύτερα.

Εἰς μάτην ἡ μήτηρ τῇ εἶχεν ἐξηγήσει ὅτι, ἐὰν ἡ χύτρα ἄνευ ὕδατος, μέ μόνα τὰ ἡμιβρεγμένα κάστανα, ἐκλείετο ἐρμητικῶς καὶ ἐθέτετο εἰς τὸ πῦρ, ὁ ἀτμὸς πάραυτα θὰ τὴν ἔσπανε.

Τὸ παιδίον, τὸ ὁποῖον δὲν ἐνόει τοῦτο, ἐφρόνει πάντοτε ὅτι ἡ μήτηρ εἶχε λάθος καὶ ὅτι αὐτὴ ἐσκέπτετο ὀρθῶς.

Ἡμέραν τινὰ τοῦ χειμῶνος, καθ' ἣν ἡ Κ. Δημοσθενίδου εἶχε θέσει, ὡς τὸ σύνηδες, τὴν χύτραν μέ τὰ κάστανα εἰς τὸ πῦρ, ἐγένεν ἀνάγκη νά ὑπάγῃ εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς ὑποδοχῆς. Ἐξῆλθε λοιπὸν, συστήσασα στενῶς εἰς τὴν κόρην τῆς νά μὴν ἐγγίξῃ τὰ κάστανα.

Ἄλλ' ἡ Ἀγλαΐα μόλις ἔμεινε μόνη, ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν πάντοτε τῆς ἰδέας ὅτι ἡ μήτηρ εἶχε λάθος, ὑπερχαρεῖσα ὅτι εὔρεν εὐκαιρίαν κατάλληλον νά κάμῃ τὸ πείραμά τῆς ἐγονυπέτησε πρὸ τῆς ἐστίας, ἐκένωσεν εἰς τὴν στάκτην ὄλον τὸ ὕδωρ τῆς χύτρας, ἔθεσε πᾶ-

* Κεκλεισμένην οὕτως ὥστε ποσῶς νά μὴ ξεθυμαίνῃ.

λιν τὸ πανίον μετὰ μεγάλης ταχύτητος καὶ ἔκλεισεν αὐτὴν ὅσον ἡδύνατο μᾶλλον ἐρμητικῶς, προσπαθήσασα νὰ μὴ ἀφίση οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἄνοιγμα.

Ἐπειτα, ὅλη χαρὰ διὰ τὸ κατόρθωμα, ἐπλησίασε τὸ ὠτίον της πρὸς τὴν χύτραν καὶ ἤκουε τὸν κρότον, τὸν ὁποῖον ἔκαμναν τὰ κάστανα, νομίζουσα ὅτι ὁ ἤχος οὗτος ἦτο καλὸς οἰωνὸς τῆς ἐπιτυχίας της.

Ἄλλ' αἰφνης, ὦ φοίρη! ἔκρηξις ὁμοία μετὴν ἔκρηξιν πιστολίου ἀκούεται.

Ὅλοι τρέχουσιν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς Κ. Δημοσθενίδου.

Εὐρίσκουσι τὴν Ἀγλαίαν λειποθυμημένην ὑπὸ τοῦ τρόμου, τὸ πρόσωπόν της ἡμίκαυστον, κατεσακτωμένην ἄνωθεν ἕως κάτω, τὰ φρέματά της ἐν ἀταξίᾳ, καυμμένα καὶ ξεσχισμένα εἰς πολλὰ μέρη.

Τὸ παιδίον τρομάξαν ὑπὸ τοῦ κρότου, εἶχε πέσει κατὰ πρῶτον ἐπὶ τοῦ πυρός, ἄνωθεν τοῦ ὁποίου ἴστατο ἐσχυμμένον· ἀλλ' ἔπειτα, ἐπειδὴ ἔκἀη, ἐτεινίσθη μετὰ δυνάμιν πρὸς τὰ ὀπίσω· ὁ δὲ τρόμος καὶ οἱ πόνοι ὁμοῦ ἐπέφερον τὴν λειποθυμίαν.

Τὸ δυστυχὲς τεκνίον ἔμεινε δύο ὅλου· μῆνας εἰς τὴν κλίνην ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀλγεινοτέρων παραλαλημάτων, καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ζωὴ του ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἦτον εἰς κίνδυνον.

Τέλος αἱ μεγάλαι προσπάθειαι καὶ ἡ μητρικὴ ἀφοσίωσις κατῴρθωσαν νὰ τὴν σώσωσιν· ἀλλ' ὁποία μεταβολὴ εἶχεν ἐπέλθει εἰς ὅλον τὸ ὄραϊόν της πρόσωπον!

Τὰ ὄραϊα ἐκείνα ξανθὰ μαλῖα, διὰ τὰ ὁποῖα τοσοῦτον ὑπερηφανεύετο, ἔπεσαν ὅλα ἕνεκα τοῦ ἰσχυροῦ πυρετοῦ, ὑπὸ τοῦ ὁποίου εἶχεν ὑποφέρει· τὸ μέτωπον καὶ αἱ παρειαὶ της κατεστιγματίστησαν ἀπὸ στίγματα βαθέα καὶ ἀνεξάλειπτα!

Νὰ τὸ εἴπωμεν; Ἡ Ἀγλαία ὄχι μόνον δὲν ἦτο πλέον ὄραϊα... Ἡ Ἀγλαία ἦτο δυσειδής... Ἡ Ἀγλαία ἐκείνη, ἣτις τοσοῦτον ἐκόμπαζε διὰ τὴν ὄραϊότητά της, ἐτιμωρεῖτο συγχρόνως διὰ τὴν φιλαρέσκειαν, τὴν ἰσχυρογνωμοσύνην καὶ τὴν οἷησίν της.

Τὸ μάθημα ὑπῆρξε σκληρόν· δὲν ἔχει οὕτως;

Ἄλλ' ὁμως ὑπῆρξε σωτήριο.

Ἡ ἀγαθὴ μήτηρ τῆς Ἀγλαίας, φοβουμένη νὰ μὴ τῇ προξενήσῃ λύπην καιρίαν, εἶχεν ὀριστικῶς ἀποποιηθῆ νὰ τῇ δώσῃ κάτοπτρον, ἂν καὶ ἐκεῖνη ἐπανειλημμένως εἶχε ζητήσει.

Ἡμέραν τινα ἡ κυρία Πηνελόπη, φίλη τῆς Κ. Δημοσθενίδου, εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς Ἀγλαίας, ἣτις εἶχεν ἀρχίσει ἤδη ν' ἀναλαμβάνη.

Ἡ κυρία αὕτη ἤρχετο νὰ τὴν προσκαλέσῃ εἰς χορόν, τὸν ὁποῖον κοράσια τῆς ἡλικίας της ἔμελλαν νὰ δώσωσι μετὰ τινος ἐβδομάδας.

Ἐπειδὴ εἶχε παρέλθει ἀρκετὸς καιρὸς ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοῦ θλιβεροῦ ἐκείνου συμβεβηκότος, ἡ Ἀγλαία, ἐλπίζουσα ὅτι ἦτον ἤδη ἐντελῶς θεραπευμένη, παρεκίνει ἐπιμόνως τὴν μητέρα της νὰ τὴν συνοδεύσῃ εἰς τὸν χορόν.

— Ἀλλά, δυστυχὲς τέκνον, ἀνέκραξε μετὰ λύπης ἡ Κ. Δημοσθενίδου, ἀρνούμενη σοι τοῦτο, σὲ ἀπαλλάττω ἀπὸ ἐν βάτανον· τὸ πιστεύεις; ἂν τὸ πρᾶγμα δὲν εἶχεν οὕτω, θὰ σ' ἐσέρουν μίαν τοιαύτην διασκέδασιν;

— ὦ μήτηρ! (εἶπεν ἡ Ἀγλαία μετὰ γαλήνης, τὴν ὁποίαν τις ἐκ μέρους της δὲν ἐπερίμενε) πιστεύω ὅτι ἀρκετὰ καλὰ σὲ ἐνόησα· ἀλλὰ καθ' ὅλον τὸ διάστημα ταύτης τῆς ἀσθενείας ἐσκέφθην πολὺ, μήτηρ· δὲν εἶμαι πλέον ὅ,τι ἤμουν πρὸ δύο μηνῶν· σὲ παρακαλῶ, μαμαμάκα μου, δός μοι ἕν κάτοπτρον, διὰ νὰ βεβαιωθῶ περὶ ἐκείνου, τὸ ὁποῖον τόρα ὑποθέτω μόνον, καὶ δὲν θὰ λυπηθῆς διότι μοι ἔκαμες ταύτην τὴν χάριν· μάλιστα, θὰ τὸ ἴδῃς· τόρα ἔχω θάρρος.

Ἡ Κ. Δημοσθενίδου, μετὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, ὑπῆγε καὶ ἔφερον ἀπὸ τὸ κόσμητρόν της (sa toilette) ἕν κάτοπτρον, τὸ ὁποῖον ἔδωκεν εἰς τὴν κόρην της.

Αὕτη παρετήρησεν ἀρκετὴν ὥραν τὸ ὅπως ἠλλοιωμένον της πρόσωπον, τὸ ὁποῖον μάλιστα ὡς ἐκ τῆς ἀσθενείας εἶχε καταστήσει κάτισχνον· ἔπειτα ἐπέστρεψε τὸ κάτοπτρον εἰς τὴν μητέρα της καὶ εἶπε, προσηλώσασα τοὺς μεγάλους της ὀφθαλμούς ἐπὶ τῶν ἰδικῶν της.

— Ἀγαπητὴ μητέρα μου, περισσότερο παρά ποτὲ ἐπιθυμῶ νὰ παρευρεθῶ εἰς αὐτὸν τὸν χορὸν· αὕτη θὰ ἦνε ἡ τελευταία ποινὴ τῆς ἀσυγγνώστου κοφότητός μου· καὶ ἐπειδὴ ὀφείλω νὰ κάμνω ὥστε νὰ λησμονῶσι τὴν ἀσχημίαν μου, θὰ προσπαθῶ νὰ ἤμαι τόσον καλὴ, ὥστε οὐδεὶς νὰ μὲ λαμβάνῃ καιρὸν νὰ παρατηρῇ ὅτι δὲν εἶμαι πλέον ὠραία.

Ἡ Κ. Δημοσθείδου, σχεδὸν παρηγορημένη διότι εἶδε τὸ θυγάτριόν της τοσοῦτον σωφρονισμένον, τὸ ἐνηγκαλίσθη ἐξ ὅλης καρδίας, ἐνθαρρύνουσα αὐτὸ εἰς τὴν καλὴν του ἀπόφασιν.

Ἡ Ἀγλαΐα λοιπὸν ὑπῆγεν εἰς τὸν χορὸν. Ἐπειδὴ δὲ πᾶσαι αἱ κυρίαι, ὅσαι ἦσαν ἐκεῖ, εἶχαν μάθει παρά τῆς κυρίας Πηνελόπης ὅτι αὕτη ἀληθῶς μετενόησε διὰ τὰς προτέρας ἀνοησίας της, δὲν ἤξευραν ποία νὰ τὴν ὑποδεχθῆ πρότερον καὶ ποία νὰ κάμῃ πρὸς αὐτὴν τὰς μεγαλειτέρας φιλοφρονήσεις· ὅλοι τὴν ἠγάπων μυριάκις πλείοτερον παρά πρὶν τῆς ἀσθενείας της. Αὕτη δὲ χαμογελῶσα ἔλεγε πολλάκις πρὸς τὴν μητέρα της :

— Ἀλλὰ τῇ ἀληθείᾳ λοιπὸν, μήτηρ, τὸ ὠραῖον πρόσωπον εἶνε μᾶλλον δυστύχημα δι' ἐκείνον, ὅστις τὸ ἔχει, παρά εὐτύχημα ; διότι τώρα, ὅτε ἔγινα τοσοῦτον δυσειδής, ἕκαστος μὲ ὑποδέχεται πολὺ φιλοφρονέστερον παρ' ὅτε ἤμην ὠραία.

Ὁ φίλος τοῦ κ. Δημοσθείδου—ὅστις πρὸ καιροῦ εἶχε δώσει εἰς τὴν Ἀγλαΐαν ἐκεῖνο τὸ ὠραῖον μάθημα τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας... καὶ τῆς ταπεινώσεως—ἡμέραν τινὰ ἀκούσας αὐτὴν λέγουσαν ταῦτα, τῇ εἶπεν :

— Ὅχι, προσφιλές τέκνον, τὸ ὠραῖον πρόσωπον δὲν εἶνε ποτὲ δυστύχημα, ὅταν τις τὸ θεωρῇ ὡς δῶρον τῆς θείας προνοίας καὶ ὄχι ὡς κάτι τι, δι' ὃ νὰ κομπάζῃ. Τώρα βλέπει τις ἐπὶ τοῦ ἰδικοῦ σας ὅλα τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα, τὰ ὁποῖα σᾶς καθιστῶσι τῶ ὄντι ἐρασιμίαν, καὶ διὰ τοῦτο ὅλοι σᾶς ἀγαποῦν. Τώρα εἴθε εὐγνώμων πρὸς ἐκείνους, οἵτινες σᾶς φέρονται φιλοφρόνως, ἐνῶ πρὸ ὀλίγων μηνῶν εἶχετε τὴν ἰδέαν ὅτι οἱ ἄλλοι κατὰ χρέος ἔπρεπε νὰ σᾶς φέρωνται

Ἡ Κ. Δημοσθείδου τὸ ἐνηγκαλίσθη.

τοιουτοτρόπως· ἰδοὺ διατί ἕκαστος μένει εὐχαριστημένος μαζί σας.

Ἡ Ἀγλαΐα ἠὲ χαρίστησε τὸν γέροντα καὶ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ὠφελήθῃ πολὺ ἀπὸ τὰς συμβουλὰς του.

Σήμερον εἶνε νεᾶνις δέκα ἐννέα ἐτῶν.

Χωρὶς νὰ ἦνε εὐειδής, ἔχει ἐξωτερικὸν λίαν εὐχάριστον· ἡ ὠραία ξυνηθὴ κόμη της ἔγινε πάλιν. Τὰ στίγματα ἐν μέρει ἐχάθησαν· ἀλλ' ὅ,τι πρὸ πάντων ἔχει χαρίεν, εἶνε ὁ γλυκὺς καὶ ἐράσιμος χαρακτήρ της, εἶνε ἡ μετριοφροσύνη, μεθ' ἧς φροντίζει πάντοτε νὰ ἐπισκειάζῃ τὸν ἑαυτὸν της, ζητοῦσα νὰ κάμνη ὥστε νὰ διαλάμπωσι μὲν τὰ προτερήματα, ἀ αἱ φίλοι αὐτῆς ἔχουσι, νὰ καλύπτωνται δὲ αὐτῆς αἱ πολυειδεῖς καὶ θετικαὶ γνώσεις, τὰς ὁποίας ἕνεκα τῶν τακτικῶν μετὰ ταῦτα σπουδῶν της ἀπέκτησεν.

Ἡ μόνη ματαιοφροσύνη, ἣν ἐπιτρέπει εἰς ἑαυτήν, εἶνε νὰ διηγῆται ἐνίοτε τὰ μεγάλα ἐλαττώματα τῆς παιδικῆς ἡλικίας της, καὶ πῶς ἀπὸ εὐειδῆς ἔγινε δυσειδής· ἀλλ' αὕτη εἶνε ματαιοφροσύνη λίαν ἀθῶα.

Οὐδεὶς ἐρχεται πρὸς τὸν πατέρα εἰμὴ δι' ἐμοῦ

(Ἰωάν. XIV. στ.)

Φῶς τοῦ παντός ἐστ' ὁ Θεός.

Ἦρθη δὲ πᾶσιν ὡς οἶδεν αὐτός.

Τοῦτον ζητῶν πᾶς τις, ποθεῖ

Ἰν', ὡς Θωμᾶς ψιλαφῆσας, πεισθῆ.

Ὁ θέλων νοησαὶ Αὐτόν,

Σπεῦσον δραμαίως περὶ τὸν ΧΡΙΣΤΟΝ.

Ξένον θνητοῖς! Θεὸς ἐπὶ γῆς,

Ἄφραστον θαῦμα! ὠράθη βροτοῖς·

Νόμον καινὸν φέρων αὐτοῖς,

Θείως διάγειν διδάσκει πιστοῖς.

Ἰωμεν ὡς εἰς!

Δράμωμεν εὐθύς!

Ἠύχασε τὸ φῶς,

ΣΩΤΗΡ Ο ΧΡΙΣΤΟΣ!

Συμβουλαὶ μητρὸς πρὸς θυγατέρα μέλλουσας νὰ νυμφευθῆ.

Ἐνθυμοῦ, κόρη μου, ὅτι ὁ καλλίτερος τρόπος, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ καταστήσῃς τὸν ἄνδρα σου καλόν, δίκαιον καὶ ἀξιολάμπητον, εἶνε νὰ ἔχῃς σὺ αὐτῇ τὰ προτερήματα ταῦτα ἐντελῶς.

Ἀπόφυγε πάντοτε τὸ νὰ φαίνεσαι ὅτι εἶσαι ὁ κυβερνήτης καὶ ὁ ὁδηγὸς αὐτοῦ, καὶ ποτὲ μὴ ἀπατήσῃς αὐτὸν εἰς τὸ παραμικρόν, ὡς πράττουσιν αἱ ἀπερίσκεπτοι γυναῖκες.

Μὴ στοχασθῆς ποτέ, ὅτι εἰς τὴν ὑπὸνδρείαν θὰ εὖρης σταθερὰν εὐτυχίαν, ἐπειδὴ σταθερὰ εὐτυχία δὲν ὑπάρχει ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ. Ἐνθυμοῦ πάντοτε, ὅτι τὸ ἄτομον, μετὰ τοῦ ὁποίου θὰ συζευχθῆς, εἶνε ἄνθρωπος καὶ ὄχι ἄγγελος· ἂν δὲ παρατηρήσῃς εἰς αὐτὸν σημεῖα τινὰ ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας, φανοῦ συγκαταβατικῆ καὶ ποτὲ μὴ ἀποδείξῃς πρὸς αὐτὸν τὴν ἐκ τούτου ἐντύπωσίν σου.

Ἄν ἐνίοτε αἱ ὑποθέσεις σας δὲν θαίνουσι κατ' εὐχὴν, ἐνθυμοῦ ὅτι οὐδέποτε πρέπει ν' ἀποδίδῃς τὸ αἷτιον εἰς τὴν ἀνικανότητα ἢ ἀτυχίαν τοῦ συζύγου σου, ἐλέγχουσα αὐτὸν ἀναφανδὸν καὶ γογγύζουσα κατ' αὐτοῦ, διότι τοῦτο θὰ ἐλαττώσῃ τὴν πρὸς σὲ ἀγάπην του καὶ προσέτι θὰ τὸν ἀποθαρρύνῃ. Ἀπ' ἐναντίας ὀφείλεις νὰ ἐμπνεύσῃς θάρρος εἰς αὐτὸν καὶ νὰ ἐλαφρώσῃς ὅσον δύναται τὸ δυστύχημα.

Ἐγείρου καθ' ἐκάστην μὲ τὴν ἀπόφασιν τοῦ νὰ ἦσαι πραεὶς καὶ χαροποιά, ἢ δὲ καρδιοφθόρος· λύπη ποτὲ ἂς μὴ καλύπτῃ μὲ σκυθρωπότητα καὶ κατῆφειαν τὸ ὠραῖον πρόσωπόν σου, καὶ τότε ποτὲ δὲν θὰ ἔλθῃς εἰς διενέξεις μετὰ τοῦ ἀνδρός σου. Μὴ ἀντιλέγῃς πρὸς αὐτὸν καὶ εἰς περιστάσιν, καθ' ἣν προφανῶς τὸ δίκαιον εἶνε ὑπὲρ σου, καὶ μάλιστα ὅταν βλέπῃς ὅτι ἡ ἀτιλογία δύναται νὰ ἐρεθίσῃ τὴν γολὴν αὐτοῦ καὶ νὰ προκαλέσῃ ἔριδα· ὑποχωροῦσα εἰς αὐτὸν κατὰ τὴν στιγμὴν τῆς ἐξάψεως, ἔσο βεβαία, ὅτι θὰ ἐξέλθῃς τοῦ ἀγῶνος νικήτρια.

Ἔστο πεπεισμένη ὅτι ἡ εὐδαιμονία τῆς γυναικὸς κρέμαται ὅλως

ἀπὸ τὸ πρὸς τὸν σύζυγον σέβας καὶ τὴν πρὸς αὐτὸν ἐγκάρδιον ἀγάπην. Μόνοι αἱ ἡδοναὶ αὐτοῦ ἔστωσαν καὶ ἰδικαί σου. Λάμβανε μέρος εἰς τὰς λύπας του, ἐπιχέουσα ἐπὶ τῶν δεινῶν του τὸ γλυκύτατον θάλσαμον τῆς αὐταπαρνήσεως καὶ ἄκρας ἀφοσιώσεώς σου. κρύπτε τὰ ἐλαττώματά του ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ ἀπὸ αὐτὸν τὸν ἴδιον του, καὶ τότε, ὅσον καὶ ἂν ἦνε φυσικὰ διεφθαρμένος, ἀδύνατον νὰ μὴ τῷ γίνῃς ἐπὶ τέλους προσφιλὴς καὶ ἀπαραίτητος εἰς τὴν εὐδαιμονίαν καὶ ἠθικὴν βελτίωσίν του.

Φέρε πάντοτε τὸν ἀρραβῶνα του, διότι ἡ θεὰ του μόνη ἀποδιώκει τοὺς κακοὺς διαλογισμοὺς καὶ τοὺς ἐγκληματικούς πειρασμούς. Καὶ σὺ δέ, βλέπουσα τὸν ἀρραβῶνα τοῦτον, θὰ ἐνθυμῆσαι πάντοτε τὴν περίστασιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐξέλεξας αὐτὸν ἰσόβιον σύντροφόν σου.

Τὰ σημεῖα καὶ αἱ ἐκφράσεις τῆς συζυγικῆς σου ἀγάπης ἄς καλύπτωνται πάντοτε μὲ τὴν εὐκοσμίαν καὶ εὐσχημοσύνην καὶ ἄς κοσμῶνται ὑπὸ τῆς εὐγενείας καὶ χρηστοθείας. Γυνὴ σεμνὴ καὶ καλῶς ἀνατεθραμμένη οὐδέποτε πρέπει νὰ ὀμιλῇ καὶ νὰ πράττῃ ὡς μία κακοήθης.

Ἄν ἐπιθυμῆς τὴν ἀνάπαυσιν τοῦ συζύγου σου καὶ τὴν ἰδικὴν σου, πάσχισον τὰ ἔξοδα νὰ μὴ ὑπερβαίνωσί ποτε τὰ εἰσοδήματα, ἐπειδὴ, ὅταν ἐπισωρευθῶσι τὰ χρέη, τότε κινδυνεύετε ἀμφότεροι ν' ἀπολέσῃτε διὰ παντὸς πᾶσαν τὴν εὐζωίαν καὶ ἡσυχίαν σας. Ποτὲ μὴ ἀφήσῃς νὰ παρέλθωσι πολλαὶ ἡμέραι, χωρὶς νὰ ἐξετάσῃς τὴν συνείδησίν σου, ἂν ἐξεπλήρωσες ἀκριβῶς πάντα τὰ καθήκοντά σου ὡς σύζυγος καὶ ὡς οἰκοδέσποινα. Ἄν δὲ ἐννοήσῃς, ὅτι ἔσφαλές εἰς περιστάσεις τινάς, φρόντισε νὰ διορθωθῇς, πρὶν τὰ ἐλαττώματά σου διὰ τῆς συνηθείας κατασταθῶσι δευτέρα φύσις.

Ἴδού, κόρη μου, ἐν ὀλίγοις τὸ συμβόλαιον τῆς συζυγικῆς σου εὐδαιμονίας, τοῦ ὁποίου τὰ εὐάριθμα ἄρθρα ἂν ἀκριβῶς ἐκπληροῖς, σοὶ ἐγγυῶμαι ὅτι οὐδέποτε ἐπὶ ζωῆς θὰ μεταμεληθῇς, διότι ἔγινες σύζυγος.

Ἐν σχολίον.

Πόσα ὀκταετῆ καὶ ἄρρενα καὶ θήλια, ἀνατρεφόμενα ὡς τὴν τῆς ὁδοῦ σελ. Ἀγλαίαν ἔχουσι μέχρις ἐνός καὶ τὰ ἐλαττώματά της! Ἄλλ' ἄρα γε θὰ λάβωσι χώραν καὶ ἐπ' αὐτῶν τὰ συμβεβηκότα, τὰ ὁποῖα ἀπὸ τοιαύτης κατέστησαν τοσοῦτον ἐξιέραστον ἐκείνην τὴν Ἀγλαίαν; Ἀλλοίμονον! δὲν πιστεύομεν εἶθε ἐν τούτοις.

Τὸ δυστυχεστέρον διὰ τὸ ἔθνος ἡμῶν ἰδίως καὶ διὰ τὴν ἀνθρωπότητα ἐν γένει εἶνε ὅτι πάμπολλαι, πλήρεις τοιαύτης παιδαριώδους οἰήσεως Ἀγλαίαι, κατέχουσι δυστυχῶς ὅλας σχεδὸν τὰς τάξεις τῆς κοινωνίας, ἀντιτάττονται ἀλαζόνως ἀπέναντι τῆς πανσεβάστου μητρὸς αὐτῶν Ἐκκλησίας καὶ δισχυρίζονται ὅτι χωρὶς ἄλλο τὰ κάστανα θὰ γίνωσι γλυκύτερα, ἐὰν χυθῇ ὅλον τὸ ἐν τῇ χύτρᾳ ὕδωρ! !

Ἄλλὰ πόσον ἠπατημένους βλέπουσιν ἑαυτοὺς οἱ τοιοῦτοι οἰηματῖαι, ὅταν σημάνη ἡ κρίσιμος στιγμή καὶ ἴδωσιν ὅτι ἴστανται πρὸ τοῦ χείλους τοῦ τάφου! Τότε ἀποκαλύπτονται αὐτῶν οἱ ὀφθαλμοί.

Οἱ τοιοῦτοι θὰ καγχάσωσι τότε καὶ τολμηροτάτην θ' ἀποκαλέσωσι τὴν παρομοίωσιν ἄλλ' ὀλίγον ἂν σκεφθῶσιν ἀνθρωπινώτερον καὶ μᾶλλον ἀμερολήπτως—ὀλίγον ἂν ἀφίσωσι κατὰ μέρος τὸν ἐγωϊσμόν καὶ τὴν φιλαυτίαν—θὰ ὁμολογήσωσιν ὅτι οὐδεμία ὑπάρχει μεταξύ ἑαυτῶν καὶ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος Ἀγλαίας διαφορὰ. Ἐκείνη ἐν τῇ οἰήσει αὐτῆς ἐπεριφρόνει τὴν πείραν τῆς μητρὸς της—οὔτοι ἐν τῇ οἰήσει αὐτῶν περιφρονοῦσι τὴν πείραν τοσοῦτων αἰώνων. Ἐκείνη ἐν τῇ οἰήσει αὐτῆς ἐπεριφρόνει τὴν μάθησιν τῆς μητρὸς της—οὔτοι ἐν τῇ οἰήσει αὐτῶν περιφρονοῦσι τοσοῦτους τοσοῦτων αἰώνων πεπαιδευμένους! Ἐννοῶ τὴν ἀκαταμέτρητον χορείαν τῶν τοσοῦτων τῆς Ἐκκλησίας φωστήρων, καὶ σημερινῶν καὶ ἀρχαίων, καὶ Ἑλλήνων καὶ Εὐρωπαίων. Ἐκείνη ἐν τῇ οἰήσει αὐτῆς μόνην τὴν ἰδικὴν της ἰδέαν ἐθεώρει ὡς τὴν ὀρθοτάτην—οὔτοι ἐν τῇ οἰήσει αὐτῶν τὴν ἰδικὴν τῶν ἰδέων θεωροῦσιν ὡς τὴν μόνην ἀλάθηστον. Ἐκείνη δὲν ἐπίστευεν ὅτι ὁ λόγος τῆς μητρὸς της ἦτον ἀληθής—οὔτο. δὲν πιστεύουσιν ὅτι ὁ λόγος τῆς Γραφῆς εἶνε ἀληθής. Ἐκείνη

ἐθεώρει ὡς ψεύδη τὰ παρὰ τῆς μητρὸς τῆς λεγόμενα—οὔτοι θεωροῦσιν ὡς ψεύδη τὰ ἐν τῇ Γραφῇ ἱστορούμενα.

Ἐκείνη ἡ Ἀγλαία τοῦλάχιστον δὲν ἠγανάκτει· ἀλλ' αὐταὶ ἀγανακτοῦν! φωνάζουν: δὲν θέλω νὰ πιστεύσω τοῦτο, δὲν θέλω νὰ πιστεύσω ἐκεῖνο!! Εἶνε οἱ ἄνθρωποι ὀρθολογισταί, δηλ. rationalists, καταλαμβάνετε; Ἀλλ' ὀπόση ἡ ἀπάτη!!

Εὐλογημένη ἀνθρώπε, εἰάν τις σ' ἐρωτήσῃ πῶς τὸ ὄν μεταβάλλεται εἰς ὄρνιθον; τίς ἡ αἰτία τοῦ φαινομένου τούτου; δύνασαι ν' ἀπαντήσῃς;—Ἐάν εἴπῃς «τοῦτο προέρχεται ἐκ τῆς θερμότητος τῆς ἐπωαζούσης ὄρνιθος,» δὲν θὰ εἴπῃς τίποτε, διότι ἡ ἀπόκρισις αὕτη ποσῶς δὲν θὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν περιέργειαν οὔτε τοῦ ἐρωτήσαντος οὔτε σοῦ τοῦ ἰδίου. Ἔχεις ἄλλο νὰ εἴπῃς; Βεβαίως ὄχι. Καὶ ὅμως τοῦτο εἶνε φαινόμενον, τὸ ὅποιον καθ' ἑκάστην λαμβάνει χώραν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν σου· φαινόμενον, τοῦ ὁποίου τὴν ἀλήθειαν μαρτυρεῖ ὅλος ὁ κόσμος. Ὁ Χριστιανισμὸς ἐπίσης εἶνε φαινόμενον διαρκές. Τὸ φαινόμενον τοῦτο ἤρχισεν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου καὶ θὰ διαρκέσῃ μέχρι τῆς συντελείας αὐτοῦ. Τοῦτο μαρτυρεῖ πᾶσα ἡ ἀνθρωπότης καὶ διὰ νὰ πεισθῆς ὅτι σοὶ λέγω ἀλήθειαν, ἀνάγνωθι τὴν 328τὴν σελίδα τοῦ Α'. τόμου συγγράμματος ἀξιολογωτάτου, οὗ ἡ ἐπιγραφή «Φιλοσοφικὰ μελέται περὶ Χριστιανισμοῦ, ὑπὸ Αὐγούστου Νικολάου, ἐξελληνισθεῖσαι ὑπὸ Π. Βράϊλα Ἀρμένη καὶ Α. Μαυρομάτου.»

Ἀδελφέ μου, τὴν Κοσμοσοφίαν—τῆς ὁποίας ὁ πεφυσιωμένος συγγραφεὺς δὲν τολμᾷ νὰ φανῆ—τὴν καταβροχθίζεις· τὸν Ρενάν—ὅστις, ἐξ Ἑβραίων ἔλκων τὸ γένος, ἔχει μέγα ἔθνικόν ἐνδιαφέρον ν' ἀποδείξῃ μῦθον τὸν Χριστιανισμὸν—τὸν κατατρώγεις· τοὺς ἄλλους—οἱ ὅποιοι ἐν τῇ πωρώσει αὐτῶν λέγουσι τὰ αὐτὰ μὲ τοὺς ἄνωθι—τρέχεις μετὰ σπουδῆς ποῦ θὰ εὔρῃς τὰ συγγράμματά των νὰ τ' ἀναγνώσῃς. Τὸ ἄνωθι σύγγραμμα, ἐνῶ βλέπεις ὅτι φέρει ὄνομα ἐπίσημα τοῦ ἔθνους ἡμῶν ὀνόματα, ἐφρόντισες ποτέ σου νὰ ἀναγνώσῃς; ἢ, ἂν τὸ ἀνέγνωσες, τὸ ἀνέγνωσες μετ' ἐπιστασίας; Διατί λοιπὸν τσαύτη ἀδικία; Διατί, ἐνῶ τολμᾷς νὰ δικάσῃς τοσοῦτον

σπουδαίαν ὑπόθεσιν καὶ νὰ ἐκδώσῃς τοσοῦτον μεγάλην ἀπόφασιν, δικάζεις πρὶν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσῃς;

Θέλησον, φίλτατε, καὶ θὰ πιστεύσῃς. «**Ἡ ΘΕΛΗΣΙΣ**, λέγει ἄριστα ὁ Πασχάλης, εἶνε ἐν τῶν κυριωτέρων ὀργάνων τῆς πίστεως, ὄχι διότι μορφώνει τὴν πίστιν ἢ θέλησις, ὄχι! ἀλλὰ διότι τὰ πράγματα φαίνονται ἀληθῆ ἢ ψευδῆ κατὰ τὴν ὄψιν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν θεωροῦνται. **Ἡ ΘΕΛΗΣΙΣ**, ἥτις εὐαρεστεῖται μᾶλλον ἢ εἰς τὴν μίαν ἢ εἰς τὴν ἄλλην ὄψιν, αὕτη **ΑΠΟΤΡΕΠΕΙ** τὸ πνεῦμα τοῦ νὰ θεωρήσῃ τὰς ιδιότητας ἐκείνης τῆς ὄψεως, τὴν ὁποίαν δὲν ἀγαπᾷ· καὶ οὕτω τὸ πνεῦμα, συμβαδίζον μὲ τὴν θέλησιν, ἐμμένει θεωροῦν ἐκείνην τὴν ὄψιν, ἢ μᾶλλον ἐπιθυμεῖ, καὶ κρίνον περὶ αὐτῆς, διότι βλέπει αὐτήν, ρυθμίζει ἀνεπαισθήτως τὴν πίστιν τοῦ κατὰ τὴν κλίσιν τῆς θελήσεώς του.» «Αὕτη εἶνε ἡ αἰτία, λέγει ὁ Λεϊβνίτιος, δι' ἣν ἡ ψυχὴ ἔχει τόσα μέσα, ἵνα ἀντισταθῇ κατὰ τῆς ἀληθείας, τὴν ὁποίαν γνωρίζει, καὶ δι' ἣν ὑπάρχει τοσοῦτω μέγας ὁ πορθμὸς μετὰ πνεύματος καὶ καρδίας.» Θεοσοφία, Τόμ. Β'. σελ. 80. Καὶ διὰ τοῦτο ὁ ἄνθρωπος δύναται δικαίως νὰ τιμωρηθῇ, ὡς μὴ πιστεύσας, ἢ ὡς ζήσας εἰς ψευδεῖς δοξασίας. Διότι εἶνε κύριος τῆς θελήσεώς του.

Ἀκουσον ἕνα τῶν πατριαρχῶν τῆς νεωτέρας φιλοσοφίας «Θὰ δώσωμεν, λέγει, **ΛΟΓΟΝ** μίαν ἡμέραν εἰς τὸν Θεὸν περὶ ὧν ἐπράξαμεν κατὰ συνέπειαν τῶν πλανῶν. ἄς ἐλάβομεν ὡς ἀληθῆ δόγματα· καὶ οὐαί, κατὰ τὴν τρομερὰν ἐκείνην ἡμέραν, εἰς τοὺς ἐθελουσίως τυφλωθέντας». Βαύλου ἅπαντα. Τομ. Β'. σελ. 226.

Δυσὶν θάτερον, φίλτατε ἀναγνώστα· ὁ ἄνθρωπος χρεωστῆ ἢ νὰ σεβασθῇ τὰς ἐρεῦνας τοσοῦτων αἰώνων καὶ, κύψας τὸν αὐχένα ἐνώπιον τῆς πολιᾶς ταύτης, νὰ εἴπῃ: πιστεύω—ἢ νὰ ἐγκύψῃ εἰς τὴν ἐμβροθῆ μελέτην τοῦ φαινομένου, τὸ ὅποιον ὁ ἐπισοφία περικληῆς Γερμανὸς Φίλιππος Schaff ὀνομάζει «Τὸ θαῦμα τῆς ἱστορίας», καὶ τότε ἀφεύκτως θὰ διασκεδασθῶσι πᾶσαι αἱ ἀμφιβολίαι του· τότε θ' ἀπορήσῃ μάλιστα πῶς **ΤΟΣΟΝ** ἀργὰ ἐγνώρισε τὴν ἀ-

λήθειαν, τὴν ὁποίαν, σὲ βεβχιῶ, τοσοῦτον θ' ἀγαπήσῃ, ὥστε θὰ νομίζῃ ὅτι ἀπ' ΕΚΕΙΝΗΣ τῆς στιγμῆς ἤρχισεν ἡ ζωὴ του· θὰ νομίζῃ ὅτι ἀνένιψεν ἀπὸ μεγάλην μέθην. ὅτι ἐξύπνησεν ἀπὸ βαθυτάτην ληθαργίαν.

Δυστυχῶς δὲν δύναμαι νὰ ἐκτανθῶ πολὺ, διότι τὰ ὄριά μου εἶνε στενά· ἀλλὰ πιστεύω ὅτι τὰ ὀλίγα ταῦτα ἀρκῶσι διὰ τὸν ὅστις εἰλικρινῶς ἀγαπᾷ ἑαυτὸν καὶ εἰλικρινῶς ἐπιθυμεῖ τὴν εὐδαιμονίαν του. Οὗτος δὲ μόνος, νομίζω, δύναται νὰ ὀνομασθῇ καὶ ἀληθῶς πεπαιδευμένος· διότι, ἐὰν λέγω ὅτι γνωρίζω τὰ πάντα, ἀγνοῶ δὲ τὸ συμφέρον μου, βεβαίως δὲν ἔχω τὸν κοινὸν νοῦν—ὁ δὲ μὴ ἔχων τὸν κοινὸν νοῦν εἶνε ἀμαρτία νὰ ὀνομάζεται ΑΛΗΘΩΣ πεπαιδευμένος. Ἐξέτασον γραμματικῶς τὴν λέξιν ἀληθῶς καὶ θὰ πεισθῆς ὅτι οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα.

Δημοπρασία Γυναικῶν.

Κατ' ἀρχαιοτάτην συνήθειαν οἱ ἐν Τρυνσυλθανία Ρουμοῦνοι πωλοῦσι τὰς ἐν ὥρᾳ γάμου θυγατέρας αὐτῶν ἐπὶ δημοσίας πανηγύρεως. Τὸ ἐνεστῶς ἔτος ἡ πανηγυρίς ἐτελέσθη περὶ τὰ τέλη Ἰουνίου ἐν Καλλικιάσῃ, ὅπου πολὺ ἦτο τὸ πανταχόθεν συνελθὸν πλῆθος. Οἱ πατέρες φέρουσι μεθ' ἑαυτῶν τὰς θυγατέρας, ἅμα δὲ καὶ ὄλην τὴν προίκα ἐπὶ ἀμαξῶν, καὶ ὅταν φθάσωσιν εἰς τὸν τόπον τῆς πανηγύρεως, ἀναφωνοῦσι μεγαλοφώνως τὰ ἑξῆς· « Ἐγὼ θυγατέρα διὰ γάμον. Τίς ἔχει υἱὸν ἐπιθυμοῦντα νὰ νυμφευθῇ; » Ὁ γαμβρὸς παρουσιάζεται καὶ ἡ διαπραγματεύσις γίνεται ἐντὸς ὀλίγου.

Σ. Ἀρά γε οἱ ἄκωθοι Ρουμοῦνοι δυστυχέστεροι ἡμῶν εἶσι κατὰ τοῦτο ἢ εὐτυχέστεροι; Τὸ καθ' ἡμᾶς νομιζομεν μάλλον εὐτυχέστεροι, διότι τὸ τοιοῦτον ἔθιμον πόσας φθίσεις καὶ πόσα ἄλλα ἄτοπα δὲν προλαμβάνει!!... Ἄ!! καὶ σὺ πρᾶγμα ὕλως ἀντιβατικὸν εἰς τὸν πολιτισμὸν ἑνὸς νέου νὰ στεφανώνεται· μίαν νέαν, χωρὶς ἀμοιβαίως νὰ γνωρίζωνται, χωρὶς νὰ ἀγαπῶνται.—Τί νὰ σοὶ εἶπω, ἀδελφέ; Ἄγνοῶ καὶ ἐγὼ· ἀλλ' ἂν παραβάλωμεν τὰ δύο κακὰ, δὲν ἴξούρω τί τὸ μὴ χειρόν.

Ὁ ματαιόφρων Ξέρξης.

Ἀφοῦ ἀπέθανε Δαρεῖος ὁ Ἰστάσπου, βασιλεὺς τῆς Περσίας, δι-

εδέχθη αὐτὸν (485 π. Χ.) ὁ υἱὸς του Ξέρξης, νέος εἰς τὸ ἔπακρον ματαιόφρων, ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ ἐπιτυχῶς ἀπεπεράτωσε τὴν κατὰ τῆς Αἰγύπτου ἐκστρατείαν, διενεθήθη νὰ ἐκστρατεύσῃ αὐτοπροσώπως κατὰ τῆς Ἑλλάδος, θέλων νὰ ἀποπλύνῃ τὴν ἐν Μαραθῶνι ἤτταν, τὴν ὁποίαν ὑπὸ ὀλιγαριθμῶν Ἀθηναίων καὶ Πλαταιέων ὑπέστησαν ὁ Δάτις καὶ Ἀρταφέρνης. Ἀλλὰ πρὶν ἐπιχειρηθῆ ἑκστρατείαν τοσοῦτον σπουδαίαν, ἐνόμισε καλὸν νὰ συγκαλέσῃ συμβούλιον ἐκ τῶν πρωτίστων μεγιστάνων τῆς αὐλῆς του. Ὅτε δὲ οὗτοι συνῆλθον, εἶπε τὰ ἑξῆς. « Ἄνδρες Πέρσαι, ὅποια μὲν τὰ κατορθώματα καὶ τοῦ Κύρου καὶ »
 » τῦ Καμβύσου καὶ τοῦ ἐμοῦ πατρὸς Δαρεῖοῦ νομίζω περιττὸν νὰ ἀπα-
 » ριθμήσω πρὸς ὑμᾶς, οἵτινες καλῶς τὰ γνωρίζετε. Ἐγὼ δέ, ἅμα
 » ἀνῆλθον εἰς τὸν θρόνον τῶν προγόνων μου, ἐνόμισα χρέος μου νὰ
 » μὴ φανῶ διόλου κατώτερος αὐτῶν, καὶ ἰδοὺ ὅτι ἐν βραχεῖ χρόνῳ
 » κατεκτήσαμεν χώραν εὐφρορον καὶ ἀξιολογωτάτην, τὴν Αἰγυπτον,
 » τὸ δὲ στέμμα τῶν φαράωνων κοσμεῖ ἤδη τὴν κορυφὴν τοῦ μεγά-
 » λου ὑμῶν βασιλείως. Τώρα συνεκάλεσα ὑμᾶς, ὅπως σᾶς κοινο-
 » ποιήσω τὴν ὁποίαν προτίθεμαι νέαν ἐκστρατείαν. Ἐχω σκοπὸν,
 » ζεύξας τὸν Ἑλλήσποντον, νὰ ὀδηγήσω τοὺς στρατοὺς μου διὰ τῆς
 » Εὐρώπης κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἵνα τιμωρήσω τοὺς Ἕλληνας, καὶ πρὸ
 » πάντων τοὺς Ἀθηναίους, δι' ὅσα ἀδικήματα ἔπραξαν πρὸς τοὺς
 » Πέρσας καὶ πρὸς τὸν ἐμὸν πατέρα, πρῶτον μὲν καύσαντες τὰς Σάρ-
 » δεις, δεύτερον δὲ κατανικήσαντες τὸν ἡμέτερον στρατὸν, στρα-
 » τηγούντων τοῦ Δάτιδος καὶ τοῦ Ἀρταφέρους. Διὰ τοῦτο ἐγὼ δὲν
 » θὰ ἡσυχάσω, πρὶν κυριεύσω καὶ πυρπολήσω τὰς Ἀθήνας. Μετὰ
 » ταῦτα θὰ ὑποτάξωμεν τὴν γείτονα αὐτῶν Πελοπόννησον, καὶ τότε
 » πλέον ὁ ἥλιος δὲν θὰ φωτίζῃ ἄλλην χώραν γείτονα τῆς ἡμετέρας,
 » ἀλλὰ θὰ ἀνατέλλῃ καὶ θὰ δύῃ ἐντὸς τῆς ἀπεράντου Περσικῆς μο-
 » ναρχίας. Διότι, ὡς πληροφοροῦμαι, οὐδὲν πλέον ἔθνος θὰ τολμή-
 » σῃ νὰ ἀντιπληθῇ πρὸς ἡμᾶς, ἀφοῦ ὑποτάξωμεν τοὺς ὁποῖους εἰ-
 » πον. Ὑμεῖς δὲ θὰ με εὐχαριστήσητε πολὺ, ἐὰν ἐμφανισθῇ ἕκαστος
 » εἰς τὸν δέοντα καιρὸν φέρων στρατὸν κάλλιστα παρεσκευασμένον.
 » Ταῦτα λοιπὸν πρέπει νὰ γίνωσιν οὕτω· ἀλλὰ διὰ νὰ μὴ φαίναμαι

» ὅτι ἐξ ἰδίας μου βουλῆς μόνον πράττω ταῦτα, προτείνω νὰ ἀπο-
» φανθῇ ὁ βουλόμενος περὶ τοῦ πράγματος. »

Τότε ὁ Μαρδόνιος λαβὼν τὸν λόγον εἶπεν ὡς ἐξῆς. « Ὁ δέσποτα,
» γελοῖον ἀληθῶς θὰ ἦτον, ἂν σὺ ὁ ἄριστος τῶν Περσῶν, ὑπὸ τὸ
» σκῆπτρον τοῦ ὁποῖου οἱ Σάκαι καὶ οἱ Ἴνδοι καὶ οἱ Αἰθίοπες καὶ οἱ
» Ἀσσύριοι καὶ ἄλλα πλεῖστα καὶ μεγάλα ἔθνη δουλεύουσιν, ὑπέ-
» φερεις νὰ μείνωσιν ἀτιμώρητοι οἱ μικροὶ καὶ θρασεῖς Ἕλληνες. οἵτινες
» πρῶτοι ἤρξαντο χειρῶν ἀδίκων. Ἐγὼ ἄλλοτε εἶδον ἐκ τοῦ πλησίον
» τὴν ἀνδρίαν αὐτῶν, ὅτε ὑπὸ τοῦ πατρὸς σου διετάχθη νὰ ἐκστρατεύ-
» σω κατ' αὐτῶν. Ἐπροχώρησα εἰς τὴν Μακεδονίαν καὶ σχεδὸν μέγρι
» τῶν Ἀθηνῶν, ἀλλ' οὐδεὶς ἐτόλμησε νὰ μὲ ἀντικρούσῃ. Σὲ δὲ, ὦ βασι-
» λεῦ, ἄγοντα ἄπειρον στρατὸν καὶ στόλον ἐκ τῆς Ἀσίας, τίς θὰ
» τολμήσῃ νὰ ἐναντιωθῇ; Νομίζω, ὅτι δὲν ἔχουσι τόσην γενναιοῦτη-
» τα· ἂν ὁμως παρὰ προσδοκίαν τολμήσωσι νὰ ἀντιταχθῶσιν εἰς τὸν
» κραταιότατον μονάρχην μου, ἄς μάθωσιν, ὅτι οἱ Πέρσαι εἶνε ἄρι-
» στοὶ ἀνθρώπων κατὰ τὰ πολεμικά. » Ὁ Μαρδόνιος τσαῦτα εἰπὼν
ὑπὲρ τῆς γνώμης τοῦ Ξέρξου ἔπαυσε.

Ἐνῶ δὲ ἐσιώπων οἱ λοιποὶ μεγιστᾶνες καὶ δὲν ἐτόλμων νὰ ἐκφρά-
σωσι γνώμην ἐναντίαν πρὸς τὴν τοῦ Ξέρξου καὶ Μαρδονίου, Ἀρτά-
βανος ὁ Ἰστάσπους, θεῖος ἐκ πατρὸς τοῦ Ξέρξου, γέρον πολυπείρος
καὶ συνετὸς, ὠμίλησεν ὡς ἀκολούθως·

» Ὁ βασιλεῦ, διὰ τῆς ἀντιπαραθέσεως τῶν ἐναντίων γνώμῶν
» εὐρίσκεται ἡ καλλιτέρα ἀπὸ τὰ λακτα ὅπως τὸν καθαρῶτερον χρυ-
» σὸν διακρίνομεν, ἀφοῦ προστρέψωμεν αὐτὸν πρὸς ἄλλον χρυσόν.
» Ὅταν ὁ πατήρ σου καὶ ἐμὸς ἀδελφὸς Δαρεῖος εἶχεν ἀποφασίσει
» νὰ πολεμήσῃ τοὺς Σκύθας, παντὶ σθένει προσεπάθησα νὰ τὸν
» ἀποτρέψω· ἀλλὰ δὲν ἐπέστη καὶ ἐκστρατεύσας ἐπανῆλθεν, ἀφοῦ
» ἀπέβαλε πολλοὺς καὶ ἀνδρείους στρατιώτας. Σὺ, βασιλεῦ, δια-
» νοεῖσαι νὰ ἐκστρατεύσῃς ἐναντίον ἀνδρῶν πολὺ γενναιοτέρων ἀ-
» πὸ τοὺς Σκύθας, ἐναντίον ἀνδρῶν, οἵτινες φημίζονται ὡς ἄριστοι καὶ
» κατὰ ξηρὰν καὶ κατὰ θάλασσαν. Βασιλεῦ, λέγεις ὅτι γεφυρώσας τὸν
» Ἑλλήσποντον θὰ ὀδηγήσῃς διὰ τῆς Εὐρώπης τοὺς στρατοὺς σου κα-

», τὰ τῆς Ἑλλάδος· ἀλλ' ἐγὼ σοὶ ὑπενθυμίζω τὸ ὁποῖον ὀλίγον ἔλει-
», ψε νὰ συμβῇ εἰς ἡμᾶς δυστύχημα, ὅτε ὁ πατήρ σου γεφυρώσας τὸν
», ποταμὸν Ἰστρον (Δούναβιν) διέβη κατὰ τῶν Σκυθῶν. Οὗτοι προέτρε-
», ψαν τοὺς Ἴωνας, εἰς τοὺς ὁποίους εἶχεν ἀνατεθῆ ἡ φύλαξις τῆς γε-
», φύρας, νὰ διαλύσωσιν αὐτὴν καὶ νὰ ἀναχωρήσωσιν ἐγκαταλείποντες
», ἡμᾶς εἰς τὰς ἐρήμους Σκυθικὰς πεδιάδας, ἔνθα μᾶς περιέμενεν ἄ-
», φευκτος ὄλεθρος. Ἄν δὲ Ἰστιαῖος ὁ τύραννος τῆς Μιλήτου δὲν με-
», τέπειθεν αὐτοὺς, ἀφεύκτως θὰ ἀνεχώρουν καὶ ἡμεῖς θὰ κατε-
», στρεφόμεθα ὥστε, πρέπει νὰ τὸ ὁμολογήσωμεν, εἰς ἐκεῖνον τὸν ἕνα
», ἄνδρα ὀφείλομεν τὴν σωτηρίαν μας. Τώρα, καθὼς εἶπον, πρόκειται
», νὰ πολεμήσωμεν ἄνδρας πολὺ γενναιοτέρους τῶν Σκυθῶν· ἀλλ' ἂν
», καθ' ὑπόθεσιν νικηθῶμεν κατὰ θάλασσαν, καὶ οἱ Ἕλληνες πλεύσαν-
», τες εἰς τὸν Ἑλλήσποντον διαλύσωσι τὴν γέφυραν, καὶ μᾶς κλείσω-
», σιν ἐντὸς τῆς Εὐρώπης; Σὺ λοιπὸν, βασιλεῦ, μὴ θελήσῃς χωρὶς
», τινος ἀνάγκης νὰ κινδυνεύσῃς τοιοῦτον κίνδυνον, ἀλλὰ πείσθητι εἰς
», ἐμέ, ἢ τοῦλάχιστον ἄς ἀναβληθῇ τὸ πρᾶγμα, ὅπως τὸ σκεφθῶμεν
», ὠριμώτερον. Ὅποιαδῆποτε δὲ καὶ ἂν εἶνε ἡ ἔκβασις τῆς ἐπιχειρή-
», σεως, δὲν θὰ ζημιωθῶμεν βεβαίως διότι ἐσκέψθημεν. Ἡ βία ἐπιφέ-
», ρει ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀποτυχίαν. Πρὸ πάντων, ἡγεμόν, λάμψις
», ματαιὰς δόξης ἄς μὴ σὲ ἐκπλήττῃ, καὶ ἐνθυμοῦ ὅτι τὰ ὑψηλότατα
», δένδρα εἶνε τὰ μᾶλλον ἐκτεθειμένα εἰς τὸν κεραυνόν. Εἰς σὲ μὲν, ὦ
», βασιλεῦ, ταῦτα συμβουλεύω· σὺ δὲ, Μαρδόνιε, παῦσον τοῦ νὰ δια-
», βάλλῃς τοὺς Ἕλληνας ὡς δειλοὺς καὶ ἀνάνδρους, καὶ ἂν ἦνε ἀνάγκη
», νὰ γίνῃ ὁ κατ' αὐτῶν πόλεμος, ἀνάλαβε σὺ αὐτὸς τὴν ἀρχηγίαν,
», ἀλλ' ἄφησέ μας τὸν βασιλέα, τοῦ ὁποῖου ἡ ζωὴ εἶνε πολ' ὑτιμοτάτη,
», εἰς τοὺς Πέρσας. Ἀπαιτῶ ὁμως τὰ τέκνα σου καὶ τὰ τέκνα μου νὰ
», δοθῶσιν ἐνέχυρα τῆς ἐπιτυχίας ἢ ἀποτυχίας. Ἐκλεξὸν σὺ αὐτὸς τοὺς
», ἄνδρας τοὺς ὁποίους θέλεις, λάβε στρατιὰν ὅσῃν ἐπιθυμεῖς, καὶ ἂν
», μὲν ἀποθῇ ὁ πόλεμος εὐτυχῆς, στέργω νὰ θανατωθῶ καὶ ἐγὼ καὶ τὰ
», τέκνα μου· ἂν ὁμως ἡττηθῶμεν, ὡς προβλέπω, στέργε νὰ θανατω-
», θῇς σὺ (ἂν ἐπιστρέψῃς) καὶ τὰ τέκνα σου διὰ τὴν ἀσυγχώρητον ἀ-
», περισχεψίαν σου. »

Η ματαιοφροσύνη του νέου μονάρχου προσεβλήθη, καιρίως ἐκ τῶν εἰλικρινῶν καὶ φρονίμων τούτων λόγων, καὶ τοι ὑπὸ γέροντος, θείου λεχθέντων, καὶ μετὰ θυμοῦ ἀνέκραξε: “ Ἐυχαρίσται, Ἀρτάβανε, , τοὺς θεοὺς ὅτι εἶσαι ἀδελφὸς τοῦ πατρὸς μου· εἶδὲ μὴ, τὴν στιγμήν , ταύτην ἀμέσως ἤθελες λάθει τὴν ἀμοιβὴν τῶν αὐθαδῶν λόγων σου. , Ἀλλ’ ὅμως σέ διατάσσω, ὡς ἄνδρον καὶ δειλόν, νὰ μὴ συνεκτρα- , τεύσης μετ’ ἐμοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἀλλὰ νὰ μένῃς ἐνταῦθα μετὰ , τῶν γυναικῶν, τὰς ὁποίας ὁμοιάζεις· αὕτη ἔστω ἡ τιμωρία σου. , Ἐγὼ δὲ ἕως μὴ λέγωμαι υἱὸς τοῦ Δαριεῦ τοῦ Ὑστάσπου, ἂν δὲν , τιμωρήσω τοὺς Ἀθηναίους, τοὺς τολμήσαντας νὰ εἰσβάλωσιν εἰς , τὴν ἐπικράτειάν μου καὶ πυρπολήσαντας τὰς Σάρδεις. Δυσὶν , θάτερον, ἢ θὰ νικήσωμεν ἢ θὰ νικηθῶμεν, ἀφοῦ πολεμήσωμεν ἄν- , δρεῖως. Μείνε ἐνταῦθα ἄνδρες· ἐγὼ δὲ προβαίνω μὲ τοὺς στρατοὺς , μου, ὅπου τὸ καθήκον καὶ ἡ δόξα μὲ προσκαλοῦσι. »

Ἄλλὰ δὲν παρήλθον πολλὰ ἔτη (480 π. Χ.) καὶ ὁ μάταιος Ξέρξης λίαν μεττημελήθη, διότι δὲν ἤκουσε τὰς φρονίμους συμβουλὰς τοῦ θείου του. Κατατροπῶθεις εἰς τὰ στενὰ τῆς Σαλαμίνοσ ὑπὸ τῶν Ἑλ- λήνων εἰς τὴν ἀξιομνημόνευτον καὶ λαμπρὰν ἐκείνην ναυμαχίαν καὶ φοβηθεὶς μὴ ἀποκοπῆ ἢ γέφυρα ἄφησε τὸν Μαρδόνιον μὲ 300 χιλ. πρὸς ἐξακολούθησιν τοῦ πολέμου, αὐτὸς δὲ μὲ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ στρα- τοῦ κακῶς ἔχων ἐπεραιώθη εἰς τὴν Ἀσίαν, ὅπου διεβίωσεν ἄτημος καὶ ἄδοξος, κατ’ ἄλλους μὲν δολοφονηθεὶς, κατ’ ἄλλους δὲ ἀποθανῶν φυσικὸν θάνατον. Ὁ Περσικὸς στρατὸς ἀπὸ τῆς Θεσσαλίας μέχρι τοῦ Ἑλλησπόντου εἰς διάστημα 45 ἡμερῶν ὑπέστη πλείστας ὄσας τα- λαιπυρίας, στερούμενοι ζωοτροφῶν καὶ τρώγοντες χόρτα, φύλλα καὶ φλοιούς τῶν δένδρων ὑπὸ τῆς πείνης· ἀλλὰ καὶ λοιμικὴ ἀσθένεια καὶ δυσεντερία ἐθέρισε πολλὰς μυριάδας αὐτῶν, τῶν ὁποίων τὰ πτώ- ματα κατεκάλυψαν τὰς πεδιάδας τῆς Μακεδονίας καὶ Θράκης.

Ἡ παρατιθέμενη εἰκὼν, ἀναγνώστα, παριστάνει ἀκριβῶς τὸν μέ- γαν βασιλέα τῆς Περσίας μετ’ ὅλης τῆς Ἀσιατικῆς πομπῆς ἐν συμ- βουλίῳ μετὰ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ. Τὴν εἰκόνα ταύτην ἀυθόρμη- τως προσέφερε πρὸς κόσμησιν τοῦ Μέντορος ὁ Διευθυντὴς τῆς καθ’ ἡ- μάς Εὐαγγελικῆς Σχολῆς Κ. Ξυλόπουλος.

Ὁ μέγας βασιλεὺς συσκεπτόμενος μετὰ τῶν μεγιστάνων του.

Ἡ Παντοδυναμία μιᾶς τριάδος.

1. Γοργὸς κ' αὐτοσχέδιον ἄσμα φαιδρὸν
 συρίζων εἰς κώνωψ, ἐπέτα μὲ βίαν
 εἰς λύχνου νυκτίου τὸ φῶς τ' ἀμυδρόν·
 τῆς κλίνης ἐζήτει τὴν ἔτοιμον λείαν.
 » ὦ! εἶπεν, ἰδοῦ με εἰς τόπον τρυφῆς,
 καλῆς θὰ γευθῶ καὶ ἀφθόνου τροφῆς ».
 Τὴν εὖρ' ἐπὶ τέλους· τὴν πτῆσιν ὀλίγον
 κολάσας καὶ σκέλη ἰσχνά του ἀνοίγων,
 τρεῖς κύκλους ἐποίησε πέριξ βραδεῖς,
 ποθῶν ν' ἀπολαύσῃ τροφῆς του τὴν θέαν·
 συρίζας δὲ, μήτοι φανῆ ἀναιδῆς,
 ἀφίξαιώς τ' ἔδωσ' ἀπόδειξιν νέαν.
2. Ἐπὶ τοῦ κροτάφου καθίζει, κηλῶν
 τὸ οὖς τοῦ ὑπνώττοντος μ' ἄσμ' ἀρμονίας.
 Αὐτὸ φαίνεται εὖρε τὸ μέρος καλὸν
 νὰ γίνῃ ὁ μάρτυς λαμπρᾶς τ' εὐωχίας.
 Τὸ ἄσμα του ἔτι δὲν εἶχ' ἐντελῶς
 αὐτὸς περαιώσας, ὅτ' εἶδε δειλῶς
 νὰ βόσκη κοριθὸς μὲ φρικτὴν ἀπληστίαν
 ὀλίγον παρέκει, καὶ μ' ἄμετρον βίαν·
 ἀκούσας δὲ κρότον κ' ὀπίσω στραφεῖς,
 μὲ ἄλματα γίγαντος εἶδε πηδῶντα
 κομψότατον φύλλον ὠραιᾶς μορφῆς,
 γλυκύτητος, χάριτος, πρότυπον ὄντα.
3. Τὰς χεῖρας του τείνας φαιδρὸς πρὸς αὐτούς,
 » συνάδελφοι, χαίρετε, εἶπε, χαρῆτε!
 πλησίον μου ἔλθετε, φίλους χρηστοὺς
 γλυκὺς ἄς συνδέῃ δεσμὸς, εὐφρανθῆτε!
 Τρυφήσωμεν ὅλοι εἰς αἷμα πολὺ,
 ἀνέτως γευθῶμεν τροφήν ἐντελεῖ,

τροφὴν οὐρανίαν, τροφήν μὲ μεγάλην
τραφεῖσαν φροντίδα, δὲν ἔχομεν ἄλλην.

- » ὦ πόσον ὑπάρχει σπανία αὐτῇ!
 τὸ αἷμα ἀνθρώπου! πολυτιμὸς λεία!
 ἢ κτῆσις τῆς τόλμην πολλὴν ἀπαιτεῖ
 καὶ φθόνον γεννᾶ εἰς αὐτὰ τὰ θηρία.
4. ὦ! ἴδετε τοῦτο ρογγάζον ἐδῶ
 τὸ πλάσμα, μὲ χαῖνον καὶ ἄχαρι στόμα
 γελῶ κατὰ κόρον ὀσάκις ἰδῶ
 νὰ κῆτ' ἀηδῶς ὡς ἔν ἄψυχον πτώμα.
 Γελάσατε φίλοι καὶ σεῖς· τί μωρὸν
 καὶ ἄλογον πλάσμα, σκληρὸν, μυσαρὸν!
 κ' ἐν τούτοις, ὦ γέλως! ἀξίωσιν ἔχει
 ὅτ' ὄλων τῶν ὄντων τῆς γῆς ὑπερέχει.
 Πλήθους ἐπιθέτων ὠραίων κοσμεῖ
 τὴν δόξαν αὐτοῦ τοῦ ἀστείου θηρίου.
 Καυχώμενον, πάντοτ' αὐτὰ ἀριθμεῖ,
 ἀλλ' εἶν' ἐφευρέσεις αὐτοῦ τοῦ ἰδίου!
5. Τὸ μάταιον πλάσμα! ἀφοῦ πρὸς τροφήν
 ἡμῶν τῶν ἀνδρείων ἡρώων ὠρίσθη
 πρὸς τέρψιν μας μόνον καὶ θεῖαν τρυφήν,
 νὰ λέγῃ ὅτ' ἄλλα νὰ πράξῃ ἐκτίσθη!
 Ὅποια τυφλότης, ὅποια κακὴ,
 φρικτὴ ματαιότης ἐντὸς του οἰκεῖ!
 Καλῶς ἂν ἐσκέπτετο ἔστω καὶ μίαν
 στιμὴν, ὦ! θὰ ἔβλεπε πλάνην ἀστείαν.
 Καλεῖ τὰ θηρία φρικώδη, σκληρά,
 τὰ δ' ἄλλα τῶν ζώων μωρὰ καὶ ἀχρεῖα·
 μικρὸν ἂν ἐσκέπτετο, ἔργα οἰκτρά
 θὰ ἔβλεπεν οὕτος νὰ πράττῃ μυρία.

6. Ἐσκέφθητε ἀρά γε φίλοι ποτὲ
τὴν σάρκα πῶς τρέφει αὐτὴν τὴν ἀθλίαν;
τὸ αἷμα ποῦ πίνεις, κορειέ μου χρηστέ,
ἐσκέφθης μ' ὅποιαν λαμβάνει μανίαν;

Τὸ σῶμα τ' αὐτὸ ὅπως θρέψη... (φρικτὴ
ἀρὰ ἐπὶ σοῦ, γεννεὰ μισητῆ)
φονεύει τὰ πάντα, τὸ πᾶν καταρρίπτει
μὲ φρίκην καὶ ὀλεθρον ἅπαντα τύπτει,

εἰς χεῖρας τὴν μάστιγα βίας κρατῶν.
Ποθῶν κακὴν δίψαν νὰ σβέσῃ ὁ δαίμων,
τὸ θυμα τ' εἰς ἔγκατα τρέχει ζητῶν
εἰς βᾶθη θαλάσσης κ' εἰς ὕψος ἀνέμων.

7. Τὸ πᾶν κατατρώγει· οὐδὲν δι' αὐτὸν
δυσχώνευτον, πάντα ἀπλήστως βροχθίζει.
Νοῦς λογικοῦ του δὲ δόγμα φρικτὸν,
ὅτ' ἔργον θεάρεστον πράττει, νομίζει·

νὰ γίν' οὕτω πρέπει· ποιεῖ φυσικῶς,
ἂν σφάζῃ τοὺς πάντας ὡς δαίμων κακός.
ὦ! ἔκπληκτοι μένετε σεῖς, ἀπορεῖτε,
εἰς λόγους τοιούτους σαφῶς δυσπιστεῖτε·

Πλὴν ἅπαντα ταῦτα μερὶς εἶν' μικρὰ
τῶν τόσον αὐτοῦ φοβερῶν ἐγκλημάτων·
ὑπάρχει προσέτι σωρεῖα μακρὰ
κακῶν, ἀποφέρουσα ρεῖθρα αἱμάτων.

(Ἀκολουθεῖ).

Θαῦμα ἐπιμονῆς καὶ ἐργατικότητος.

Ἄμερικανός τις ὀνόματι Ἄνδερτον ἐπαρουσίασεν εἰς τὴν παγκό-
σμιον ἔκθεσιν τοῦ Λονδίνου ἐκκλησιδίον τι ἐκ φελλοῦ, τὸ ὅποιον ὁ
ἴδιος κατεσκεύασεν ἐν δικαστήματι δέκα ἑτῶν καθ' ἃς ὥρας ἀνε-
παύετο ἀπὸ τὰς γεωργικὰς ἐργασίας του. Εἰς τὴν κατασκευὴν
αὐτοῦ ἐδαπάνησεν ἕξ πέννας δηλ. 72 λεπτά, καὶ διὰ τῆς ἐκθέσεως ἐ-
κέρδησε περὶ τὰς 800 λίρας. Μέγα μέρος τῶν λιρῶν τούτων ἐδαπά-
νησεν εἰς κατασκευὴν τεσσάρων οἰκίσκων, ἐπὶ τοῦ μετώπου τῶν ὀ-
ποιῶν ἔθεσε τὴν ἐξῆς ἐπιγραφὴν.

« Ἐπιμονή, φελλὸς καὶ κόλλα. »

Πρὶν ἐκθέσῃ τὸ ἐκκλησιδίον του ὁ κ. Ἄνδερτον οὔτε νὰ γράφῃ οὔ-
τε ν' ἀναγνώσκῃ ἤξευρεν· ἔκτοτε ὅμως ἤρχισε νὰ καταγίνεται καὶ
βαθμηδὸν ἔκαμε μεγάλας προόδους.

Ἴδου τί δύταται νὰ κατορθώσῃ ἡ ὑπομονὴ καὶ ἡ ἐπιμονή. Ὅταν
ὑπάρξῃ θέλησις, ὁ ἄνθρωπος δύναται νὰ ὑπερβάλῃ καὶ καταβάλῃ τὰ
πάντα, ἀκόμη καὶ αὐτὰ τὰ ὅποια φαίνονται κατὰ πρῶτον ἀδύνατα.

Πόσον ὀμιλεῖ εἰς ἄνθρωπος.

Υπελογίσθη, ὅτι εἰς ἄνθρωπος ὀμιλεῖ κατὰ μέσον ὄρον τρεῖς ὥ-
ρας καθ' ἡμέραν, ἐκφέρει καθ' ἕκαστον λεπτὸν 100 λέξεις, πληρού-
σας 19 σελίδας εἰς ὄγδοον καθ' ὥραν, αἱ ὅποια ἀπαρτίζουσι 52 τό-
μους κατ' ἔτος!!! Ἐννοητέον ὅμως ὅτι ὁ ὑπολογισμὸς οὗτος δὲν ἐ-
φαρμόζεται οὔτε εἰς τὰς γυναῖκας οὔτε εἰς τοὺς δικηγόρους.

Χάρτου κατανάλωσις.

Ἡ ἐν Ἀγγλίᾳ κατανάλωσις φθάνει κατ' ἔτος εἰς 25 ἑκατομμύρια
καντάρια, ἐν Γαλλίᾳ εἰς 5 ἑκατομμύρια, ἐν Αὐστρίᾳ εἰς 500,000
μόνον· ἐπὶ τέλος καθ' ὅλην τὴν ὑδρόγειον γενικῶς τις ὑπολογισμὸς
μᾶς δίδει τὸ ἐτήσιον ποσὸν τῶν 31 — 32 ἑκατομ. κανταρ. χάρτου.

Ἡ δύναμις τῶν μυόνων.

Ἡ δύναμις τῶν μυόνων τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος εἶνε τῷ ὄντι θαυμαστή. Οἱ ἀχθοφόροι ἐν Τουρκίᾳ δύνανται νὰ σηκώσωσιν ὑπὲρ τὰς διακοσίας ὀκάδας. Ὁ ἐκ Κρότωνος τῆς Ἰταλίας περίφημος ἀθλητῆς Μίλων συνήθισεν ἑαυτὸν νὰ σηκῶνῃ ἐπὶ τῶν ὤμων του βόα τετραετῆ, βάρους ὑπὲρ τὰς 350 ὀκάδας, τὸν ὁποῖον τελευταῖον ἐθανάτωσε δι' ἑνὸς γρονθοκοπήματος. Ὁ ἀθλητῆς οὗτος ἐστεφανώθη ἐπτάκις εἰς τοὺς Πυθικοὺς καὶ ἐξάκις εἰς τοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνας· παρουσιάσθη καὶ ἐβδόμην φοράν, ἀλλ' οὐδεὶς ἔσχε τὸ θάρρος νὰ συναγωνισθῇ μετ' αὐτοῦ. Λέγεται ὅτι εὗρέθη ποτὲ μετὰ τοῦ διδασκάλου τοῦ Πυθαγόρα καὶ τῶν συμμαθητῶν αὐτοῦ ἐν τινὶ οἰκίᾳ, τῆς ὁποίας ἡ ὀροφὴ ἐστηρίζετο ἐπὶ στήλων· ἀλλ' αἰφνιδίως οὗτοι ἐνέδωκαν, ἀμφοτέρω δὲ ὁ, τε διδάσκαλος καὶ οἱ μαθηταὶ θὰ ἐχώνοντο ὑπὸ τὰ ἐρείπια, ἂν ὁ Μίλων δὲν ὑπεστήριξε τὴν στέγην διὰ τῶν χειρῶν αὐτοῦ, ἕως οὗ ἐπῆλθε βοήθεια καὶ οὕτως ἐσώθησαν. Γέρων ὧν προσεπάθησέ ποτε νὰ ἐκρίζωσῃ δένδρον καὶ νὰ τὸ σχίσῃ, καὶ ἐν μέρει μὲν ἐπέτυχεν· ἀλλ' ἐπειδὴ ἐξηντλήθησαν κατὰ μικρὸν αἱ δυνάμεις του, τὰ διεσχισμένα μέρη τοῦ δένδρου ἠνώθησαν πρὶν δυνηθῆναι νὰ ἐκβάλῃ τὴν χειρὰ του, καὶ συνέλαβον αὐτήν. Ἐπειδὴ δὲ τὸ μέρος ἦτο ἔρημον καὶ οὐδεὶς ἦλθε πρὸς βοήθειάν του, ἀπέθανε μὴ δυνηθεὶς κατ' οὐδένα τρόπον νὰ ἐλευθερώσῃ τὴν οὕτω κρατουμένην χειρὰ του.

Ὁ Αὐγουστος 11ος βασιλεὺς τῆς Πολωνίας ἐδύνατο νὰ τυλίσῃ πινάκιον ἀργυροῦν ὡς φύλλον χάρτου. Ἱστορεῖται προσέτι ὅτι λέων τις ἄφησε τὸν τύπον τῶν ὀδόντων του ἐπὶ τεμαχίου συμπεπηγότος σιδήρου.

Θέατρον.

Προσφιλὴς νεότης!

Εἰσῆλθαμεν εἰς τὸν δεῦτερον τοῦ Φθινοπώρου μῆνα, καθ' ὃν συνήθως ἄρχονται αἱ θεατρικαὶ παραστάσεις. Ἀπὸ ἐμὲ ἴσως περιμένεις

νὰ σὲ ἀποτρέψω τοῦ εἶδους τούτου τῆς διασκεδάσεως. Ἔχεις δίκαιον· τῷ ὄντι θὰ σὲ ἀπέτρεπα, ἂν τὸ θέατρόν μας εὕρισκετο εἰσέτι εἰς τὴν κατάστασιν, εἰς ἣν ἄλλοτε. Εὐτυχῶς ὅμως τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει οὕτω. Σήμερον τὸ θέατρον Σμύρνης ἀναγγέλλει παραστάσεις Ἑλληνικὰς, οἱ δὲ πρόγονοι ἡμῶν γνωρίζετε πόσον ἡγάπων τὸ θέατρον, τὸ ὁποῖον δικαίως ἐθεώρουν ὡς τὸ μόνον τῆς κοινῆς ἠθικοποιήσεως μέσον. Δὲν σὲ ἀποτρέπω λοιπὸν τῆς διασκεδάσεως ταύτης, ἀλλὰ μόνον σοὶ συνιστῶ ὅτι, μεταβαίνων τις εἰς τὸ θέατρον, ὀφείλει νὰ ἔχη κατὰ νοῦν ὅτι μεταβαίνει εἰς σχολεῖον, ἔνθα παραδίδεται ζωντανὸν μάθημά τι τῆς ἱστορίας, ἥτοι τῆς ἐπιστήμης ἐκείνης, ἐν ἣ ζωηρότατα ὡς ἐν κατόπτρῳ φαίνονται αἱ δυσειδίαι τῆς κακίας καὶ αἱ καλλοναὶ τῆς ἀρετῆς. Γνωρίζεις καλῶς τί ἔκαμαν οἱ Σπαρτιᾶται διὰ ν' ἀποτρέψωσι τοὺς υἱοὺς των ἀπὸ τῆν μέθην, δηλ. ἐμέθυαν ἐνώπιόν των τοὺς Εἰλωτας, ἵνα βλέπωσιν ἐπ' αὐτῶν τὰς ἀηδίας τῆς μέθης καὶ οὕτω λαμβάνωσιν ἀποστροφὴν πρὸς αὐτήν. Πρῶτον λοιπὸν σοὶ συνιστῶ τοῦτο, ὅτι δηλ. μεταβαίνων εἰς τὸ θέατρον δὲν πρέπει νὰ μεταβαίνης ἐκεῖ μόνον διὰ νὰ διασκεδάσῃς τὰς ὥρας σου, ὡς συνήθως λέγουσιν, ἀλλ' ἐπὶ τῆ στερεᾷ ἀποφάσει νὰ μάθῃς τι, τὸ ὁποῖον μέχρι τῆς ἐσπέρας ἐκείνης δὲν ἐγνωρίζεις καὶ τὸ ὁποῖον ἐτι μᾶλλον νὰ σὲ προσπελάσῃ πρὸς τὴν ἀρετήν. Δεύτερον παρατηρῶ πρὸς τὴν σπουδάζουσαν εἰσέτι νεολαίαν ὅτι καὶ τοῦτο δεῖ ποιεῖν κάκεινο μὴ ἀφιέναι· ἐὰν δὲν ἔχη καιρὸν ἀρκοῦντα δι' ἀμφοτέρω, τότε πρέπει σπανίως νὰ τιμᾷ τὸ ἐδῶλιον τοῦ θεάτρου. Ἐὰν δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀνήκῃ καὶ εἰς οἰκογένειαν, ἣτις δὲν ἀριθμεῖ ἐν τῷ ταμείῳ αὐτῆς τόσον πολλὰς ὀγδοάδας ἢ καὶ πεντάδας γροσίων, ὧν μία ἀπαιτεῖται διὰ μίαν ἐσπέραν θεατρικὴν, ὧ! τότε κάλλιον νὰ ἀναβάλλῃ ὁ τοιοῦτος δι' ἄλλοτε τὴν ἐκ τοῦ θεάτρου ὠφέλειαν.

Παράπονον λίαν παράξενον.

Τίς παρεπονέθη ὅτι ὁ Μέντωρ εἶνε διὰ παιδιὰ. Περιέργον τῆ ἄλη-

θεία. Διὰ παιδιὰ λοιπὸν δὲν πρέπει νὰ γράφῃ οὐδεὶς οὐδὲν Ὁ ἄνθρωπος φαίνεται ἀπὸ εἴκοσιν ἢ ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν πρέπει ν' ἀρχίσῃ νὰ διδάσκῃται. Βέλτιστε! ἐπιτρέψατε νὰ σοὶ εἴπωμεν ὅτι ποτὲ σου, φαίνεται, δὲν ἐσυλλογίσθης ὅπως πρέπει, καθ' ὅσον ἀφορᾷ τοῦτο τὸ ἀντικείμενον ὅτι δηλ. ἀπὸ νεαρωτάτης ἡλικίας ὀφείλει ν' ἀρχηται ἐκείνη ἡ διδασκαλία, ἣτις σκοπεῖ ἀποτελεσμα. Τοιούτου εἶδους συγγράμματα πλημμυροῦσι τὰς ἀγυῖας τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Ἀγγλίας. Ὡστε νομίζω ὅτι πᾶς τις εὐφρονῶν θὰ χαρῆ, βλέπων καὶ παρ' ἡμῖν τοιούτου εἶδους πονήματα. Καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι δὲν ἔχει τις τέκνον, μόνον ὑπὸ τῆς περιεργείας τοῦ νὰ βλέπῃ τὴν ὁδόν, ἣν βαδίζει τὸ σύγγραμμα, τὸ τοιοῦτον ἀκωνθῶδες ἀναδεχθὲν ἔργον, ὀφείλει, νομίζομεν, καὶ νὰ τὸ ἀναγινώσκῃ καὶ νὰ τὸ ἐνθαρρύνῃ. Ἄλλως τε ὁ Μέντωρ δὲν προτίθεται νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν μόνον ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν ἡλικίαν, ἀλλὰ προσεῖπε καὶ θὰ προσπαθήσῃ νὰ διατηρήσῃ τὸν λόγον του ὅτι θὰ ἐμπεριέχῃ ἀναγνώσματα καὶ τερπνὰ καὶ ὠφέλιμα.

Φρονοῦμεν λοιπὸν ὅτι πᾶς, εἴτε μέγας εἴτε μικρός, εἴτε πολλὰ γνωρίζων γράμματα εἴτε ὀλίγα, δὲν πρέπει νὰ σκεφθῆ τὸσον πολὺ διὰ τὸ γρόσιον τῆς ἐβδομάδος, διότι τὸ γρόσιον τοῦτο δὲν εἶνε οὔτε τάληρον οὔτε λίρα· ἄλλως τε ὁ χάρτης μόνος μετὰ μόνῃς τῆς εἰκονογραφίας νομίζομεν ὅτι ἀξίζει τὸ γρόσιον, τὸ ὅποιον πάντες ἀνεξαρτέτως, ἐξαιρουμένου ἴσως μόνου τοῦ τῆς κωμωδίας Ἐξηναθελόνη, πετώμεν πολλάκις εἰς πολὺ ἀναξιώτερα λόγου πράγματα.

Ἀναγνώστα! ἐὰν εὐρίσκῃς τι ἐν τῷ Μέντωρι, τὸ ὅποιον ἠγνόεις, εὐχαριστήσου· ἐὰν εὐρίσκῃς τι, ἐπὶ τοῦ ὁποίου δύνασαι νὰ ἐπιστήσῃς τὴν προσοχὴν εἴτε τῶν τέκνων σου εἴτε τῶν μικροτέρων ἀδελφῶν σου, κάμνε το· ἐὰν οὔτε τὸ ἓν οὔτε τὸ ἄλλο, εὐχαριστήθητι ὅτι διὰ τοῦ γροσίου σου δύναται νὰ ὑπάρχῃ ἐν φύλλον, τὸ ὅποιον ἂν καὶ εἰς σὲ ἀνωφελές, ἀλλὰ εἰς ἄλλους ὅμως ὁμογενεῖς σου δύναται ν' ἀποβῆ πως ὠφέλιμον.

Ο ΜΕΝΤΩΡ

τῇ προσφιλεῖ αὐτῷ νεολαία.

Νεότης!

Ἐξεύρω τί σοὶ ἀρέσκει μᾶλλον. Σὺ εὐχαριστεῖσαι ἡ ἱστορίας ὠραίας ν' ἀναγινώσκῃς ἢ περὶ θαυμαστῶν ἀνακαλύψεων ἢ ἀξιολόγους ἐπιστημονικὰς πραγματείας· ὅσον διὰ συμβουλὰς, αὐταὶ δὲν ἤχουσι τόσον καλῶς εἰς τὸ ἀκουστικὸν τύμπανόν σου, διότι εὐρίσκεσαι ἤδη εἰς τὴν ἡλικίαν ἐκείνην, ἐν ἣ—συναισθανόμενος τὴν αὐθυπαρξίαν σου—δὲν θέλεις πλέον νὰ φαίνεσαι μικρότερος ἀπέναντι ἄλλου, καὶ ἔχεις δίκαιον.

Ἔχεις δίκαιον, διότι ἡ αὐθυπαρξία εἶνε τῷ ὄντι τὸ μόνον ἀνεκτίμητον ἀγαθόν, τὸ ὅποιον ὁ Πλάστης ἔδωκεν εἰς τὸν ἄνθρωπον. Σὺ δὲ μόλις βλέπων ἑαυτὸν κάτοχον τοῦ τοιούτου δώρου, τρομάζεις μὴ τις ἄλλος, φθονῶν σε διὰ τὸ ἀγαθόν τοῦτο, ἐποφθαλμιᾷ ἐπ' αὐτοῦ καὶ θέλῃ νὰ σὲ τὸ στερήσῃ· ὁ τρόμος οὗτος σὲ κάμνει νὰ αἰσθάνεσαι ἀποστροφὴν καὶ πρὸς τὴν λέξιν ἀκόμη συμβουλή εἴτε παραίνεις.

Ὅταν ὅμως, φίλτατε, φθάσῃς εἰς ἡλικίαν ὠριμωτέραν, τότε θὰ ἐνθυμῆσαι τὸν τρόπον σου τοῦτον καὶ θὰ γελαῖς. Τότε, ὡς ἀποθλαύσας ἀρκούντως τὴν ἐλευθερίαν καὶ αὐθυπαρξίαν σου, δὲν θὰ τρομάζῃς πλέον παντάπασιν μὴ τις, λαμβάνων θέσιν συμβούλου ἀπέναντί σου, σὲ προσβάλῃ ὡς μικρὸν εἰσέτι ἢ ὡς μὴ γνωρίζοντα ἀκόμη τὰ ὅσα χρεωστεῖς νὰ γνωρίζῃς. Τότε, ὅτε θὰ ἔχῃς ἀρκετὴν τοῦ κόσμου πείραν, θὰ πεισθῆς ὅτι ὁ ἄνθρωπος πάντοτε ἔχει ἀνάγκην καὶ τῆς τῶν ἄλλων συμβουλῆς, ὅθεν καὶ τὸ ἀξίωμα « κρείσσους σὶ δύο ὑπὲρ τὸν ἓνα. » Ἡ συμβουλή ἄλλου οὐδὲ πάντοτε προξενεῖ ὠφελείας εἰς τὸν ἔχοντα τὴν ὑπομονὴν νὰ ἀκούῃ αὐτὴν· ἢ διδάσκει αὐτὸν τι, τὸ ὅποιον ἠγνόει, ἢ τῷ ὑπενθυμίζει τι· ἢ δ' ὑπενθυμίζει αὐτῇ δὲν δύναται ἢ νὰ φέρῃ πάντοτε καλὸν ἀποτέλεσμα.

Περὶ τούτου δὲν θέλω νὰ ἐκτανθῶ περισσότερο. Ὁ σκοπὸς τοῦ προοιμίου μου τούτου εἶνε νὰ σὲ προδιαθέσω, ὅπως μὴ παραχθῆς διὰ τὴν κάτωθι φαινομένην συμβουλήν, τὴν ὁποίαν εἰλικρινῆς τις φίλος σου οἶ' ἐμοῦ σοὶ ἀπευθύνει.

Συμβουλή πρὸς τοὺς νέους.

(Ἐκ τοῦ Ἀγγλ. ὑπὸ Ο. Κ.)

Α΄.

Νέε ! πολλοὶ πειρασμοὶ σὲ περιστοιχοῦσιν. Ὁ κόσμος ἔχει φθοροποιὸν γόητρον· ἐὰν εὐαρεστῆσαι εἰς τὸ γόητρον τοῦτο, ἀπωλέσθης. Παραδείγματα τοιούτου ὀλέθρου εὐρίσκεις πάμπολλα κύκλω σου. Ἐὰν ἐπιθυμῆς τὴν σωτηρίαν σου, ἔκλεξον τὸν Θεὸν διὰ μερίδα σου, ὡς ἔκαμεν ἡ Μαρία ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἐπήνεσεν ὁ Σωτήρ. Ἐνθυμοῦ ὅτι αὐτὸς εἶνε ἡ μόνη εὐτυχία τῆς λογικῆς καὶ ἀθανάτου ψυχῆς. Ἡ ψυχὴ, ἡ δημιουργηθεῖσα ἵνα ζῆ ἐν τῷ Θεῷ, δὲν δύναται νὰ εὕρη εὐτυχίαν ἐκτὸς αὐτοῦ. « Τὰ ἄνω φρονεῖτε, μὴ τὰ ἐπιγῆς » (Κολοσ. III. 2.)

Ὁ Θεὸς εἶνε τὸ ταμεῖον τοῦ σύμπαντος· λάβε αὐτὸν διὰ μερίδα σου καὶ ἔσο βέβαιος ὅτι αὕτη εἶνε ἡ ἀγαθὴ μερίς, διότι τότε ἔχεις τὰ πάντα. Τότε θὰ ἔχῃς ἀπειρον σοφίαν νὰ σὲ ὀδηγῇ, ἀπειρον γνῶσιν νὰ σὲ διδάσκῃ, ἀπειρον ἔλεος νὰ σὲ ἐλεῇ καὶ σώζῃ, ἀπειρον ἀγάπην νὰ φροντίζῃ περὶ σοῦ καὶ σὲ παρηγορῇ, καὶ ἀπειρον δύναμιν νὰ σὲ προστατεύῃ καὶ διαφυλάττῃ. Ἐὰν ὁ Θεὸς ἦνε μετὰ σοῦ, ὅλαι αὐτοῦ αἱ ιδιότητες σοὶ ἀνήκουσιν, ὅλα τὰ κτίσματα αὐτοῦ, ὅλα τὰ ἔργα τῆς προνοίας αὐτοῦ θὰ ἐργάζωνται πρὸς τὸ καλὸν σου καὶ θὰ συντρέχωσιν ὑπὲρ τῆς εὐδαιμονίας σου. Αὐτὸς εἶνε φίλος πάντοτε ἀγαπῶν καὶ πάντοτε παρῶν· μακρὰν ὁμῶς αὐτοῦ εἶσαι ἄθλιον καὶ ἐλεεινὸν πλάσμα καὶ πᾶσα ἡ κτίσις θὰ ἦνε ἐναντία σου.

Β΄.

Ἐνθυμοῦ ὅτι « πᾶς τις διανοεῖται ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἐπιμελῶς ἐπὶ τὰ πονηρὰ πάσας τὰς ἡμέρας » (Γενεσ. VI. 5) καὶ ὅτι ἐπομένως, διατελῶν ἐν τῇ φυσικῇ καταστάσει, ἁμαρτίας μόνον θὰ πράττης. Πλειῖσται ὑπάρχουσιν ἐν τῷ βίῳ παγίδες, ὑπὸ τῶν ὁποίων ἡ κακὴ καρδία εὐκόλως συλλαμβάνεται. Προσπάθησον νὰ αἰσθανθῆς τοῦτο, καὶ τὸ ἁμαρτωλὸν τῆς φύσεώς σου ἄς γίνῃ τὸ μέγιστον φορτίον σου, κατὰ τοῦ ὁποίου ἐξαιρέτως ἐργάζου. Ἀπόκτησον καθαρότητα καρδίας καὶ ταύτην ἀμέσως θ' ἀκολουθήσῃ ἁγία ζωὴ. Ἀπόφρευγε τὴν ὑπόκρισιν, διότι ὁ ἐτάζων καρδίας καὶ νεφρούς βλέπει τὰ ἔγκατα τῆς καρδίας σου, οὐδὲν δὲ ἀποστρέφεται τοσοῦτον, ὅσον τὸν ὑποκριτὴν καὶ τὸν ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ἐμμένοντα· ἀγαπᾷ δὲ πολὺ τὴν μετάνοιαν.

Γ΄.

Ἐνθυμοῦ ὅτι ὁ Χριστὸς μόνος εἶνε ἡ ὁδὸς ἡ ἄγουσα πρὸς τὸν Θεόν. Δικαιώσεις, ἄφρασις καὶ συμφιλίωσις μετὰ τὸν Θεὸν ἐπιτυγχάνονται μόνον διὰ τῆς πρὸς αὐτὸν πίστεως. Ἁγιασμὸς καὶ νέα φύσις διὰ τῆς δυνάμεως μόνον τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ ἀποκτῶνται. Ἐστω λοιπὸν ὁ Χριστὸς πολῦτιμος ἐν τῇ ψυχῇ σου. Προσπάθει νὰ ἔχῃς ἀληθινήν πρὸς αὐτὸν πίστιν. Θεώρει αὐτὸν ὡς Κύριον καὶ Σωτῆρα σου. Ὑποτάσσου ἐν παντὶ πράγματι εἰς τὰς ἐντολάς αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν μόνον ἀφιερῶθητι, ἐὰν ποθῆς εἰρήνην ἐνταῦθα καὶ γλυκείας ἐλπίδας περὶ τοῦ μέλλοντος. Δε' οὐδενὸς παραπτώματος μὴ λυπῆς αὐτόν.

Δ΄.

Ἐσο ταχὺς εἰς μετάνοιαν. Μὴ λησιμόνει ὅτι ἡ ζωὴ σου εἶνε βραχεῖα καὶ ἅμα ἀβέβαιος. Ἡ ἀναβολὴ μιᾶς ἡμέρας δύναται νὰ φέρῃ τὸν αἰώνιον ἄραξιόν σου. Ὡ! μὴ παίζε μετὰ τὴν ψυχὴν σου. Μὴ ἔσο ἐπιλήθμων τῆς αἰωνίου εὐδαιμονίας, ἣν ὁ Θεὸς ὁ πατήρ σου σοὶ προητοίμασεν. Ἐχε ὡς ἐγκόλπιον τὸ ἱερὸν εὐαγγέλιον, ὅπερ ὁ Χριστὸς ἐπεσφράγισε διὰ τοῦ παναγίου αὐτοῦ αἵματος ἐπὶ τοῦ σταυ-

ροῦ. ἀπὸ τοῦ ὁποίου σοὶ ἐδίδασκε τὸ ὑψηλότερον τῆς αὐταπαρνήσεως μάθημα. Σπεύσον πρὸς τὸν Σωτῆρα σου, ὁ ὁποῖος με ἀνοικτάς ἀγκάλας σὲ προσκαλεῖ.

Ε΄.

Προσπάθει νὰ ᾗσαι ἀληθῶς καὶ ἐντελῶς θεοσεβῆς καὶ μὴ ἀποθαρρύνου ἐν ταῖς δυσκολαίαις· ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ θὰ ᾖ ἀρκετὴ νὰ σὲ βοηθῇ « Ἄρκει σοὶ ἡ χάρις μου ». Δι' ὑποσχέσεις αὐτοῦ θὰ ᾖ ἡ δεῖα ἐνθάρρυναίς εἰς σέ. Ὅταν ἡ θρησκεία σὲ προσκαλῇ εἰς αὐταπάρνησιν καὶ παθήματα, ἐνθυμοῦ τὸ τοῦ Παύλου « εἰ ὑπομένομεν, καὶ συμβασιλεύσομεν » (Α΄ Τιμοθ. β΄. 12) καὶ τὸ « λογίζομαι γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς (Ρωμ. ἡ. 18). Οὐδέποτε αἰσθανόμεθα περισσοτέραν χαρὰν ἐν τῇ καρδίᾳ ἡμῶν, εἰμὴ ὅταν θυσιάζωμεν τὴν ἰδικὴν μας χαρὰν χάριν τοῦ Χριστοῦ.

(Ἀκολουθεῖ).

Ἐπὶ δὲ τῷ ρήματι ΣΟΥ χαλάσω τὸ δίκτυον.

(Λουκ. κεφ. Ε΄. στιχ. 5.)

Αὗται εἰσὶν αἱ λέξεις, μετὰ τὰς ὁποίας ὁ ἄλιεὺς ἐκεῖνος Πέτρος ἀπήνησεν εἰς ἓνα ἄνθρωπον, ὅστις πρὸ 1840 ἐτῶν περιεφέρετο εἰς τὰς πόλεις καὶ κώμας τῆς Παλαιστίνης αὐτοχειροτόνητος διδάσκαλος καὶ ἐδίδασκεν. Ὁ διδάσκαλος οὗτος πρῶτον τινὰ ἐπεριπάτει, λέγει ὁ ἱστορικός Λουκάς, παρὰ τινὰ λίμνην, Γεννησαρέτ λεγομένην. Ἐκεῖ εἶδεν ἄλιεις τινάς, οἱ ὁποῖοι ἐπλυναν τὰ δίκτυά των. Δὲν χάνει καιρὸν· ἐμβαίνει εἰς τὸ ἀλιευτικὸν πλοῖον των καὶ διατάττει ἓνα ἐξ αὐτῶν, ὅστις ὠνομάζετο Πέτρος, νὰ ἄρῃ τὴν ἄγκυραν, νὰ προχωρήσῃ εἰς τὸ πέλαγος καὶ νὰ ρίψῃ τὰ δίκτυα· ὁ πτωχὸς Πέτρος εἶχεν ἀγαυπήσει ὅλην τὴν νύκτα, ἀλλ' οὔτε ἓν ὄψαριον κτύπησε νὰ ἴδῃ ἐντὸς τῶν δικτύων του. Καταλυπημένος λοιπὸν καὶ καταπηλιπισμένος, ἀκούει τώρα ἓνα διδάσκαλον νὰ τὸν διατάττῃ νὰ ρίψῃ καὶ πάλιν τὰ δίκτυα! Περιέργον· ἂν ὁ διατάττων οὗτος ἦτο ἄλιεὺς, ὑ-

πομονή· ἴσως ἐν τῇ ἀλιευτικῇ παλιμαθείᾳ του ἐγνώριζε τὴν τέχνην καλλιτέρα καὶ ἐν τῇ κεκοιθήσει ταύτῃ διέταττε τὸν συντεχνίτην του. Ἄλλὰ τὸ πρᾶγμα δὲν εἶχεν οὕτως! ὁ διατάττων ἦτον διδάσκαλος· καὶ μολαταῦτα ὁ ἄλιεὺς Πέτρος κῦπτει τὸν αὐχένα εὐθύς, καὶ « ἐπειδὴ ΣΥ με διατάττεις, λέγει, θὰ ρίψω τὸ δίκτυον ». Τὸ δίκτυον πάραυτα ρίπτεται καὶ ἐν ροπῇ ὀφθαλμοῦ ἀναβιβάζεται πληρέστατον ἰχθύων!

Ὁ τῶν θαυμασίων σου, παντοδύναμε ΠΙΣΤΙΣΙ!! Πόσον θὰ κατεγέλας, ἀναγνώστα, ὡς ἀνόητον τὸν ἄλιεα, ὁ ὁποῖος ἀκούσας τὰ λόγια ἐνὸς δασκάλου, ἐφορτώθη καὶ πάλιν τὰ δίκτυά του! Ἄλλ' ἐν τούτοις πόσον τώρα τὸν θαυμάζεις διὰ τὴν ΠΙΣΤΙΝ του. Διὰ τὴν πίστιν του ταύτην ὁ ἄσημος ἄλιεὺς ἐκεῖνος κατέστη τὸ εἶδωλον τῆς ἀγάπης καὶ τοῦ σεβασμοῦ δέκα ἐννέα ἑκατονταετηρίδων καὶ θὰ διατελῇ ὡς τοιοῦτος εἰς αἰῶνας αἰῶνων, διατί; διότι ὁ διδάσκαλος ἐκεῖνος, εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ ὁποίου εὐθύς ἔκλινε τὸν εὐχένα, δὲν ἦτον περιωρισμένου νοῦς ἄνθρωπος· ἦτον ὁ ΣΟΦΟΣ ΘΕΟΣ, ἦτον ἐκεῖνος, περὶ τοῦ ὁποίου ποιητὴς τις εἶπεν « Ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, Κύριε! πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας (Ψ. ργ.)

« Νόμοις πείθου. »

Τὸ ὠραῖον τοῦτο παράγγελμα τοῦ σοφοῦ Χίλωνος τοῦ Λακεδαιμονίου μακάρια μὲν καὶ τρισόλβια τὰ ἔθνη ὅσα ἠσπάσθησαν καὶ ἠκολούθησαν, ἄθλια δὲ καὶ κακοδαίμονα ὅσα, μὴ θελήσαντα νὰ τὸ ἐνστερνισθῶσι, ταχέως ἢ βροδέως ἐναυάγησαν καὶ οὐκτρῶς κατεστράφησαν ἐπὶ τῶν σκοπέλων τῆς ἀνομίας καὶ ἀκολασίας. Ἄλλος τῶν ἐπτὰ σοφῶν Βίας ὁ Ποιητὴς ἔλεγεν, ὅτι ἀρίστη πολιτεία εἶνε ἐκείνη, εἰς τὴν ὁποῖαν οὐδεὶς εἶνε ἀνώτερος τῶν νόμων. Ἐὰν ρίψῃ τις τὰ βλέμματά του εἰς τὰ ἔθνη τῆς ἐσπερίας. Εὐρώπης, θὰ ἴδῃ ὅτι ὑπὲρ πάντας φιλονομώτατοι εἶνε οἱ Ἄγγλοι, οὐδένα ἀληθῶς θεωροῦντες ἀνώτερον τῶν νόμων. Τοσοῦτον δὲ μέγα εἶνε τὸ πρὸς τοὺς νόμους σέβας αὐτῶν, ὥστε καὶ αὐτοὺς τοὺς ἤδη ἀπερχομένους καὶ μὴ συνάδοντας

διόλου πρὸς τὰ σημεῖνά ἤθη καὶ ἔθιμα δὲν τολμῶσι νὰ ἀκυρώσωσι· ἀλλ' ἐπ' ἀκριβές οὐδ' αὐτὸ τοῦτο εἶνε τὸ κραταιότερον καὶ ἐνδοξότερον ἔθνος τοῦ κόσμου. Ἡμεῖς εὐτυχῶς δὲν ἔχομεν ἀνάγκην ξένων παραδειγμάτων, διότι κατὰ τὸν πολὺν Δημοσθένην «οὐκ ἀλλοτριόεις, ἀλλ' οἰκείους παραδείγμασι χρωμένους ἔξεστιν ἡμῖν εὐδαίμοσι γενέσθαι. »

Ἡ ἑλληνικὴ ἱστορία λαμπρῶς διδάσκει ἡμᾶς ὅτι, ἐν ὅσῳ οἱ προπάτορες ἡμῶν εἶχον σέβας καὶ εὐπειθειαν εἰς τοὺς κειμένους νόμους, ἤκμαζον καὶ ἠυδαίμονουν· ἀφ' ὅτου ὅμως ἀτιμωρητεὶ ἤρξαντο νὰ παρανομῶσι, βαθμηδὸν παρήκμασαν, ἐξτρεθνήσαν καὶ ἐπὶ τέλους ἀπώλεσαν τὴν ἐλευθερίαν καὶ αὐτονομίαν των.

Καὶ εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀλλὰ μάλιστα εἰς τὴν Σπάρτην ἐτιμῶντο καθ' ὑπερβολὴν οἱ νόμοι· τεκμήριον δὲ τούτου μέγιστον ὁ ἐν Θερμοπύλαις τάφος τοῦ Λεωνίδου καὶ τῶν Τριακοσίων του, οἵτινες ἀπέθανον ἡρωϊκῶς μὴ θελήσαντες ν' ἀπειθήσωσιν εἰς τοὺς πατρίους νόμους, ρητῶς ἐπιτάσσοντας αὐτοῖς ἐν ταῖς πολέμοις ἢ νίκην ἢ θάνατον. Τοῦτο μαρτυρεῖ προσέτι καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ τάφου αὐτῶν ἐπιγράμμα·

«Ὁ ξεῖν' ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις ὅτι τῆ δε
κειμέθα τοῖς κείνων ρήμασι πειθόμενοι. »

Δηλαδή,

«Εἰπέ 'ς τὴν φίλην Σπάρτην μας, ὦ ξένε διαβίτα,
ὅτι πιστοὶ 'ς τοὺς νόμους τῆς κειτόμεθα ἐνταῦθα. »

Διὰ τῆς πρὸς τοὺς νόμους ἰπολύτου ὑπακοῆς κατώρθωσαν ἀληθῶς ὁ Λεωνίδας καὶ οἱ περὶ αὐτὸν νὰ κατενέγκωσι τὸ πρῶτον καίριον τραῦμα κατὰ τῆς ματαιότητος τοῦ ἐπληρέμενου Ξέρξου, πωλήσαντες τὴν ζωὴν αὐτῶν ἀκριβᾶ. Ἀλλὰ καὶ ὁ μέγας διδάσκαλος τοῦ εὐαγγελίου Παῦλος ὁμοίως λίαν συνιστᾷ τὴν πρὸς τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς νόμους ὑπακοὴν λέγων ὅτι οἱ ἄρχοντες οὐκ εἰσὶ φόβος «τῶν ἀγαθῶν ἐργῶν, ἀλλὰ τῶν κακῶν. Θέλεις δὲ μὴ φοβεῖσθαι «τὴν ἐξουσίαν; τὸ ἀγαθὸν ποιεῖ, καὶ ἔξεις ἔπαινον ἐξ αὐ- «τῆς. Θεοῦ γὰρ διάκονός ἐστί σοι εἰς τὸ ἀγαθόν, ἐὰν δὲ τὸ κακὸν «ποιῆς, φοβοῦ· οὐ γὰρ εἰκὴ τὴν μάχαιραν φορεῖ.» (πρὸς Ῥωμαίους κεφ. ιγ'. 3—4).

Ἐκ τῶν ρηθέντων λοιπὸν βλέπομεν ὅτι οὐχὶ μόνον ἡ πολιτεία, ἀλλὰ καὶ ἡ θρησκεία καὶ ἡ ἠθικὴ ἐπιβάλλει ἡμῖν τὴν αὐστηρὰν τήρησιν τῶν νόμων, ἀνευ τῆς ὑποίεας αἰ κοινω-ίας καὶ τὰ ἔθνη δὲν δύνανται νὰ εὐδαιμονήσωσι·

Ἡ παρατιθεμένη εἰκὼν, δῶρον ὁμοίως τοῦ κ. Ξανθοπούλου, παριστάνει τὸν μάντιν Μεγιστίαν θυσιάζοντα κατὰ τὴν παραμονὴν

Ἄσπαστος Μεγιστίας εἰσιδὼν εἰς τὰ ἱερά ρράζει τὸν μέλλοντα ἔσεσθαι ἄμα ἡοῖ τοῖς μετὰ τοῦ Λεωνίδου θάνατον. (Ἡρ. Ζ'. 219).

της ἐν Θερμοπύλαις μάχης καὶ προλέγοντα εἰς τοὺς περὶ τὸν Λεωνίδα-
δαν τὸν ὑπὲρ πατρίδος θάνατον αὐτῶν. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ μάντις, ὅστις
ἦτο Ἀκαρνάν ἐλκων τὸ γένος ἐκ τοῦ παλαιοῦ μάντεως Μελάμποδος
(Ἡρόδ. Β'. 49), ἀν καὶ παρεκλήθη ἐπιμῶνως ὑπὸ τοῦ Λεωνίδου
ν' ἀναχωρήσῃ, ἔμεινε καὶ συνεμερίσθη τὴν τύχην τῶν Λαιπῶν.

Ὁ μικρὸς βοσκός.

(ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.)

Ἄγαπῶ τὴν ἐξοχὴν. Εἶνε μέγας κῆπος μὲ ἐλεύθερον καὶ ἐκτε-
ταμένον ὀρίζοντα, ὅπου τις ἀναπνέει καὶ αἰσθάνεται ὅτι ζῆ. Βλέπεις
τὸν ἥλιον ἀνατέλλοντα, τὸν βλέπεις δύοντα μέχρι τῆς τελευταίας
ἀκτίνος του καὶ σχεδὸν τὸν ἀκούεις λέγοντά σοι : Ὑγίαινε μέχρι
τῆς πρωΐας ! θά ἐπανέλθω.

Ἡ νύξ, καὶ αὐτὴ εἶνε πλήρης θελήτρων. Βλέπεις τὸν ἑναστρον
οὐρανόν, ὅστις σιωπηλῶς ἐξυμνεῖ τὸν πάνσοφον αὐτοῦ Ἀρχιτέκτονα,
καὶ ἀκούεις τὴν πένθιμον φωνὴν τοῦ ἀλέκτορος, ὅστις εἶνε τὸ ζῶν
τῆς νυκτὸς ὠρολόγιον. Ἡ καρδιά σου πάλλει καὶ ἡ ψυχὴ σου ἀδυ-
νατεῖ νὰ ἐκφράσῃ τὴν συγκίνησιν, ὑπὸ τῆς ὁποίας κατέχεται.

Εἶνε χαρὰ ἐνεκκάλητος νὰ βλέπῃς τὴν ἡμέραν τοὺς ὠραίους ἐ-
κείνους τάπητας τῶν ἀνθέων, οἵτινες φαίνονται ὡς ἐστρωμένοι ἵνα ὑ-
ποδεχθῶσι τὸν Βασιλέα τοῦ σύμπαντος ! Τὴν ἐσπέραν δὲν τοὺς βλέ-
πει τις τόσο καλῶς ὑπὸ τὴν ἀμυδρὰν λάμπιν τῆς Σελήνης· ἀλλ' ὁ-
ποία εὐδαιμονία ν' ἀναπνέῃς τὰς γλυκείας αὐτῶν εὐωδίας, ὑπὸ τῶν
ὁποίων ἔχουσι κατηρωματισμένην τὴν ἀτμοσφαῖραν, καὶ αἵτινες
φθάνουσαι μέχρι τῆς καρδίας σὲ κάμνουσιν αὐτομάτως νὰ γονυπετῆς
καὶ νὰ κράξῃς : Μέγιστε Θεέ ! σὲ λατρεύω.

Μικρὸς τις βοσκός, ὅστις μόλις εἶχε τὰ ἑξ ἔτη, ἐγνώριζε ν' ἀνα-
γινώσκῃ ταῦτα πάντα ἐν τῇ εὐρείᾳ τοῦ πατρὸς του ἐπαύλει. Ὁ μι-
κρὸς ἀνθρωπίσκος—ὅστις εἶχε τοὺς πόδας γυμνοὺς πάντοτε, ὅστις
ἔφερον ἐπὶ κεφαλῆς πῖλον ἀχύρινον, τοῦ ὁποίου ἡ κόμη ἦτο ὑπό-

ξανθος καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ μεγάλοι καὶ μέλανες—κατεγοητεύθη ὑπὸ
τῆς ἀρρήτου ταύτης ποικιλίας τῶν ἀπείρων καὶ πολυειδῶν χρωμά-
των, τὰ ὁποία τῷ ἐπαρουσίαζαν τὰ τοσαῦτα ἄνθη μιᾶς ὠραίας ἀνοί-
ξεως ! Δὲν ἤξευρε ποῖα πρῶτον νὰ δρέψῃ, ποῦ νὰ τὰ φυλάξῃ καὶ
πῶς νὰ τὰ διατηρήσῃ. Ἐλυπεῖτο καιρίως, ὅτε ἔβλεπε νὰ καταβο-
γθίζωσι πολλὰ ἐξ αὐτῶν τὰ ὀλίγα πρόβατα, τῶν ὁποίων ἡ ἐπα-
γούρητις τῷ εἶχεν ἀνατεθῆ ὑπὸ τοῦ πατρὸς του. Ἦτον ἀρκούντως
ἀστεῖον νὰ τὸν βλέπῃ τις ἰστάμενον ὡς εὐθὺ ὠραῖον δενδρύλλιον καὶ
μετὰ φοίτης νὰ στρέφῃ πότε ἐδῶ πότε ἐκεῖ, ὅπου ἤκουε νὰ τρίζωσιν
ἄνθη καὶ χλόη μεταξὺ τῶν ὀδόντων τῶν τετραπόδων συντροφῶν του.

Συνέβαινε νὰ περνώσιν ἐκεῖθεν βοσκοὶ τῆς ἐπαύλειος, οἵτινες βλέ-
ποντες αὐτὸν ἐν τοιαύτῃ θέσει, τῷ ἔλεγαν : τί παρατηρεῖς ἐκεῖ, Ἰ-
λαρίων; διατί τόσο μελαγχολικός ;— Α ! ! ἀλλὰ..... ἀπεκρίνετο
τὸ παιδίον, τοῦ ὁποίου ὄλοι οἱ λόγοι ἦσαν κομμένοι.. Α ! ἀλλὰ...

Οἱ ποιμένες γελῶντες ἀπήρχοντο. Δὲν εἶχαν ποτὲ ἰδεῖ τόσο μι-
κρὸν βοσκὸν μὲ τόσα ὀλίγα λόγια.

Ταῦτα ἐγένοντο τὴν ἡμέραν. Τὸ ἐσπέρας ὁ μικρὸς Ἰλαρίων ἐγό-
ρευεν, ἔτρεχε περίξ τοῦ ἐκκλησιδίου, ἔπαιζεν ὅλα τὰ θορυβῶδη παι-
γνίδια, τὰ ὁποία εἶνε ἀνάγκη νὰ παίζωσιν οἱ παῖδες διὰ νὰ μεγα-
λώσωσιν.

Ὁ Ἰλαρίων ἦτο τὸ πρωτοπαλλίκαρον μεταξὺ ὄλων. Ἄλλοτε τὸν
ἔβλεπε ἐπὶ μικρᾶς ἀμάξης, ἄλλοτε ἐπὶ ἵππου καὶ ἄλλοτε νὰ ἀναρ-
ριχᾶται (νὰ σκαλόνη) ἐπὶ βράς. Ἦτον ἀεικίνητος ἦτο τὸ ζιζάνιον τῆς
ἐπαύλειος, τὸ ὁποῖον ἔκαμνε καὶ τὰς πέτρας νὰ γελῶσι καὶ τὸ ὁποῖον
ἔκαμνεν ἐκεῖ ἄνω κάτω ὅλας τὰς καλύβας. Ἐν τούτοις ὁ μικρὸς μο-
σχομάγκας μας ἦτο καὶ ζωγράφος, διότι εἶχε θαυμάσει, ἔλεγε, τὰ
ὠραῖα ἄνθη καὶ εἶχεν ἀγαπήσει τὰ μικρὰ ἀρνάκια καὶ τὰ μικρὰ βοῖ-
δάκια, τὰ ὁποία εὐχαριστεῖτο νὰ ζωγραφίσῃ. Τὸν ἔσυρναν λοιπὸν
ἄλλος ἀπὸ δῶ, ἄλλος ἀπὸ κεῖ, διὰ νὰ τὸν βάλουν νὰ ζωγραφίσῃ.
Οἱ τοῖχοι ὄλοι ἦσαν καταμαυρισμένοι ἀπὸ ἀγέλαδας, ἀπὸ ἵππους,
ἀπὸ σκύλους, τοὺς ὁποίους ὁ Ἰλαρίων μὲ τὰ κάρθουνα εἶχε ζωγρα-
φισμένους. Ἀπὸ τοιαύτης ζωγραφίας του ἐπίσης ἦσαν πληρέστατοι

καὶ οἱ τοῖχοι τῆς ἐκκλησίας. Ἐκεῖ ἐπάνω ἔκαμαν ἐκθεσιν τῶν ἀριστουργημάτων τῆς τέχνης του. Οἱ ἄθροικες (τὰ κάρθουνα) δὲν ἔλειπαν ποτὲ ἀπὸ τὰ θυλάκιά του (ἀπὸ ταῖς τσέπας του).

Ἀφοῦ ἐκουράζετο ἀρκετὰ ἀπὸ τὰ παιχνίδια, ἐτρεχεν εἰς τὸ χαμηλὸν προαυλίον τῆς ἐκκλησίας, ὅπως ἀναπαύσῃ. Ζωγραφίζων ἐκεῖ πρῶτον τὴν ἑνὸν, κεκρυμμένος ὑπὸ τὸν μέλανα τῆς νυκτὸς πέπλον, ὥστε νὰ μὴ τὸν βλέπη κανεὶς. Μετὰ τὴν ἄλλων ἐζωγράφησε τὸν ἐφημέριον τῆς ἐκκλησίας, ὁ ὁποῖος τῷ εἶχεν ἀφίσει ἐντύπωσιν, ὅτε μίαν ἡμέραν τὸν εἶδε μεταθιβάζοντα τὴν ἀγίαν κοινωνίαν εἰς τινα ἀσθενῆ. Ἡ ζωγραφία ὠμοιάζεν ὀλίγον τὸν ἐφημέριον. Ὅσοι τὴν εἶδαν τὸ ὠμολόγησαν, καὶ αὐτὸς ὁ ἐφημέριος ἀνεγνώρισεν ἑαυτὸν ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ προαυλίου.

Οὐδεὶς ἀμφίβαλλε περὶ τοῦ ζωγράφου, διότι εἷς μόνος ὑπῆρχεν ἐν τῇ ἐπαυλῇ καὶ οὗτος ἦτον ὁ Ἰλαρίων. Ὁ ἐφημέριος τὸν λαμβάνει ἀπὸ τῆς χειρὸς, τὸν ὀδηγεῖ πρὸς τῆς εἰκόνος του καὶ τὸν ἐρωτᾷ ἂν αὐτὸς ἐζωγράρισεν ἐκείνην τὴν ζωγραφίαν. Ὁ Ἰλαρίων ρίπτει τοὺς ὀφθαλμοὺς κάτω καὶ σιωπᾷ· ὁ δὲ ἐφημέριος τὸν θωπεύει ἐπὶ τῆς ὠμολάτης. Ἡ θωπευία ἐνεύρυνε τὸν Ἰλαρίωνα, ὅστις ὑψώσας τοὺς μεγάλους μέλανας ὀφθαλμοὺς του καὶ ἀτενίσας τὸν ἐφημέριον, διείδεν ἐν τῷ βλέμματι αὐτοῦ μίαν ὑπόσχισιν, ἐξ ἧς ἐσυμπέραναν ὅτι ὁ Ἰλαρίων τοῦ λοιποῦ δὲν θὰ ἦνε βοσκός.

Ἡ ὑπόσχισις ἐπραγματοποιήθη.

— Αἶ! τί κίμνεις αὐτοῦ; εἶπε μετὰ τινος ἡμέρας ὁ ἐφημέριος, διαθίνων καὶ ἰδὼν τὸν Ἰλαρίωνα ἐξηπλωμένον κατὰ γῆς πλησίον θημονιᾶς ἀργίλου· συγχρόνως δ' ἐκυψεν ἵνα ἴδῃ τί ὁ παῖς ἔκαμνε, διότι ἦτο γέρον καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ του μακρόθεν δὲν ἔβλεπαν.

— Τὰ αὐτὰ! καὶ πάντοτε τὰ αὐτὰ! ἀπήντησεν ὁ Ἰλαρίων· Θὰ ἔχετε καὶ σεῖς ἐν ἐκ τούτων! εἶπε, δεῖξας διάφορα μικρὰ ζῶα ἐξ ἀργίλου, τὰ ὅποια ἦσαν πλησίον του.

Ποτὲ δὲν εἶδατε κατεσκευασμένα ὠραιότερα πρόβατα· ἐνόμιζέ τις ὅτι θὰ βελατωσι· μίτε χοιρίδια ἐτοιμότερα νὰ γρυλλίσωσιν. Ἦτο κἄτι τι εὐχάριστον· ἦσαν ἀληθῆ. Ἦσαν ζυμωμένα καὶ ἐσχεδιασμένα

μετὰ τσαύτης εὐφύας καὶ ἀφελείας συνάμα, ὥστε ἔκαμαν τὸν ἐφημέριον νὰ θαυμάσῃ καὶ νὰ εἶπῃ καθ' ἑαυτὸν: Πρέπει νὰ καλλιεργήσω τὸν μικρὸν τούτον χοιροβοσκόν!

Τὸν ἐκαλλιέργησε.

Τὸν ἔμαθε ν' ἀναγινώσκῃ καὶ τὸν ἐσυνήθισε νὰ φορῇ σανδάλια. Μετὰ ταῦτα τὸν συμπαρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ εἰς τὸν πύργον, ὅπου ἔπρεπε ν' ἀναγινώσκῃ τὴν ἀκολουθίαν, ὅταν ὁ διδάσκαλος ἦτον ἄρρωστος.

Ὁ Ἰλαρίων ἔλειπεν ὥρας ὀλοκλήρους πρὸ τῶν εἰκόνων στοᾶς τινος, ἧτις ἦτο πλήρης ἀπὸ ζωγραφίας. Ὁ γέρον ἐφημέριος μάλιστα εὐχαριτεῖτο βλέπων αὐτὸν ὅτι τοσοῦτον πολλακις προσηλόνετο εἰς αὐτὰς, ὥστε ἐλησμόνει νὰ φαγῇ.

— Τί καταλαμβάνεις ἀπὸ ἐκεῖνα ἐκεῖ; τὸν ἤρώτα.

— Θὰ κίμω καὶ ἐγὼ τοιαύτας! ἀπεκρίνετο ἀρελῶς ὁ Ἰλαρίων, καὶ ἅμα ἐλάμβανε κειρὸν, ἐτρεχεν ὅλος χαρὰ εἰς τὸν ἀργίλον καὶ εἰς τὰ πρόβατά του (τὰ ἐξ ἀργίλου βέβαια, διότι περὶ τῶν ἀληθινῶν προβάτων ὀλίγον τὸν ἔμελεν).

Ἐν τούτοις ἡμέραν τινὰ ἀπεχαιρέτισε τὴν ὠραιάν ἐπαυλιαν, ἀλλὰ τὴν ἀπεχαιρέτισε μετὰ τὴν σταθερὰν ἀπόφασιν νὰ τὴν ἐπανήθῃ.

Ἐπανήθῃ μετὰ δώδεκα ἔτη, ὅπως ἀκτινοβολῶν ὑπὸ παιδείας, πείρας, φώτων καὶ δόξης· ὅπως εὐπάρυφος, καθὼς λέγει ὁ Λουκιανός. Ἐπανήθῃ ἐξαιρετός ζωγράφος.

Ἡ ἐπαυλις ἅπαντα ἐξᾶλλος ὑπὸ γαρᾶς ἔδραμεν εἰς προῦπάντησιν τοῦ Ἰλαρίωνος, τοῦ μικροῦ βοσκοῦ! μετὰ μεγάλας ἀνθοδεσμας καὶ μετὰ στεφάνους.

Ἐγευματίσεν εὐφροσύνην εἰς πολλὰς καλύβας, ἐνθα ἔκλυσεν ἐπανευρῶν τὰς ζωγραφίας του ἐπιμελῶς διαφυλαχθείσας ἐπὶ τῶν τοίχων. Ὅλοι δὲν εἶνε ζωγράφοι ἐν τῇ ἐπαυλῇ, ἀλλὰ σχεδὸν ὅλοι εἰσὶν ἀνθρώποι ψυχῆς ἀγαθῆς.

Ὅτε ὁ Ἰλαρίων ἔλειπε χάριν τῶν σπουδῶν του, οἱ ἀγαθοὶ οὗτοι χωρικοὶ συνηθροίζοντο πολλακις περὶ τὸν γέροντα ἐφημέριον διὰ νὰ τὸν ἀκούσωσιν ἀναγινώσκοντα ἐπιστολὴν τοῦ Ἰλαρίωνος, ἧτις ἦτο πλήρης τρυφερῶν αἰσθημάτων διὰ τοὺς συνεγγχωρίους του, μεθ'

ὧν εἶχε διέλθει τοσοῦτον εὐτυχῶς τὰς ἀθώας τῆς παιδικῆς του ἡλικίας ἡμέρας· τοσοῦτον δὲ ζωηρῶς ἐξέθετεν αὐτά, ὥστε ὅλοι ἐδάκρυζαν καὶ μάλιστα ὅταν ἤκουαν τὰς ἐξῆς λέξεις, δι' ὧν ἐτελείωνε πάντοτε τὰς ἐπιστολάς του

« Γλυκοφιλῶ τὸ χωρίον μου καὶ θὰ προσπαθήσω νὰ τὸ εὐεργετήσω! »

•Οὕτως ὁ ἐφημέριος ἀνέδειξεν ἀπὸ ποιμένος ἓνα ἔξοχον ζωγράφον!

Ἔτι καὶ σήμερον δεικνύει δωμάτιον πλήρες στεφάνων τοῦ Πλαρίωνος, τοὺς ὁποίους ὁ βωσκοζωγράφος τῷ ἔδωκε μὲ τὴν εἰκόνα του. Εἰς τὴν εἰκόνα ταύτην ὁ ἴδιος ἔχει ζωγραφισμένον τὸν ἑαυτὸν του ἕξυπόλυτον (γυμνόπουν) καὶ λαμβάνοντα παρὰ τοῦ ἀγίου προστάτου του (τοῦ ἐφημερίου) τὸ πρῶτον βιβλίον καὶ τὰ πρῶτα σανδάλιά του.

Σ. Ὅπόσον ἐκλεκτὰ τοῦ Θεοῦ ὄργανά εἰσιν οἱ συντελοῦντες ὅπως τις φύσις δεξιὰ ἀναπτυχθῆ ἔντὸς τοῦ προορισμοῦ της!

Πᾶς ἄνθρωπος γεννᾶται φύσει μὲ ἴδιόν τινα προορισμόν.

Πᾶς δ' ὁ ἀναπτυσσόμενος ἔντὸς τοῦ προορισμοῦ του καὶ πρὸς ὃ πέφυκεν, ἐκεῖνος εἶνε καὶ εὐδαίμων ἐπὶ τῆς γῆς. Τούναντίον, καθ' ὅσον τις ἀναπτύσσεται ἐκτὸς τοῦ προορισμοῦ του καὶ παρ' ὃ πέφυκε, κατὰ τοσοῦτον εἶνε καὶ ἀθλιός καὶ οἴζυρός (ἐλεεινός) εἰς τὸν μάταιον τοῦτον κόσμον.

Γεωργία.

I.

Περὶ Γεωργίας ἐν γένει.

Ἡ γεωργία ἢ ἡ τέχνη τοῦ καλλιιεργεῖν τὴν γῆν εἶνε τόσον ἀρχαία ὅσον ὁ κόσμος. Αἱ Γραφαὶ μᾶς διδάσκουσιν ὅτι ὁ Κάϊν, ὁ πρωτότοκος υἱὸς τοῦ Ἀδάμ καὶ τῆς Εὕας, ἦτο γεωργός, ὁ δὲ ἀδελφὸς του Ἄβελ ποιμὴν προβάτων. Οἱ πατριάρχαι, ὧν τινων τὰ ἀπλᾶ ἦθη ἢ Ἱερὰ Βίβλος ζωγραφίζει μὲ τὰ ζωηρότερα χρώματα, ἐνησχολοῦντο ἰδίως εἰς τὴν καλλιέργειαν τῶν ἀγρῶν καὶ εἰς τὰ ἀνάριθμα αὐτῶν ποίμνια. Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις λαοῖς, ἐν ὧν ἡ γεωργία ἐτ-μάτο, ἡ ἐγ-

κράτεια, ἢ μετριότης τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ ὁ πρὸς τὴν πατρίδα εὐλικρινῆς ἔρωσ ἐβασίλευαν. Εἰς τοὺς πρώτους αἰῶνας τῆς ρωμαϊκῆς δημοκρατίας οἱ ἐπισημότεροι ἄνδρες τοῦ κράτους ἐκαυχῶντο ὅτι παρεδίδοντο εἰς ἀγροτικά ἔργα καὶ πολλάκις, διοικήσαντες τοὺς στρατοὺς καὶ θριαμβεύσαντες κατὰ τῶν ἐχθρῶν, ἐπέστρεφον εἰς τὸ ἀροτρῶν των.

Οἱ ἐνάρετοι καὶ καλοὶ ἡγεμόνες ἐπροστάτευσαν καὶ ἐνεθάρρουναν πάντοτε τὴν γεωργίαν, ἣτις δικαίως ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ μόνη πηγὴ τῆς εὐδαιμονίας καὶ τοῦ πλοῦτου τῶν λαῶν. « Ἡ γεωργία καὶ ἡ νομῆ » ἔλεγεν ὁ μέγας διπλωμάτης τῆς Γαλλίας Jully « ἰδοὺ οἱ δύο μαστοί, ἐξ ὧν τρέφεται ἡ Γαλλία, τὰ ἀληθῆ μεταλλεῖα τοῦ Περοῦ. » Ὁ δὲ Edmund Burke, ὁ μεγαλείτερος πολιτικὸς φιλόσοφος καὶ εὐγλωττότερος ρήτωρ οὐ μόνον τῆς Ἀγγλίας ἀλλ' ἀπάσης τῆς Εὐρώπης, τῷ 1769 ἔγραφε πρὸς φίλον τινὰ τὰ ἐξῆς : « Προτίθεμαι, Θεοῦ θέλοντος, ν' ἀφιερῶσω τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς μου εἰς τὴν γεωργίαν. » Εἰς δὲ ἀνώτερος τοῦ Jully καὶ Burke, ὁ ἀθάνατος Οὐασιγκτών, εἰς τὸν τελευταῖον του λόγον ἐν τῷ Κογκρέσῳ, (7 Δεκεμβρίου, 1769) λέγει τοὺς αξιοσημειώτους τούτους λόγους : « Ἡ γεωργία ὀρεῖται νὰ ἦνε τὸ πρῶτον καὶ κύριον μέλημα ἐκάστης πατρικῆς κυβερνήσεως, καθότι τὰ πάντα ἀκμάζουσιν ἐν τῷ κράτει ἐκεῖνω, ἐν ᾧ ἡ γεωργία ἀνθεῖ. »

Ἡ γεωργία ὑπῆρξεν ἡ κυριώτερα καὶ ἐντιμότερα ἐνασχόλησις τῆς πρωτογόνου Ἀνατολῆς. Πρὶν ἢ διανοητικὴ ὑπεροχὴ τῆς Ἑλλάδος ἀναπτυχθῆ καὶ ἡ Μακεδονικὴ σπάθη ἐξέλθῃ τῆς θήκης της, πρὶν οἱ Ῥωμαῖοι δοθῶσιν εἰς τὰς κατακτήσεις καὶ ἡ φιλοπόλεμος Ἄρκτος ἐγκαταλείψῃ τὰς χιονοσκεπέστους κορυφὰς τῶν ὀρέων της, ὁ Πέρσης ἦδη ὠδεύεν ἐμπρὸς κατακτῶν πόλεις καὶ αὐτοκρατορίας, καὶ ὁμως ἐν μέσῳ τῶν πολέμων καὶ κατακτῆσεων δὲν ἐγένετο ἐπιλήσιμων τῆς γεωργίας. Ἐκ τοῦ Ἰονικοῦ κόλπου μέχρι τοῦ Ἰνδοῦ, καὶ ἐκ τοῦ Τανάϊδος μέχρι τῶν πηγῶν τοῦ Νείλου ἑκατὸν εἴκοσιν ἑπτὰ σατράπαι ἐν ὀνόματι τοῦ μεγάλου βασιλέως τῆς Περσίας ἐκήρυττον εἰς πάντα ἄνθρωπον ὅτι μετὰ τὸν πόλεμον ὀφείλει νὰ ἐνασχολῆται εἰς τὴν γεωργίαν! Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου ὁ Ξενοφῶν διη-

γείται τὸ ἐξῆς τερπνὸν ἀνέκδοτον. Ὅτε ὁ Λύσανδρος ἐπεσκέφθη, Κῦρον τὸν νεώτερον εἰς τὰς Σάρδεις, ὁ ἡγεμὼν ὑπεδέχθη φιλοφρονέστατα τὸν ἑκτακτὸν ἀπεσταλμένον τῶν Ἑλληνικῶν συμμάχων, ὁδηγήσας αὐτὸν εἰς τὰς βασιλικὰς γαῖας ἵνα ἴδῃ τὴν ὠραιότητα τῶν φυτῶν, τὰς κανονικὰς σειρὰς τῶν δένδρων καὶ τὰ διάφορα δενδρῦλλα τὰ ἐπισκιάζοντα τοὺς περιπάτους. Ὁ Σπαρτιάτης στρατηγὸς ἰδὼν ταῦτα ἐξεφώνησεν: Ἄληθῶς θαυμάζω τὴν ὠραίαν ταύτην σκηνήν, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον θαυμάζω ἐκεῖνον, δι' οὗ πάντα ταῦτα ἐγένοντο. Ὁ Κῦρος κολακευθεὶς ἐκ τῶν λεγθέντων, εἶπε: « Πάντα ταῦτα ἐγὼ ἐσχεδιάσα, καὶ μέρος τῶν δένδρων ἐφύτευτα διὰ τῶν ἰδίων μου χειρῶν. » Ὁ Λύσανδρος ἐκπλαγεὶς εἰς τοὺς λόγους τούτους, ὕψωτε τὰς χεῖρας του καὶ εἶπε: Σὺ ἐφύτευες τὰ δένδρα ταῦτα διὰ τῶν ἰδίων σου χειρῶν; » « Ναί, μὰ τὸν Οὐρανόν, » ἐπανέλαθεν ὁ Κῦρος. Ὁ Σπαρτιάτης λαβὼν τότε τὰς χεῖρας τοῦ ἐναρέτου ἡγεμόνος καὶ σφίγγας αὐτάς, εἶπε: « Δικαίως εὐδαίμονεῖς, ὦ Κῦρε, σὺ εἶσαι εὐτυχὴς ἐπαξίως.

Ἡ γεωργία, παραβαλλομένη πρὸς τὰς ἄλλας τέχνας, ἔχει τὸ προτέρημα νὰ ἐξασφαλίζῃ εἰς τοὺς παραυδομένους εἰς αὐτὴν καλλιτέραν ὑγείαν καὶ ρωμαλαιοτέραν κρᾶσιν· αὐτὴ παρέχει τὰς καθαρωτέρας καὶ ποικιλωτέρας ἡδονάς, ἐμπνέει τὴν ἀνάγκην τῆς ἡσυχίας, τῆς τάξεως καὶ τῆς σταθερότητος, καὶ ὡς ἐκ τούτου τὴν προσκόλλησιν πρὸς τοὺς ἐγγχωρίους θεσμούς· στερεώνει καὶ διεγείρει τὰ ὑψηλότερα θρησκευτικὰ αἰσθημάτων διὰ τῆς συνεχοῦς θεᾶς τῶν θαυμάτων τῆς φύσεως καὶ τῶν δώρων τοῦ Διότηρος παντὸς ἀγαθοῦ. Ἐπὶ τέλους, οἱ μεγάλοι συγγραφεῖς, οἵτινες ἔγραψαν περὶ γεωργίας, ἐχαρρακτήρισαν αὐτὴν ὡς τὴν ἐντιμωτέραν καὶ ἀξιολογωτέραν πασῶν τῶν κερδοσκοπικῶν πηγῶν τοῦ ἀνθρώπου.

(Ἀκολουθεῖ).

Ἄναγνώστα! μὴ ἀκούῃς τί σοὶ λέγουν οἱ πολλοί!
 Τὴν ἀνάγνωσιν ἀγάπα, ἣ ὁποῖα ὦρε λεί.
 Ὅταν γίνεταί με σκέψιν καὶ ἐμβρίθειαν νοός.
 Φεῦγε τὰς λογομαχίας. Ἔστο εὐεργετικός.

Ἡ παντοδυναμία μιᾶς τριάδος.

(συνέχεια).

8 Ἡ τίγρις τὴν τίγριν σπαράττει ποτέ,
 καὶ αἱ ὕαινοι ἄλλας ὁμοίας τῶν σφίζουσι;
 σκληραὶ πλήν, λυστώδεις καλοῦνται αὐταί,
 διότι πρὸς βρώσιν τὸ θῦμα ἀρπάζουσι.

Καὶ ὁμοῦς αὐτὸς νὰ κορέσῃ ποθῶν
 ψυχῆς χαμερπούς του σωρείαν παθῶν,
 τὴν γῆν καταβρέχει μὲ αἷμα ὁμοίων,
 ὑπέικων εἰς λύσαν ὀρμῶν του ἀγρίων.

Τὰ ἴδια τέκνα πολλάκις φοικτικῶς
 τὰ σφάζει! κηκούρημα ριγὸς ἐμπνέον
 εἰς πᾶν αἰμοδότην θηρίον· αὐτός,
 εἰς νάματα τόσα σοφίας ὁ πλέων.

9. Γελοῖον καὶ ἐνταῦτοις φοικτικόν! ἑαυτὸν
 τοῦ κόσμου ὑπέρτατον κύριον, τάττον
 αὐτὸ τὸ θηρίον τὸ μέγα, μεστὸν
 νὰ λέγῃ ὅτ' εἶν' εὐγενῶν αἰσθημάτων.

Νὰ λέγῃ «σοφίας ἐμ' ἠθσαυρὸς»
 κατοίκων τῆς σφίρας: ὁ πλεον μωρός·
 εἰς τόσα καλὰ γαυριῶν νὰ καυχᾶται,
 τῆς γῆς ὡς Θεὸς ἀπαιτῶν νὰ τιμᾶται
 ὁ μέγας φοικτικὸς τοῦ κόσμου τρελλός,
 ὁ ἔχων ψυχὴν πλημμυροῦσαν εἰς πάθη
 ἀνόητα, κοῦφα, μωρὰ ἐντελῶς,
 σπαράττοντ' αὐτῆς τῆς ἰδίας τὰ βάθη.

10. Δὲν ἔχω ὦ φίλοι, ἀρκοῦντα καιρὸν
 τὰς τόσας αὐτοῦ ν' ἀριθμήσω μωρίας,
 ὅτ' εἶνε θηρίον τὸ πλεον σκληρόν,
 τὰ κτήν' ὑπερβαίνον εἰς τρέλλας μωρίας.

Ψυχῆς εἰς γελοίας ὑπέικων ὀρμάς
φιλόδοξος φύσει, θηρευῶν τιμάς,
νομίζων πῶς πάντα νὰ ξεύρη ἐκτίσθη
ποτάκις εἰς πλάνης βυθοῦς ἐκρημίσθη!

Ποδὸς κτήσιν χρημάτων πολλῶν, περιττῶν,
ἀπαύτως, ξεσχίζων ὁμοίων τὰ στήθη,
τυφλώτων δὲν βλέπει, ὅτ' ὄλων αὐτῶν
καρπὸς θὰ τῷ ἦνε ὁ τάφος κ' ἡ λήθη.

11. Λοιπὸν ἄς τρυφήσωμεν φίλοι κζλοί!
ἄς πῖωμεν αἷμα αὐτοῦ τοῦ γελοίου!
ὀρέγεται τοῦτο ἡ τίγρις πολὺ
κ' εὐφραίνει καρδίαν σκληροῦ καρχαρίου.

Σπανίως πλὴν τοῦτο εὐρίσκουν αὐτοί,
καὶ εἴμεθα, φίλοι, ἡμεῖς ζηλευτοί,
ζιότι τροφή τακτικὴ μας ὑπάρχει
κ' ἡμῶν ἡ τριὰς παντοδύναμος ἄρχει.

Ἡμεῖς τῶν θηρίων, ἡμεῖς τῶν κητῶν
ἀνώτεροι εἴμεθα, Κύριοι, μόνοι·
ἐν μέσῳ τοῦ πλήθους ἀδόξων θνητῶν
ἡ ἔνδοξος Τύχη ἡμᾶς ἀνυψώνει.

(ἀκολουθεῖ).

Ὁ ἥλιος τὸ βῆμά του 'ς τὴν δύσιν ὅταν στρέφῃ,
Σ' τοὺς οὐρανοὺς ὀπίσω του ἀφίνει χρυσᾶ κέρη.
Καὶ οἱ ΦΙΛΟΤΙΜΟΙ θνητοὶ πρὶν εἰς τὴν γῆν μας δύσσουν,
ΦΩΣ χρεωστοῦν ἀθάνατον ὀπίσω των ν' ἀφίσουν.

(Ὁδοιπ. Π. Σούτσου).

Ἡ σημερινὴ κατάστασις.

ΟΣΟΝ ὁ λεγόμενος πολιτισμὸς καὶ συγχρωτισμὸς πρὸς τὴν
Εὐρώπην γίνεται μεγαλείτερος, ὅσον μετὰ τῶν ξένων γλωσσῶν ἐκμαν-
θάνομεν καὶ τὸν ἰδιαίτερον τῶν γεγηρακῶτων λαῶν βίον, τοσοῦτον ἡ
ἐλλείψις τῆς παρ' ἡμῖν ἀπλότητος καὶ λιτότητος μᾶλλον ἐπαισθητὴ
γίνεται. Ἡ τυφλὴ πρὸς τὰ ξένα ἀφομοίωσις ἐπήνεγκε τὴν τῶν πα-
τριῶν περιφρόνησιν. Τὸν ἀπλοῦν ἡμῶν οἰκογενειακὸν καὶ ἰδιωτικὸν
βίον, ἐν ᾧ ἀνετράφημεν καὶ παρὰ τῶν γονέων κληρονομίαν παρε-
λάβομεν, ἐντελῶς σχεδὸν παρημελήσαμεν· πολυτέλεια δὲ καὶ δια-
φθορά, αἱ δύο τῆς καταστροφῆς τῶν ἐθνῶν πρόδρομοι, ὅλον ἐν ἐξα-
πλοῦνται καὶ μεταδίδουσι τὸ δηλητηρίον αὐτῶν μέχρι καὶ τοῦ μυ-
ελοῦ τοῦ οἰκογενειακοῦ καὶ πολιτικοῦ ἡμῶν βίου. Καὶ πικρατη-
ροῦνται μετὰ λύπης τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα πρὸς διαφθοράν σπέρ-
ματα, οἷα μαρτυρεῖ ἡ ἱστορία ὅτι ὑπῆρξαν πάντοτε ἐν τῇ παρακμῇ
τῶν ἐθνῶν. Ἡ ἐπιθυμία καὶ ἡ σπουδὴ τῶν γραμμμάτων καὶ τὸ φι-
λόκαινον τοῦ ἔθνους ἡμῶν, μὴ συνοδευόμενα ὑπὸ τῆς ἀναγκαίας
αὐστηραῆς θρησκευτικῆς καὶ ἠθικῆς ἀγωγῆς, ἐγένοντο καὶ γίνονται
ὄργανα διαφθορᾶς μᾶλλον ἢ ἠθικοποιήσεως. Ἡ θρησκευτικὴ εὐ-
λάβεια καὶ τῶν ἡθῶν ἡ χρηστότης, ἅτινα ὀλίγη πρότερον ἡμῶν
χαρακτηριστικὰ τῶν οἰανδῆποτε παιδείαν ἐχόντων ἐνομιζόντο,
ταῦτα ὡς πεπαλαιωμένης ἀνατροφῆς καὶ μὴ ἐλευθεροφρονούντων
ἀπόδειξις θεωροῦνται, τὸ δὲ περὶ ἡθῶν καὶ θρησκείας λέγειν ὑπο-
λαμβάνεται δυστυχῶς ὑπὸ τῆς πληθύος τῆς νεωτέρας γενεᾶς ὡς τὸ
περὶ βρυκολάκων ἢ ἄλλων γραιῖδικῶν παραμυθίων διαλέγεσθαι. Νέοι
καὶ νέαι, περὶ τὸ ἀρέσκειν μᾶλλον κατὰ τοὺς τρόπους καὶ τοὺς μορ-
φασμοὺς τυρβάζοντες, οὐδεμίαν ἢ ἐλαχίστην ποιοῦνται πρόνοιαν
περὶ τῆς ἀληθοῦς τῶν ἡθῶν καὶ τῆς καρδίας αὐτῶν διαπλάσεως καὶ
διορθώσεως. Τούτων δ' ἴσως ὀλίγιστα ν' ἀριθμηθῶσι ἐξαιρέσεις
δύνανται. Ἡ χεῖριστον, ὅτι τὴν παραφορὰν ταύτην τῶν πιθηκι-
σμῶν θέλει ν' ἀκολουθῇ καὶ μιμῆται καὶ ἡ τελευταία τοῦ λαοῦ τά-

ξις, τοὺς κρείσσονας ἑαυτῆς παραδείγματα ποιουμένη. Ἐντεῦθεν δὲ καὶ μεγαλείτερος προφαίνεται κίνδυνος· διότι αὕτη χρησιμεύει ὡς αἱ χεῖρες καὶ οἱ πόδες εἰς πάσας τὰς τε ἐκτὸς καὶ ἐν οἴκῳ ἐργασίας ἡμῶν, καὶ αὕτη ἀποτελεῖ τὸ ἰσχυρότερον στοιχεῖον καὶ τρόπον τινὰ τὸ φυτώριον, ἐξ οὗ μέλλουσι νὰ ἐξέλθωσιν οἱ τῶν ἐθνικῶν ἰδεῶν τηρητοὶ καὶ προασπισταί· διότι τῶν ὀλίγων ἐν τρυφῇ καὶ ἀδρανεῖα ζώντων οἱ παῖδες, καθὰ εἶπέ πού τις εὐφυῆς, εἶνε πρὸς ὄρχησιν καὶ ἱππασίαν προσφορώτεροι ἢ ἵνα ἐπινοήσωσι καὶ ἀναλάβωσιν ἐν ἑαυτοῖς μεγάλας ἰδέας, αὐταπάρησιν καὶ πόνους ἀπαιτούσας.

Τὴν δὲ τοιαύτην ἐπὶ τὰ χεῖρω φορὰν ἡμῶν τί παρήγαγε; Πόθεν τῶν ἠθῶν καὶ τῆς θρησκείας αὕτη ἡ χαλάρωσις; δύναται τις νὰ ἐρωτήσῃ. Ταύτην τὴν ἀπάντησιν πρέπει ἕκαστος σκεφθεὶς νὰ ζητήσῃ ἐν ἑαυτῷ. Τοῦτου τὴν αἰτίαν πρέπει νὰ σπουδάσωμεν ν' ἀνεύρωμεν ἕκαστος ἐν ἑαυτῷ καὶ τοῖς περὶ αὐτὸν καὶ ὅσον δύναται νὰ ἐπιμεληθῇ νὰ συντελέσῃ εἰς βελτίωσιν ἑαυτοῦ καὶ τῶν περὶ αὐτόν. Δὲν πρέπει νὰ περιμένωμεν ἄλλοι νὰ μᾶς ἐμποδίσωσιν ἀπὸ τοῦ καταστρεπτικοῦ κρημνοῦ, εἰς ὃν φερόμεθα, ἀλλ' αὐτοὶ! Εἰς τὸν πάσχοντα δύναται νὰ δώσῃ ὁ ἰατρὸς παραγγελίας καὶ ἰατρικά, ἀλλὰ τὴν ἀκριβῆ χρῆσιν τούτων αὐτὸς ὁ πάσχων δύναται νὰ ἐφαρμόσῃ ἢ μὴ. Ὁ παθὼν εἶνε καλλίτερος ἰατρὸς, κατὰ τὴν κοινὴν παροιμίαν. Ὡσπερ δὲ τὴν σωματικὴν του κατάστασιν αὐτὸς δύναται ἕκαστος κάλλιον παντὸς ἄλλου νὰ γνωρίσῃ καὶ ἢ νὰ βελτιώσῃ, ἀποκόπτων τὰς παρεκτροπὰς, ἢ νὰ χειροτερεύσῃ, τὴν αὐτὴν καὶ χειροτέραν ἀκολουθῶν ὁδόν, οὕτω καὶ περὶ τὸν ἠθικὸν καὶ πνευματικὸν αὐτοῦ βίον. Οὕτω θὰ γνωρίσῃ ταχέως ὅσα παρ' ἄλλων εἰς μάτην ἐπερίμενε νὰ μάθῃ καὶ ὅσα καὶ ἄκοντα θὰ τὸν ἀναγκάσωσι ποτε ν' ἀνακρούσῃ πρῶμναν, ἀλλ' ἴσως βραδέως καὶ μετὰ μεγάλῃς μεταμελείας. Τοιαύτην τινὰ συμβουλήν ἐδίδε πρὸς τοὺς πλησιάζοντα αὐτὸν ἀρχαῖος τις φιλόσοφος λέγων αὐτοῖς, ἐπειδὴν ἀπέρχωνται νὰ κοιμηθῶσι, νὰ ἐνθυμῶνται τὸ ἐξῆς· Ποῖ παρέβην; τί δ' ἔρεξα; τί οὐκ ἔρεξα; τί μὴ δέον οὐκ ἐτελέσθη; Ἄλλ' ἐπὶ ταῦτα ἄλλοτε θὰ ἐπανέλθωμεν.

Τὸ ἐσωτερικὸν σκότος.

ΓΕΩΡΓ. Σήμερον εἶμαι λυπημένος, Θεόδωρε, ἔνεκα συμβάντος τινός, τὸ ὅποιον ἠκολούθησε καὶ τὸ ὅποιον πολὺ ἐπεθύμουν νὰ σοὶ διηγηθῶ,

ΘΕΟΔ. Λέγε, φίλε, διότι καὶ ἐγὼ πολὺ ἐπεθύμουν νὰ μάθω ἄν πρέπει νὰ σὲ λυπηθῶ ἢ ἄν πρέπει νὰ χαρῶ διατὴν λύπην σου ταύτην.

Γ. Νὰ χαρῆς!

Θ. Ναί, Γεώργιε φίλε.

Γ. Περιέργον ὄντως. Ἐγὼ ὁ φίλος σου νὰ πικραίνωμαι καὶ σὺ ὁ φίλος μου νὰ χαίρῃς!

Θ. Καὶ δὲν ἠξεύρεις, ἀγαπητέ μοι, ὅτι ὑπάρχουσι λύπαι, διὰ τὰς ὁποίας πρέπει νὰ χαίρωσιν οἱ ἀληθεῖς φίλοι τοῦ λυπούμενου; Ἄλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον· διηγήσου μοι, παρακαλῶ, τὸ συμβάν καὶ ἔπειτα βλέπομεν τοῦτο.

Γ. Ναί. Πλθε σήμερον εἰς τὴν οἰκίαν μας ἄγνωστός τις εἰς ἐμὲ ἄνθρωπος, ὁ ὅποιος χαιρετίσας τὴν μητέρα μου καὶ ἡμᾶς ἐκάθισε. Μετὰ τοὺς πρώτους περιποιητικούς λόγους ἤρχισε νὰ λέγῃ τόσον ποικίλα καὶ περίεργα πράγματα, ὥστε ὅλοι οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ κεχνηότες καὶ μὲ ἀνοιχτὸν, κατὰ τὴν παροιμίαν, στόμα τὸν ἤκουαν. Τέλος ἀφοῦ ὠμίλησεν ἀρκετὰ, ἔσυρεν ἀπὸ τὸν κόλπον του παλαιὸν τι χειρόγραφον βιβλίον, καὶ ἐρωτήσας τὴν μητέρα μου ποῖον μῆνα καὶ ποῖαν ἡμέραν τοῦ μηνός με ἐγέννησεν, ἠνοιξεν αὐτὸ, ἐγύρισε μερικὰ φύλλα, παρετήρησε μερικὰ σημεῖα καὶ ἔπειτα ἤρχισε νὰ προλέγῃ τὴν μέλλουσαν ζωὴν μου. Μὲ ἐβεβαίωσε λοιπὸν ὅτι θὰ ζήσω ἄνθρωπος καλός, ἔτη πολλά, θὰ πλουτήσω, θὰ φημισθῶ ὡς δίκαιος, καὶ τόσα ἄλλα, τὰ ὁποῖα δὲν ἐνθυμοῦμαι. Μὲ παρήγγειλεν ὅμως νὰ προφυλάττωμαι ἀπὸ νερόν, νὰ μὴ πλησιάζω τὴν θάλασσαν, νὰ μὴ ταξειδεύσω ποτέ, καὶ ἀλλὰ διατί κατηφάσας;

Θ. Εἶπέ μοι, παρακαλῶ σε, Γεώργιε, πιστεύεις αὐτά, τὰ ὁποῖα μοὶ διηγεῖσαι;

Γ. Ἄν τὰ πιστεύω; Ἄλλ' ἄκουσέ με καὶ θὰ τὸ ἐννοήσης. Ἐγὼ ποτὲ ἄλλοτε εἰς τὴν ζωὴν μου περὶ τοιούτων πραγμάτων δὲν εἶχα ἀκούσει· μοὶ ἐφάνησαν λοιπὸν τόσον περίεργα καὶ τόσον ἀπίθανα, ὥστε ἤρχισα νὰ κάμνω διαφόρους ἐρωτήσεις εἰς τὸν ψευδοπροφήτην ἐκεῖνον μὲ σκοπὸν νὰ τὸν ἀποδείξω ψευδόμενον. Αἱ ἐρωτήσεις μου ὅμως παρῶξιναν, φαίνεται, τὴν μητέρα μου, ἢ ὁποία εὐθύς ἔσπευσε νὰ μὲ ἐλέγξῃ. Τότε ἔκρινα φρόνιμον νὰ τοὺς ἀφίσω καὶ νὰ ἀποσυρθῶ. Ἄλλ' ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης σκέπτομαι, καὶ σκέπτομαι μὲ τόσῃν βύβισιν, ὥστε φαίνεται ὅτι ὁ Θεὸς σὲ ἀπέστειλε διὰ νὰ μὲ ἐλευθερώσῃς ἀπὸ μέγιστον βάρος.

Θ. Τώρα σὲ καταλαμβάνω, Γεώργιε· καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ὄλαι αἱ προλήψεις; καὶ ὄλαι αἱ δεισιδαιμονίαι, τὰς ὁποίας ἐν τῷ μέσῳ τοῦ αἰῶνος τούτου τῶν φώτων καὶ τῆς προόδου δὲν ἠδυνήθημεν ἀκόμη νὰ ἐκριζώσωμεν, σοὶ ἤλθαν εἰς μνήμην.

Γ. Ἀκριβέστατα, φίλε· καὶ εἰπέ μοι, παρακαλῶ σε, δὲν εἶνε θλιβερόν, θλιβερώτατον πράγμα νὰ βλέπῃ τις ἀνθρώπους καὶ μάλιστα γυναῖκας, τῶν ὁποίων αἱ μὲν εἶνε μητέρες καὶ ἀνστρέφουσι τέκνα, αἱ δὲ ἔσονται ὅσον οὐ̄πω, δὲν εἶνε λέγω θλιβερώτατον πράγμα, νὰ πιστεύωσιν ὅτι, διὰ τινῶν χαρτίων τοῦ χαρτοπαιγνίου, ἢ διὰ τινῶν κυάμων (κουκκίων) καὶ ἄλλων τοιούτων γελοίων καὶ ἀνοήτων μέσων θὰ δυνηθῶσι νὰ ἀνεύρωσι κλέπτas ἢ νὰ προγυρῶσιν μὲλλον, τὸ ὁποῖον εἰς μόνον τὸν Θεὸν εἶνε φανερόν;

Θ. Ἐχεις δίκαιον, φίλε· εἶνε τῷ ὄντι θλιβερώτατον πράγμα ἢ ἀπὸ τοὺς περισσοτέρους καὶ κατὰ τὰς πλείστας σχεδὸν περιστάσεις ἐντελής ἔλλειψις τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐκείνου φωτός, διὰ τοῦ ὁποίου καὶ μόνου ὁ νοῦς καθίσταται ἱκανὸς νὰ διακρίνῃ τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τὸ ψεῦδος.

Γ. Πῶς τοῦτο, φίλε; Ἐξηγήσου, παρακαλῶ, περισσότερο· διότι, σὲ βεβαιῶ, δὲν ἠδυνήθηθην νὰ σὲ ἐννοήσω.

Θ. Ἐξηγοῦμαι. Ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ ἄνθρωποι ἔχομεν μέγιστον συμφέρον νὰ διακρίνωμεν τὴν ἀλήθειαν ἀπὸ τὸ ψεῦδος· καὶ ὅμως ἔνεκα πολλῶν καὶ διαφόρων αἰτιῶν σχεδὸν πάντοτε ἀπατώ-

μεθα. Τοῦτο προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι λείπει ἀπὸ ἡμᾶς ἐσωτερικὸν τι φῶς, διὰ τοῦ ὁποίου καὶ μόνον ὁ νοῦς δύναται νὰ βλέπῃ. Πόθεν ἄλλοθεν προέρχεται, φίλε, ὅτι ἡμεῖς, οἱ ἀπόγονοι τῶν ἀθανάτων Ἑλλήνων, ἡμεῖς οἴτινες, ἔνεκα τῆς φωτοβόλου θρησκείας τοῦ Ἰησοῦ ἔπρεπεν, ἀπορρίψαντες πάσας τὰς εἰδωλολατρικὰς πλάνας, νὰ ἐγκολπωθῶμεν μόνον τὰς ἀρετὰς τῶν προγόνων, τὰς ὁποίας καὶ νὰ αὐξήσωμεν στολιζόμενοι διὰ τῆς πίστεως, τῆς ἐλπίδος καὶ τῆς ἀγάπης, πόθεν ἄλλοθεν προέρχεται, λέγω, ὅτι ἡμεῖς ἐπράξαμεν ὅλως τὸ ἐναντίον;

Γ. Λοιπὸν . . . καὶ εἰς ἡμᾶς ἐφαρμόζεται . . . μάλιστα κατὰ μέζονα λόγον

Θ. Τὸ ποῖον;

Γ. Τὸ «ἐματαιώθησαν ἐν τοῖς διαλογισμοῖς αὐτῶν, καὶ ἐσκοτίσθη ἡ ἀσύνετος καρδία.» (Ρωμ. α.).

Θ. Ναί, φίλε, «φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθημεν» καὶ ἐμωράνθημεν πλέον ἐκείνων· διότι οὐ̄χι μόνον «ἠλλάξαμεν τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου Θεοῦ» ὡς ἐκεῖνοι, οὐ̄χι μόνον ἀπερρίψαμεν τὰς ἀρετὰς τῶν προγόνων, καὶ ἐκρατήσαμεν μόνον τὰς εἰδωλολατρικὰς αὐτῶν πλάνας καὶ ὀλεθροὺς δεισιδαιμονίας, ἀλλὰ καὶ, ὡς νὰ μὴν ἤρκουν ταῦτα, νηξήσαμεν αὐτὰς δι' ἄλλων πλανῶν χειροτέρων τοῦ μεσαιῶνος. Ναί, οἱ πρόγονοι καὶ ἐν αὐτῇ τῶν τῆ πλάνῃ ἦσαν καλλίτεροί μας· διότι ἐκεῖνοι, μὴ ἔχοντες θρησκείαν, οἷα ἡ ἡμετέρα, ἐπίστευον ὅτι ὁ Ἀπόλλων καὶ τινες ψευδοθεοὶ ἄλλοι ἐφανέρωσαν εἰς αὐτοὺς διὰ σημείων τὸ μέλλον· ἀλλ' εἰς ἡμᾶς ποῖος πιστεύομεν ὅτι τὸ φανερῶναι; οἱ ἀνύπαρκτοι Ἑλληνικοὶ Θεοὶ τῶν; Οὐ̄χι βεβαίως. Ποῖος λοιπὸν; οἱ ἄθλιοι καὶ δυστυχεῖς δαίμονες; ἀλλ' αὐτοὶ εἶνε σκοτεινότεροι καὶ ἀπὸ ἡμᾶς ἀκόμη· διότι, ἂν εἰς τινὰς ἐξ ἡμῶν εὐρίσκωνται ἔχνη φωτός θείου, ἂν εἰς τινὰς ἐξ ἡμῶν ὑπάρχῃ ἐλπίς σωτηρίας, εἰς αὐτοὺς οὐδὲν τοιοῦτον ὑπάρχει. Ὅστε ἂν ἡμεῖς δὲν γνωρίζωμεν τὸ μέλλον, πολὺ περισσότερο τὸ ἀγνοοῦσιν αὐτοί. Τώρα ἐλπίζω ὅτι μὲ καταλαμβάνεις, φίλε. Λοιπὸν θὰ συνέβαιναν ταῦτα πάντα, ἂν δὲν ἔλειπεν ἀπὸ ἡμᾶς τὸ

ἑσωτερικὸν ἐκεῖνο φῶς, δι' οὗ καὶ μόνου ὁ νοῦς δύναται νὰ βλέπῃ.

Γ. Πικρὰ δι' ἐμέ ὅσον καὶ νέα αὐτά, τὰ ὅποια σήμερον κατὰ πρῶτον ἀκούω, φίλε,

Θ. Ἦδη δὲν δύναμαι εἰμὴ νὰ ἐπανέλθω εἰς ὃ, τι κατ' ἀρχὰς σοὶ εἶπα, τὸ ὅποιον καὶ τόσον περίεργον σοὶ ἐφάνη. Ναί, φίλε, ἡγανάκτησα μετὰ σοῦ καὶ ἀγανακτῶ ἔνεκα τῶν πλανῶν μας, ἀλλὰ ταυτοχρόνως ἐχάρην διὰ τὰς σωτηρίους σου διαθέσεις. « Ὅστις προσθέτει γνῶσιν, προσθέτει πόνον, ὡς εἶπεν ὁ Σοφός· ἀλλὰ πόνον, διὰ τὸν ὅποιον πρέπει νὰ χαίρωσιν οἱ ἀληθεῖς τοῦ λυπούμενου φίλοι· νὰ χαίρωσιν ὅμως οὐχὶ διὰ τὸν πόνον αὐτὸν καθ' ἑαυτὸν, ἀλλὰ διότι γεννᾶται ἐκ φωτισμοῦ καὶ συνοδεύεται ὑπὸ διακαοῦς ἐπιθυμίας τοῦ βελτιῶσαι τὴν θέσιν τοῦ πλησίον.

Γ. Εὐχαριστῶ διὰ τοὺς καλοὺς σου λόγους, Θεόδωρέ μου. Σοὶ ὁμολογῶ ὅτι με θλίβει ἡ κατάστασις αὕτη. Ἐγὼ ἐπεθύμουν ὡς ἐδοιοῦν οἱ ἄνθρωποι νὰ εἶχαν τὸ φῶς, περὶ τοῦ ὁποίου μοὶ ὠμίλησες τότε· καὶ μοὶ φαίνεται ὅτι ἂν εἴμποροῦσα νὰ ἀποδείξω εἰς τὴν μητέρα ὅτι ὅσα ὁ πλάνος ἐκεῖνος τῇ εἶπεν ἦσαν αἰσχροὶ πρὸς αἰσχροκέρδειαν ψεύδη, αὕτη θὰ ἀπέκτα ὀλίγον φῶς καὶ δὲν θὰ ἤπατατο ἄλλοτε εἰς πράγματα τοιοῦτου εἴδους. Ἄν δὲ καὶ οἱ ἄλλοι, ὅσοι διακρίνουσί τινα ἀλήθειαν, ἔπραττον ὡς ἐμέ, νομίζω ὅτι θὰ ἐπύργετο μικρά τις βελτίωσις.

Θ. Μεγάλη, φίλε, καί, σὲ βεβαιῶ, με καταθέλγει ἡ διάθεσίς σας αὕτη. Εἶνε ἀξιόλογα, εἶνε θεάρεστα αὐτὰ τὰ ὅποια σκέπτεσαι· βάλε τα λοιπὸν ἀμέσως εἰς πρᾶξιν. Ἐπιδείκνυε τὴν ἀλήθειαν καὶ εἰς τὴν μητέρα σου καὶ εἰς ὅσους δὲν διακρίνουσιν αὐτήν· παρακί- νει καὶ τοὺς ἄλλους νὰ πράττωσιν οὕτω, καὶ ἔσο βέβαιος ὅτι θὰ κατασταθῆς ἀληθὴς εὐεργέτης τῆς κοινωνίας.

Γ. Καταλαμβάνω τὴν ὀρθότητα τῶν λόγων σου, φίλε, καὶ σκοπεύω νὰ μὴ φανῶ ἀδρανής. Ἀλλὰ παρατηρῶ με ἐκπληξίν μου ὅτι ἡ ὁμιλία ἐστράφη εἰς ἄλλο παρ' ὃ, τι ἐγὼ ἐπεθύμουν ἐξ ἀρχῆς.

Θ. Καὶ τί ἐπεθύμεις, Γεώργιέ μου;

Γ. Ἐπεθύμουν νὰ σὲ ἐρωτήσω περὶ τῆς ψευδοτέχνης τοῦ ση-

μερινοῦ πλάνου, καὶ σὲ παρακαλῶ μὴ μοῦ τὸ ἀρνηθῆς, φίλε.

Θ. Ἡ ψευδοεπιστήμη ὀνομάζεται Ἀστρολογία, καλλίτερον ὅμως θὰ τὴν ὠνόμαζαν ἀστρ-αλογίαν. Ἀλλὰ διὰ νὰ λάθῃς περὶ αὐτῆς ἰδέαν καθαρὰν, πρέπει νὰ σοὶ ἐκθέσω τὰς βάσεις τῆς. Τοῦτο ὅμως λυπούμαι ὅτι κατὰ τὸ παρὸν δὲν δύναμαι νὰ πράξω. Ἐντούτοις σοὶ ὑπόσχομαι ὅτι, ἅμα καὶ πάλιν ἐνταμιωθῶμεν, θὰ σὲ εὐχαριστήσω. Ἰγίαινε.

Οἱ περιφημότεροι νομοθέται.

Νομοθέται ἐκλήθησαν οἱ ἔξοχοι ἐκεῖνοι νόες, τῶν ὁποίων οἱ νόμοι διεφημίσθησαν καὶ διὰ τὴν ἑσωτερικὴν αὐτῶν ἀξίαν καὶ διὰ τὰ ἀποτελέσματα, ἅπερ ἐπήνεγκον εἰς τὴν τύχην τῶν πόλεων ἢ τῶν ἐθνῶν, χάριν τῶν ὁποίων ἐτέθησαν. Τοιοῦτοι ἐγένοντο ὁ Μωϋσῆς παρὰ τοῖς Ἰσραηλίταις, ὁ Κομφύκιος παρὰ τοῖς Σίναϊς, ὁ Μανουὶ παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς, ὁ Ζωροάστρης παρὰ τοῖς Πέρσαις, ὁ Ρωμύλιος καὶ Νουμάς ὁ Πομπήλιος παρὰ τοῖς Ῥωμαίοις· παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησιν ὁ Μίνως ἐν Κρήτῃ, ὁ Λυκούργος ἐν Σπάρτῃ, ὁ Δράκων καὶ ὁ Σόλων ἐν Ἀθήναις, ὁ Πιπτακὸς ἐν Μιτυλήνῃ, καὶ ὁ Ζάλευκος καὶ ὁ Χαρώνδας, ὁ μὲν νομοθέτης τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Λοκρῶν, ὁ δὲ τῶν Σικελιωτῶν. Πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι ἐτιμήθησαν διὰ τῆς κλήσεως ταύτης, εἴτε διότι ἐβελτίωσαν τῶν οἰκείων πόλεων τοὺς νόμους, εἴτε διότι διὰ τῶν συγγραμμάτων, τῶν συμβουλῶν καὶ τοῦ παραδείγματός των εἰσήγαγον στερεὰς ἠθικὰς ἀρχὰς μετὰ τῶν συμπολιτῶν των, ὅποιοι εἰσὶ Φεῖδων ὁ Ἀργεῖος, Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, Βίας ὁ Πριηνεύς, Χίλων ὁ βελτιώσας τοὺς νόμους τοῦ Λυκούργου, Πλάτων, Πυθαγόρας καὶ ἄλλοι. Περὶ ἐκάστου τούτων ἐπιφυλαττόμεθα νὰ κάμωμεν ἄλλοτε λόγον· ἤδη δὲ θὰ βιογραφήσωμεν συντόμως τοὺς δύο κορυφαίους τῶν παλαιῶν νομοθετῶν τὸν Λυκούργον καὶ τὸν Σόλωνα, τῶν ὁποίων καὶ τὰς εἰκόνας παραθετο- μεν. Οἱ δύο οὗτοι οὐχὶ μόνον ἐδημιούργησαν νόμους, ἀλλὰ καὶ πολιτεύματα, τὰ ὅποια εἰ καὶ τροπολογούμενα ἐνίοτε καὶ μετα-

βαλλόμενα, διέμειναν όμως κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον ἰσχύοντα, ἐν ὅσῳ αἱ Ἀθηναὶ καὶ ἡ Σπάρτη διετέλουν πόλεις αὐτόνομοι καὶ ἀνεξάρτητοι.

Ὁ Λυκούργος ἤκμαζε κατὰ τὸ 888 π. Χ. Ἦτο υἱὸς τοῦ βασιλέως Εὐνόμου καὶ νεώτερος ἀδελφὸς τοῦ Πολυδέκτου, ὁ ὁποῖος μετὰ βραχεῖαν βασιλείαν ἀποθανὼν ἄτεκνος ἄφησε τὸν θρόνον εἰς τὸν Λυκούργον. Ἀλλ' ὁ δίκαιος οὗτος ἀνὴρ, ἅμα ἔμαθεν ὅτι ἡ χήρα βασίλισσα ἦτο ἐγγυος, διεκήρυξεν ὅτι, ἂν αὕτη ἤθελε τέκει υἱόν, ἦτο πρόθυμος νὰ περαιτηθῇ ὑπὲρ τοῦ νομίμου κληρονόμου, καὶ μετὰ φρίκης ἤκουσε τὴν αἰσχρὰν πρότασιν τῆς πονηρᾶς γυναικός, ἣτις ἐπρότεινε νὰ θανατώσῃ τὸ ἔμβρυον, ἂν ἔστεργε νὰ τὴν νυμφευθῇ. Ὁ Λυκούργος, ὅπως διασώσῃ τὸ παιδίον, εἶχε προσποιηθῆ ὅτι δέχεται τὴν πρότασιν, καὶ ἐνῶ ἡμέραν τινα συνέτρωγε μετὰ τῶν ἀρχόντων, οἱ ὑπηρεταὶ ἔφεραν πρὸς αὐτὸν τὸ τεχθὲν βρέφος, τὸ ὁποῖον ὁμοῦς αὐτὸς παραστήσας εἰς τοὺς συνδαιτημόνας ὠνόμασε Χαρίλαον εἰς ἔμφασιν τῆς χαρᾶς τοῦ λαοῦ διὰ τὸν νόμιμον βασιλέα του. Ἀλλὰ φθονεροὶ τινες συμμαχῆσαντες μετὰ τῆς ψευθείτης εἰς τὰς ἐλπίδας τῆς βασιλείσης, κατερραδιούργησαν τὸν χρηστὸν πολίτην. διαδώσαντες ὅτι ἡ ζωὴ τοῦ μικροῦ Χαριλάου διέτρεχε μέγαν κίνδυνον ἐκ μέρους τοῦ Λυκούργου, ὅστις δῆθεν εἶχε μέγα συμφέρον εἰς τὴν ἀπώλειάν του. Τοῦτο μαθὼν ὁ Λυκούργος, πρὸς κατασχύνην τῶν ἐχθρῶν του, ἀνεχώρησεν ἀμέσως ἐκ τῆς Σπάρτης καὶ ἀπῆλθε πρῶτον εἰς τὴν Κρήτην, ὅπου ἐσπούδαζε τοὺς νόμους καὶ τὰ ἔθιμα τῶν κατοίκων, ἔπειτα δὲ εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν.

Κατὰ τὴν πολυχρόνιον ἐκ Σπάρτης ἀπουσίαν του τὰ πράγματα ἐφθασαν εἰς δεινὴν θέσιν, καὶ οἱ συμπολιταὶ του, πολλὰς πρεσβείας ἐπεμψαν παρακαλοῦντες αὐτὸν νὰ σπεύσῃ, ὅπως σώσῃ τὴν πατρίδα κινδυνεύουσαν. Ὁ Λυκούργος ἀποφασίσας νὰ δώσῃ νέους νόμους εἰς τοὺς συμπολίτας του, οἵτινες μέχρι τοῦδε ἦσαν κατὰ τὸν Ἡρόδοτον οἱ κακονομώτατοι πάντων τῶν Ἑλλή-

νοι, πρὶν ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Σπάρτην ἦλθεν εἰς τοὺς Δελφούς, ὅπου ἡ Πυθία λαμπρῶς ὑπεδέχθη αὐτόν, προσαγορεύσασα μᾶλλον θεὸν παρά ἄνθρωπον. (Ἡρόδ. Α' 65).

Μετὰ τὴν νομοθεσίαν ὁ Λυκούργος προσποιηθεὶς ὅτι εἶχε δῆθεν νὰ προσθέσῃ ἔτι νόμους τινάς, περὶ τῶν ὁποίων ἤθελε πρῶτον νὰ συμβουλευθῇ τὸ μαντεῖον, ἔωκισε τοὺς Σπαρτιάτας, ὅτι θὰ φυλάττωσιν ἀπαρασαλεύτως τοὺς νόμους του μέχρι οὗ ἐπανέλθῃ. Ἐλθὼν δὲ εἰς τοὺς Δελφούς, πάλιν, ἠρώτησε τὸ μαντεῖον ἂν οἱ νόμοι του ἦσαν ἀρμόδιοι εἰς τὸ νὰ καταστήσῃ τοὺς συμπολίτας του εὐδαίμονας καὶ ἀνδρείους· λαθῶν δὲ ἀπόκρισιν, ὅτι ἦσαν ἄριστοι καὶ ὅτι δι' αὐτῶν θὰ δοξασθῇ μεγάλως ἡ Σπάρτη, ἀπέστειλε τὸ μάντευμα πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας, αὐτὸς δὲ ἀποχαιρέτισας τοὺς συνοδύοντας φίλους καὶ τὸν μονογενῆ του υἱὸν Ἀντίωρον, ἀπῆλθεν, ὡς λέγεται, πάλιν εἰς τὴν Κρήτην, ὅπου καὶ ἐτελεύτησε, διατάξας νὰ καύσῃ τὸ σῶμά του καὶ νὰ σκορπίσῃ τὴν τέφραν εἰς τὴν θάλασσαν, ἵνα μὴ οἱ Σπαρτιάται κομίσαντές ποτε τὸ λείψανόν του θεωρήσῃν ἑαυτοὺς ἐλευθέρους τοῦ ὄρκου, δι' οὗ ἀναχωρῶν εἶχε δεσμεύσει αὐτούς.

Ὁ Σόλων ἤκμαζε τὸ 594 π. Χ. γεννηθεὶς ἐν τῇ νήσῳ Σαλαμί-νι. Ὁ πατὴρ του Ἐξηκαστίδης, ἂν καὶ κατήγετο ἀπὸ τοῦ βασιλέως Κόδρου, ἦτο μετρίως εὐπορος. Κατ' ἀρχὰς ἐδόθη εἰς τὸ ἐμπόριον, ἐπιθυμῶν δι' αὐτοῦ ν' αὐξήσῃ τὴν τε περιουσίαν καὶ τὰς γνώσεις του, διότι περιηγούμενος διάφορα μέρη ἐσπούδαζε τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τῶν λαῶν· ἐπανῆλθε δ' ἐπὶ τέλους εἰς τὴν πατρίδα πλούσιος κατ' ἀμφοτέρα. Αἱ Ἀθηναὶ ἐσπαράττωντο τότε ὑπὸ ἐμφυλίων στάσεων καὶ εἶχον ἀποβάλλει τὴν νήσον Σαλαμίνα κυριευθεῖσαν ὑπὸ τῶν Μεγαρέων, νόμος δὲ ἐπὶ ποινῇ θανάτου ἀπηγόρευεν εἰς πάντα νὰ ὁμιλήσῃ πλέον περὶ ἀνακτήσεως τῆς νήσου. Ἀλλ' ὁ Σόλων λυπούμενος διὰ τὴν ταπεινύουσαν ταύτην τῆς πατρίδος του καὶ παρατηρῶν τοὺς νέους ἐπιθυμοῦντας ν' ἀνανεώσῃ τὸν πόλεμον, ὑπεκρίθη παραφροσύνην καὶ ταχέως διεδόθη τοῦτο εἰς ὅλην τὴν πόλιν, ἐνῶ αὐτὸς κατ' οἶκον συνέθετε ποίημά

Λυκούργος.

τι περί τῆς Σαλαμῖνος. Αἴφνης ἡμέραν τινὰ ἐξέρχεται τῆς οἰκίας, τρέχει εἰς τὸν δρόμον ὡς παράφορος, φθάνει εἰς τὴν ἀγοράν, ἀναβαίνει εἰς τὸ βῆμα, ὅθεν οἱ κήρυκες ἐστυνεῖθιζον νὰ ὁμιλῶσι πρὸς τὸν λαόν, καὶ ἀπαγγέλλει μεγαλοφώνως τὸ ποίημά του, διὰ τοῦ ὁποίου διήγειρε τὸ φιλότιμον τῶν Ἀθηναίων. Οἱ φίλοι του ὅλοι μεγαλοφώνως ἐπευφύμισαν, ὁ λαὸς ἐνεθουσιάσθη, ὁ νόμος κατηργήθη, ὁ πόλεμος ἐκηρύχθη καὶ αὐτὸς ὁ Σόλων ἐξελέχθη ἀρχηγός· ἐν βραχεῖ δὲ διὰ λαμπροῦ στρατηγήματος κατώρθωσε νὰ ἀποδιώξῃ τοὺς Μεγαρεῖς ἐκ τῆς νήσου καὶ νὰ παραδώσῃ αὐτὴν εἰς τοὺς συμπολίτας του τὸ 600 π. Χ. Διὰ ταῦτα ἐξετιμήθη παρὰ πάντων καὶ ἐξελέχθη ἄρχων ἐπώνυμος μὲ τὴν ἐντολὴν νὰ συντάξῃ νόμους μετριοπαθεστέρους τῶν τοῦ Δράκοντος καὶ καταλληλοτέρους εἰς τὸν χαρακτήρα τῶν συμπολιτῶν του (594 Π. Χ.).

Ἄφοῦ δὲ συνετέλεσε τὸ ἔργον του καὶ ἐδημοσίευσεν τοὺς νέους

Σόλων.

θεσμούς, ἔωρκεν τοὺς Ἀθηναίους νὰ τηρήσωσιν αὐτοὺς τοῦλάχιστον ἐπὶ δέκα ἔτη. Μετὰ ταῦτα ἀποδημήσας, περιηγήθη τὴν Αἴγυπτον καὶ ἄλλας χώρας, καὶ ἐπισκέφη τὸν περὶφημον βασιλέα τῆς Λυδίας Κροῖσον· ἀλλ' ὅτε μετὰ δέκα ἔτη ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας, τοσοῦτον ἐλυπήθη ἰδὼν τοὺς συμπολίτας του τυφλοῦς ὄμμασιν ἐμπεσόντας εἰς τὰς σαγήνας τοῦ φιλοδόξου συγγενοῦς του Πεισιστράτου, ὥστε μετὰ θλίψεως ἀποχαιρέτισας διὰ παντὸς τὴν γενέθλιον γῆν ἦλθεν εἰς τὴν Κύπρον καὶ ἀπέθανεν ὀγδοηκοντούτης.

Ὁ ἔσχατος οὗτος νομοθέτης ἦτο καὶ εἰς τῶν ἑπτὰ σοφῶν καὶ εἰς τῶν δοκιμωτέρων ποιητῶν, συνθέσας πολλὰ ἐλεγεία καὶ γνωμικὰ ποίηματα, ἐκ τῶν ὁποίων μόνον τεμάχια τινὰ σωζονται σήμερον.

Φρικτὸν κακούργημα.

Ἄελπισία καταλαμβάνει τὸν ἐγκαυχώμενον ἐπὶ τῇ προόδῳ τοῦ 19^{ου} αἰῶνος. Μαθηταὶ Γυμνασίου, θεράποντες τῶν Μουσῶν πυροβολοῦσι κατὰ τῶν καθηγητῶν των. «Οἱ καθηγηταὶ τοῦ ἐν Τρι-

πόλει τῆς Πελοποννήσου Γυμνασίου» λέγει ἑλληνική τις ἐφημερίς, « κ. κ. Ἰασεμίδης καὶ Καλλέργης, ἀπερχόμενοι οἴκαδε περὶ ὧραν 8 μ. μ. τῆς 5 τρ. μ. ἐπυροβολήθησαν ἐκ τῶν ὀπισθεν ὑπὸ κακούργων ἐνεδρευόντων εἰς τινὰ πλαγίαν ὁδόν· οἱ κακούργοι οὗτοι δυστυχῶς εἰσὶ μαθηταὶ τῆς β. τάξεως τοῦ Γυμνασίου ἐκ τῶν μὴ προβιβασθέντων. »

Τὸ γεγονός τοῦτο εἶνε λυπηρότατον μάθημα πρὸς τοὺς καθηγητὰς καὶ διδασκάλους τῆς ὁμογενοῦς νεολαίας, ἐξ ὧν ἔνιοι, καθ' ἃ λέγει ὁ ἀληθῶς πεπαιδευμένος Γρηγόριος Ἰ. Γῶγος*, ὡς γε μήποτ' ὤφελεν, ἀγνοοῦσι τὸν μεταξὺ τῆς θρησκείας τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ καὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἐπιστημῶν ἐνυπάρχοντα στενότατον καὶ ἀδιάρρηκτον σύνδεσμον. Τούτου δ' ἕνεκα ἀμελεῖς καὶ ἀδιάφοροι ὄντες εἰς τὰ περὶ τὴν θρησκείαν, ἀδικοῦσι καὶ βλάπτουσι τὸ ἔτι ταλαίπωρον ἔθνος ἡμῶν τῶν πολυπαθῶν Ἑλλήνων, ὅπερ, ὅπως φθάσῃ καὶ παραμείνῃ εἰς τὴν πρέπουσαν αὐτῷ κοινωνικὴν καὶ πολιτικὴν περιωπὴν, ἔχει ἀνάγκη νέων εὐσεβῶν καὶ χρηστῶν διδασκάλων πεπαιδευμένων καὶ φοβουμένων τὸν Θεόν, ἱερέων τιμίων καὶ εὐλαβῶν, ἀνδρῶν φιλοσχρήστων καὶ γενναιοφρόνων, γερόντων εὐθύλων καὶ σωφρόνων, καὶ γυναικῶν σεμνῶν καὶ μεγαλοφρόνων. *Οὐθὺν καὶ πανεύδαιμον τὸ ἔθνος ἐκεῖνο, οὔτινος οἱ σοφοί, οἱ παιδαγωγοί· καὶ οἱ διδάσκαλοι ἀγαπῶσι καὶ τιμῶσι ἐξ ἴσου τὴν θρησκείαν καὶ τὴν ἐπιστήμην.

Ποτὲ μαθηταὶ δὲν θ' ἀπετόλμων τοιοῦτον κακούργημα, ἂν οἱ διδάσκαλοί των ἦσαν χριστιανοὶ εὐσεβεῖς καὶ ἂν μετὰ τῆς ψευδοῦς συνεδδασκον αὐτοὺς καὶ τὴν ἀληθῆ παιδείαν, ἣτις ἐστὶν ἡ διδασκαλία τῆς θεοδότου θρησκείας. Μηδεὶς ἄς μὴ ἀντιτάξῃ ἡμῖν ἐνταῦθα Ἰουδαν τὸν Ἰσκαριώτην. Διὰτὶ εἰς τὰς τρεῖς ἀνωτέρας τάξεις τῶν Γυμνασίων νὰ μὴ ἐπιβάλλεται ὡς κυριώτερον μάθημα τὸ ἐξαιρετικὸν τρίτομον σύγγραμμα « Φιλοσοφικαὶ μελέται περὶ χρι-

* Τὸ ὄνομα τῆς ἱστορίας, συγγραφὴν ὑπὸ Schaff καὶ μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ Γερμαν. ὑπὸ Γρ. Ι. Γῶγος σελ. ν'.

στανισμοῦ ὑπὸ Αὐγ. Νικολάου, ἐξελληνισθεῖσαι ὑπὸ Π. Βράϊλα Ἀρμένη καὶ Ἀ. Μαυρομμάτου; Διὰ νὰ τὸ ἀναγνώσῃσι μόνον τῶν οἱ μαθηταὶ ἔπειτα; Ποτὲ δὲν θὰ γίνῃ τοῦτο, τὸ δ' ἔθνος θὰ προβαλῆ κατὰ κρημνῶν αἰώνως.

Κάτω οἱ τίτλοι, κάτω ὁ μεσαιωνισμός.

Μετὰ τοσαύτας καὶ τηλικαύτας προόδους τοῦ 19ου αἰῶνος εἶνε μεγίστης ἀπορίας ἄξιον ἢ μετὰ θρησκευτικῆς εὐλαθείας διατήρησις τῶν τίτλων, ὅτινες κατὰ τὸν Μεσαιῶνα, τὴν ἐποχὴν ἐκείνην τοῦ σκότους καὶ τῆς ἀμαθείας, εἶχαν κατακλύσει τὴν ἀνθρωπότητα. Ἀξιώτιμε, εὐγενέστατε, ἐλλογιμώτατε, ἐκλαμπρότατε, ἡψηλότατε, λογιώτατε, ἱερολογιώτατε, μουσικολογιώτατε καὶ καὶ καὶ !!!

Ὅποσος κολακείας, ὀπόσος τάσεως πρὸς ἀπάτην, ὀπόσου ἐμπαιγμοῦ πλήρεις εἰσὶν ὅλοι οὗτοι καὶ οἱ παρόμοιοι τίτλοι! Ἀθάνατε Κοραῆ, δίστομον κατέφερες τὴν ρομφαίαν σου κατὰ τοῦ σύμβολου τούτου τῆς ὑπουλότητος, ἀλλὰ ἐλάλησες πρὸς γαστέρα ὡτα οὐκ ἔχουσαν. Ἐν τούτοις καιρὸς εἶνε πλέον νὰ λείψῃ ἢ ἑλλείψῃ τῆς εὐλικρινείας μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων· κειρὸς ν' ἀντικαταστήσῃ τὴν ἀπάτην ἢ ἀληθῆς ἀγάπη, τὸν ἐγωισμὸν ἢ αὐταπέρησιν, τὴν κακοδαμονίαν ἢ εὐδαμονίαν. Νὰ εὐδαμονίσωσιν οἱ ἄνθρωποι ποτὲ δὲν θὰ δυνηθῶσιν, ἐν ὅτι ἕκαστος θ' εὐρεῖ τὴν εὐδαμονίαν του ἐναποκειμένην ἐν τῇ κακοδαμονίᾳ τοῦ ἄλλου. Ἀφέλεια, ἀπλότης, εὐλικρινεία εἰσὶ τὰ μόνα προσήκοντα τῷ ἀνθρώπῳ, τῇ ἀληθείᾳ ταύτῃ εἰκόνι τοῦ ἀγαθοῦ Θεοῦ. Μακρὰν ὁ ψευδὴς πολιτισμός, τὸ τέρας τοῦτο τῆς ἐπιπολαιώτητος καὶ τῆς ἀμαθείας! Ὁ 19ος αἰὼν ἄγαν ἄχθεται ἐπὶ τούτῳ. Ἀναχρονισμὸς τρομερός.

Ὅποια χαρὰ, ὅταν ἀκούσῃ τις νὰ τὸν φωνάξωσι καθαρὸν, ἀμιγῆς καὶ ἀπλοῦν τ' ὄνομά του! Ἀμέσως νοεῖ ὅτι ὁ μεθ' οὗ πρόκειται νὰ λαλήσῃ εἶνε ἡ συγγενὴς πλησιέστατος ἢ φίλος στενότατος, παρὰ τοῦ ὁποίου οὐδεμίαν ἀπάτην ἔχει νὰ φοβηθῇ, καὶ χαρὰ ἄπλετος τὴν

ψυχὴν του πᾶσαν καταλαμβάνει· ἐν ᾧ ἅμα ἀκούσῃ τὸ κύριε, ἐκλαμπρότατε, εὐγενέστατε, πρῶτον ἀμέσως αἰσθάνεται τὴν ματαιότητα καὶ τὴν οἰκτιρῶσαν ἀκαισίως ἐν αὐτῷ ἐξεγειρομένης—μετὰ δὲ ταῦτα συνοφρωθεὶς—ἢ ἀρχίζει νὰ σκέπτεται πῶς θὰ κατορθώσῃ ν' ἀπαλλαγῆθῃ τῶν παγίδων, τὰς ὁποίας ὁ διὰ τασούτων τίτλων προσαγορεύων αὐτὸν ἢ τῷ ἔχει στημένας ἢ ἐτοιμάζεται νὰ τῷ στήσῃ—ἢ περιφρονεῖ ἐνδομύχως αὐτόν, θεωρῶν τὴν ἀπονομὴν τῶν τίτλων τούτων ὡς ἀποκύημα ψυχῆς χαμερπούς καὶ μηδαμινῆς—ἢ τὸ πολὺ οἰκτερεῖ μὲν τὸν τιτλοδότην ὡς ἐν τοῖς ὄνυξιν ἴσως ἀνάγκης τινὸς εὐρισκόμενον, ἀλλ' ἀφ' ἐτέρου ἀηδιάζει αὐτὸν διὰ τὸν κολακευτικὸν τοῦτον τρόπον του, δι' οὗ ἴσως χωρὶς νὰ τὸ ἐννοῇ, ἀλλ' ἐν τούτοις προσβάλλει καιρῶς ἐκεῖνον, τὸν ὅποιον διὰ τῶν πολλῶν τίτλων του θέλει νὰ δείξῃ ὅτι καὶ σέβεται καὶ τιμᾷ.

Γεωργία.

II

Περὶ διαφόρων εἰδῶν γαιῶν καὶ τῶν κυριωτέρων εἰδῶν χωμάτων.

Ὅλαι αἱ γαῖαι φυτικῶς δὲν εἶνε ἐξ ἴσου εὐφοροί, οὔτε ἐξ ἴσου κατάλληλοι πρὸς τὴν τοῦ αὐτοῦ φυτοῦ καλλιέργειαν· πλὴν ὅλαι δύνανται νὰ καλλιεργηθῶσι διὰ τῆς ἐπιμελείας τοῦ ἀνθρώπου καὶ διὰ τῶν μέσων, ἅτινα ἢ ἐπιστήμη καὶ βιομηχανία παρέχει αὐτῷ.

Γεωργήσιμος ἢ ἀρόσιμος γῆ λέγεται ἐκείνη, ἢ ὁπρία διὰ τῆς γεωργίης ἀποκαθίσταται εὐφορός. Ἡ γεωργήσιμος γῆ καθίσταται τοσοῦτον γονιμωτέρα ὅσον μεγαλειτέραν ἐμπεριέχει ποσότητα ἰδιαιτέρας τινὸς ὕλης, ἣτις ὀνομάζεται γῆ φυτική. Ἡ ὕλη αὕτη μέλαινα κατὰ τὸ χρῶμα καὶ λιπώδης εἰς τὴν ἀφήν, εἶνε τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀποσυνθέσεως ζωϊκῶν καὶ φυτικῶν ὑλῶν, αἵτινες ὑπὸ τὴν τριπλὴν ἐπιρροὴν τοῦ ἀέρος, τοῦ ὕδατος καὶ τοῦ καύσανος βαθμηδὸν ἀποσυνετέθησαν καὶ ἀνείχθησαν μετὰ τῆς

γῆς. Ἡ φυτικὴ γῆ ἀδιακόπως ἀνανεοῦται διὰ τῆς κόπρου, ἣν ὁ γεωργὸς παραχώνει εἰς αὐτήν. Τὸ πάχος τοῦ στρώματος, ἐν ᾧ τὰ φυτὰ ἀναπτύσσονται, ποικίλλει εἰς τὸ ἐπάπειρον, δηλ. ὑπὸ τινα ἑκατοστῶμετρα εἰς τὰς κακῆς ποιότητος γαίας, μέχρις ἑνὸς μέτρου καὶ περιπλέον εἰς τὰς τῆς καλῆς. Πάν ὅ,τι εὐρίσκεται ὑπὸ τὴν γεωργήσιμον γῆν ἀποκαλεῖται ὕπο γῆ πεδον, ὅπερ οὐδὲν ἄλλο εἶνε εἰμὴ ὁ μεταλλικὸς θράχος, οὔτινος ἢ ἐπιφάνεια μετεβλήθη βοθηδὸν εἰς γεωργήσιμον γῆν.

Τρία εἰσὶ τὰ ἀρχικὰ στοιχεῖα, ἐξ ὧν συνίσταται ἡ γεωργήσιμος γῆ· ἡ ἀργιλλὸς ἢ πηλὸς, ἡ ἄμμος ἢ χαλικίτις, καὶ ἡ ἄσβεστος ἢ ἀνθρακικὸς τίτανος. Αἱ ὕλαι αὗται ἀναμιγνύμεναι κατὰ διαφόρους ἀναλογίας, σχηματίζουσι τὴν ποικίλιαν τῶν χωμάτων· ἐκ τῆς ὑπερισχύσεως δὲ τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης τῶν τριῶν πρώτων ὑλῶν εἰς τὴν μάζαν τῆς γεωργήσιμου γῆς προκύπτουσι τρία κυριώτερα εἶδη χωμάτων, ἅτινα ἐχαρακτηρίσθησαν ὑπὸ τὸ ὄνομα ἀργιλλώδη, ἀμμώδη καὶ ἄσβεστώδη χωμάτα. Τὰ ἀργιλλώδη εἶνε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μέλανος, κιτρίνου ἢ ἐρυθροῦ χρώματος, πολὺ πετυκνωμένα καὶ προσκολλώμενα δυνατὰ εἰς τοὺς πόδας καὶ τὰ γεωργικὰ ἐργαλεῖα· καλύπτονται δὲ ὑπὸ ὑδάτων, διαρκουσῶν τῶν βροχῶν, καὶ παρουσιάζουσι μεγάλα ρήγματα, διαρκούντος τοῦ καύσανος. Τὰ ἀμμώδη εἶνε ἀντιθέτου χαρακτῆρος πρὸς τὰ ἀργιλλώδη. Τὰ ἀσβεστώδη εἶνε χρώματος λευκοῦ καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ξηρὰ καὶ ἄγονα, διότι, ἔνεκα τῆς λευκότητος μὴ δυναμένων τῶν ἥλικῶν ἀκτίνων νὰ εἰσδύσωσιν εἰς τὴν μάζαν τοῦ χώματος, ἀναδίδεται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν καυστηρὰ ἀντανάκλασις ἐπιβλαβὴς εἰς τὴν βλάστησιν.

Κτηνοτροφικά.

Τὰ ἐξῆς περιεργα, ἀφορῶντα τὴν κτηνοτροφίαν, καταχωρίζομεν χάριν τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν.

Ἐγκυμοσύνη τῶν ζώων. Ἡ ἵππος μένει ἔγκυος 336 ἡμέρας, ἡ ἀγελάς 280, ἡ ὄνος 350, ἡ προβάτινα 155, ἡ αἰ;

155, ή χαῖρος 112, ή κύων 60, ή δασύπους (κουνέλι) 30.

Διάρκεια ἐπιώσεως. Ἡ ὄρνις ἐπιώζει τὰ μὲν ἰδικὰ τῆς ὠᾶ εἰς 21 ἡμέρας, τὰ δὲ τῆς νήσεως (πάπιας) εἰς 26 ἡμέρας, ή ἰνδιάνος τὰ ἰδικὰ τῆς εἰς 26 ἡμέρας, τὰ δὲ τῆς ὄρκθος εἰς 24 καὶ τὰ τῆς νήσεως εἰς 27, ή νήσσα τὰ ἰδικάτης εἰς 30, ή χῆν τὰ ἑαυτῆς εἰς 30, ή περιστέρα εἰς 18.

Παραγωγή ὠῶν. Κατὰ μέσον ὄρον τίκτουσιν ἐτησίως τὰ πτηνά, ή ὄρνις 130 ὠᾶ, ή νήσσα 30, ή χῆν 15, ή ἰνδιάνος 25, ή περιστέρα 20.

Ἀριθμὸς ἀρρένων πτηνῶν ἐπὶ θηλέων. Εἰς πατεινὸς ἀρκεῖ ἐπὶ 20—25 ὄρνιθων, εἰς χῆν ἐπὶ 10—12 χηνῶν, εἰς πάπιας ἐπὶ 12—15 νησσῶν, εἰς ἰνδιάνος ἐπὶ 8—10 θηλέων.

Ἀριθμὸς ἐπιωαζομένων ὠῶν. Ἡ ὄρνις καλύπτει καὶ ἐπιώζει 13—15 ὠᾶ, ή ἰνδιάνος 16, ή χῆν 10 καὶ ή πάπια 12.

Μελίσσια. Μία κυψέλη μελισσῶν δίδει κατὰ μέσον ὄρον ἐτησίως 5—8 ὀκάδας μέλιτος καὶ ἡμίσειαν ὀκάν κηροῦ. Μία κυψέλη ἔχει σμῆνος 20—24 χιλ. μελισσῶν καὶ ζυγίζει δύο ὀκάδας. Ἡ βασίλισσα τούτων γεννᾷ καθ' ἑκάστην διακόσια ὠᾶ, κατ' ἔτος δὲ 40—60 χιλ. Ἡ τιμὴ μιᾶς καλῆς κυψέλης ἀνέρχεται εἰς 8—10 δραχμάς. Κατὰ τὸν Ἰούλιον καὶ Αὐγουστον μῆνα γίνεται ο τρυγητὸς τῶν μελισσῶν. Κατὰ τὸν Μάϊον συνήθως ἐξέρχονται αἱ ἐν τῇ κυψέλῃ ἀναπτυσσόμεναι μικραὶ μέλισσαι, ὅπερ λέγεται ἀ π ὀ λ υ μ α.

Θαυμάσιον σπήλαιον.

Κατὰ τὴν ἐπαρχίαν τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου τοῦ κράτους Τεξᾶς (ἐν τῇ μεσημβρινῇ Ἀμερικῇ) ἀνεκαλύφθη πρό τινων ἐτῶν σπήλαιον λίαν περιέργον καὶ ἐκτεταμένον. Περιέχει ἄπειρα ὀμάτια χωριστὰ ἀπ' ἀλλήλων καὶ λίαν εὐπρόσιτα. Ποικίλα καὶ περιέργα ἐπίσης εἶνε νὰ σχήματα τοῦ βράχου. Ἀπὸ τοῦ θόλου κρέμανται σταλακτῖται ἀντανακλῶντες λαμπρῶς τὸ φῶς τῶν λαμπάδων καὶ ὁμοιάζοντες λυγνίας πολυφώτους. Ἡ εἴσοδος εἰς τὸ σπήλαιον τοῦτον δὲν εἶνε δύσκολος.

Ο ΜΕΝΤΩΡ

Φίλη νεότης!

ΞΠΑΝΕΡΧΟΜΕΘΑ εἰς τὴν ἐν σελίδι 100 διακοπεῖσαν συμβουλῆν. Μὴ παραχθῆς δὲ, ἀν καὶ πάλιν ἀπὸ συμβουλῶν ἀρχόμεθα. Συμβουλὴ οὐδὲν ἕτερον σημαίνει ἢ σύσκεψις, καὶ συμβουλευεσθαι τινε σημαίνει συσκέπτεσθαι μετ' αὐτοῦ ποῖον τὸ ὀρθὸν περὶ ἐκάστου πράγματος· ὥστε πᾶσαι αἱ καλὰ συμβουλαὶ παρ' οἰουδήποτε καὶ ἀν γίνωνται πρὸς ἡμᾶς εἰσὶν ἀσπασταί, διότι βλέπομεν αὐτὰς συμφώνους μετὰς ὑπαγορεύσεις τοῦ ὀρθοῦ λόγου. Ἄλλ' ὁ ὀρθὸς λόγος δὲν εἶνε ἰδιοκτησία τοῦ μὲν ἢ τοῦ δέ· ἐνοικεῖ εἰς πᾶν λογικὸν πλάσμα, εἰς πάντα ἄνθρωπον. Ὅθεν πᾶς ἄνθρωπος δύναται καὶ νὰ συμβουλευθῆ ἄλλον καὶ νὰ συμβουλευθῆ παρ' ἄλλου ὁμοίου του. Ἄλλ' ἴσως θὰ εἴπῃ τις· διατί λοιπὸν οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ πεπαιδευμένοι κοινῶς θεωροῦνται ὡς χαίροντες μᾶλλον τῶν ἄλλων τὸ δικαίωμα τοῦ συμβουλευεῖν; Ὁ λόγος εἶνε, ὅτι οἱ μὲν πρεσβύτεροι ἔνεκα τῆς ἡλικίας των ἀπέκτησαν μεγαλεῖτερον κεφάλαιον πρακτικῶν γνώσεων, οἱ δὲ πεπαιδευμένοι ἔνεκα τῆς μείζονος ἀναπτύξεως τοῦ νοός των μεγαλεῖτερον ὁμοίως κεφάλαιον θεωρητικῶν γνώσεων· οἱ δὲ νεώτεροι καὶ οἱ ἀπαιδεῦτοι ἀσπάζονται τὰς γνώμας αὐτῶν, διότι τὰς εὐρίσκουσι συμφωνοτάτας μετὰς ἰδικὰς των, αἵτινες ἔμενον μέχρι τοῦδε ἐν τῇ διανοίᾳ των οἴονε! κεκρυμμένοι καὶ ὑπολανθάνουσαι καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων εἰσέτι δὲν εἶχον ἐπιστήσει τὴν προσοχὴν των. Ὅσάκις λοιπὸν βλέπομεν ἐν τοῖς βιβλίοις ν' ἀκτινοβολῶσι συμβουλαὶ ὀρθόταται καὶ διὰ τοῦτο ἀσπασταί, ἅς μὴ παραττώμεθα, ἀλλ' ἅς χαίρωμεν, ὅτι ὁ συμβουλευῶν ἀπεκάλυψεν εἰς ἡμᾶς ἀληθείας, αἱ ὁποῖαι μέχρι τοῦδε ἔμενον ἐν τῇ διανοίᾳ ἡμῶν κεκαλυμμένα.

ΣΤ΄.

Ἀφιέρου τὴν νεότητά σου εἰς τὸν ὄντως ἀγαθὸν Θεὸν καὶ εἰς τὸν ἀγαπῶντα σε Σωτῆρα Χριστόν. Οἱ πρῶτοι σου καρποὶ πρέπει νὰ προσφέρωνται εἰς Αὐτόν. Οἱ γλωρῶσι ἀστάχεις τῆς νεότητος πρέπει νὰ φέρωνται εἰς τὸ θυσιαστήριον τοῦ. Μὴ λυποῦ ὅτι αἱ ἡδοναὶ καὶ αἱ ἀμαρτωλαὶ εὐχρηστῆσαι τῆς νεότητος πρέπει ν' ἀπολεσθῶσι· διότι ἀνταλλάττεις αὐτὰς μὲ πνευματικὰς ἡδονάς, αἵτινες εἰσὶν ἐνδοξότεραι, ἐσωτερικώτεραι καὶ διαρκέστεραι. Ἡ χαρὰ τοῦ ἀγίου πνεύματος, ἡ εὐφροσύνη τῆς καλῆς συνειδήσεως, ἡ μὲ τὸν Θεὸν κοινωνία, ἡ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ αἰσθησις καὶ ἡ ἐλπίς τοῦ οὐρανοῦ εἶνε ἀσυγκρίτῳ λόγῳ καλλίτεραι τῶν ἡδονῶν τῆς ἀμαρτίας, καὶ ἀνταποδώσουσιν ἑκατονταπλασίονα τὴν ἀπώλειαν τῶν νεανικῶν καὶ σαρκικῶν ἡδονῶν σου. Σκέπτου σπουδαίως ὅτι οὐδεὶς ἔχει συνήθως περισσοτέραν παρηγορίαν ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἢ ὁ προθύμως θυσιάζων τὰς ἀμαρτωλὰς παρηγορίας αὐτοῦ χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς σωτηρίας τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς.

Ἐνθυμοῦ ὅτι ὀρεῖσαι νὰ δώσης λόγον εἰς τὸν Θεὸν διὰ τὸ πῶς δαπανᾷς τὴν νεότητά σου καὶ τὴν ἡλικίαν σου Συλλογίζου, ὅσῳ καὶ ἂν ᾖσαι νέος, πόσα ἤδη ἔτη ἐδαπάνησες καὶ τίνα λογαριασμόν εἶσαι ἱκανὸς νὰ δώσης εἰς τὸν Θεὸν δι' αὐτά. Μία μόνον ἡμέρα ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ δαπάνηθεῖσα εἶνε παρὰ πολὺ· καὶ αἱ ἀμαρτίαι μιᾶς μόνης ὥρας εἶνε ἄξιαι κολάσεως. Νεώτεροί σου ἀποθηνήσκουσι· καὶ χάνονται. Ἡ παρουσίατις καὶ σοῦ εἰς τὸ δικαστήριον τοῦ Θεοῦ δὲν θὰ βραδύνη. Εἶσαι ἔτοιμος; Σκέπτου συχνάκις ὅποια δαπάνη τοῦ καιροῦ σου δύναται νὰ ἔχη πλείονα ἀξίαν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ καὶ δαπάνη οὕτω τὰς ἡμέρας τῆς νεότητός σου, ὡς θὰ ἐπεθύμεις νὰ δαπανᾷς αὐτὰς κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τοῦ θανάτου καὶ τῆς κρίσεώς σου.

Ἵποθεε ὅτι ὁ Θεὸς σὲ καλεῖ ἐκ τῆς ζωῆς ταύτης ἀίφνης· τίνα ἀπόφασιν θὰ προσμένῃς παρ' αὐτοῦ; Εἶσαι ἔτοιμος, ἐὰν ὁ νυμφίος ἔλθῃ τότε (Ματθ. κέ. 6); Αἱ προφάσεις δὲν θὰ ᾖνε ἀποδεκταί

ἐν τῇ κρίσει· ἐὰν εὐρεθῇ· ἐν ταῖς ἀμαρτίαις σου, ματαίως θὰ εἴπῃς «Κίριε, ἤμην νέος.» Ὁ ὢν ἀρκετὰ ἱκανὸς ν' ἀμαρτάνῃ, θὰ ᾖνε καὶ ἀρκετὰ ἱκανὸς νὰ ὑποστῇ τὴν ποινήν.

Σκέπτου περὶ τῶν ἐπαινουμένων ἐν τῇ Ἁγίᾳ Γραφῇ ἐκείνων νέων χάριν τῆς νεανικῆς τῶν εὐσεβείας. Ὁ Σαμουὴλ ἐκλήθη ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Θεοῦ ἐκ νεότητός του. «Καὶ ὁ Σαμουὴλ ᾗν λειτουργῶν ἐνώπιον Κυρίου, παιδάριον περιεζωσμένον Ἐφουῶ Βαῶ» (Α΄ Βασιλ. β΄. 18.). Ὁ Ἰωσίας εἶχεν ἀπαλὴν καρδίαν διὰ τὸν Θεὸν ἐκ νεότητός του· «ἀνθ' ὧν ὅτι ἠπαλύνθη ἡ καρδία σου, καὶ ἐνετράπη ἀπὸ προσώπου Κυρίου» (Δ. Βασιλ. κβ΄. 19.).

Ο νεώτερος πῶν μαθητῶν τοῦ Χριστοῦ ᾗτον ὁ ἠγαπημένος μαθητής. Ὁ Θεὸς εὐφραίνεται μεγάλως ἐπὶ τῇ ἐπιστροφῇ τοῦ νέου. «Ἀπατα ἡ ζωὴ σου ἀνέκει τῷ Θεῷ· αὐτὸς λοιπὸν ἂς ἔχη ὃ, τι εἰσέτι ἀπομένει ἐξ αὐτῆς, καὶ αἵτει τὴν συγχώρησίν του διὰ πᾶν μέρος αὐτῆς, ὅπερ τῷ ἡρνέθης.

Δὲς λοιπὸν πεποιθῶτως εἰς τὸν Θεὸν τὴν νεότητά σου. Γενουὶ ἀπὸ σήμερον, σπουδαίως εὐσεβής. Ἀπὸ σήμερον ζῆτει συγχώρησιν τῶν ἀμαρτιῶν σου καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἀγιότητος· καὶ τοὶ δὲ γενικῶς ἡ νεότης τρέπεται ἐτέρων ὁδῶν—τὴν ὁδὸν τῆς σπατάλης, τῆς ἀσωτίας, τῆς σωματικῆς φθορᾶς, τῆς δυστυχίας, καὶ τῆς ἀθλιότητος—μὴ ὁμῶς σὺ παρασυρθῆς ὑπὸ τοῦ πλῆθους καὶ τοῦ σφοδροῦ ρεύματος, ἵνα μὴ παραφερθῆς πρὸς τὸν ἄδην. Ἄφες αὐτοὺς νὰ πορεύωνται· σὺ θὰ ἔχῃς καλλίτεραν συνοδείαν. Οἱ ἅγιοι τοῦ Θεοῦ θὰ σὲ φυλάττωσι καὶ ἡ παρουσία τοῦ Θεοῦ θὰ ᾖνε πάντοτε μετὰ σοῦ.

Καὶ ἐὰν εἰσέτι εὐρίσκης σεαυτὸν ἐπιρρεπῆ εἰς τὸ πράττειν ὡς οἱ πολλοὶ πράττουσι, σκέπτου ὅτι δὲν δύνασαι νὰ ἔχῃς εὐχαρίστησιν ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ· τὴν οἱ ἄλλοι ἔχουσιν. Ἐλαβες ἤδη καλὴν ἀνατροφὴν καὶ καλὰς διδασκαλίας· ἡ συνειδήσις σου ἀρυπνίσθη περισσότερο καὶ δὲν θὰ σὲ ἀφήσῃ νὰ χαρῆς τὰς τέρψεις τῆς ἀμαρτίας, ὡς οἱ ἄλλοι, οἱ ὄντες ἀμαθέστεροι καὶ χειρότερον ἀνατεθραμμένοι. Ἡ συνειδήσις θὰ ἀναμίξῃ πικρίαν εἰς τὸ μέλι σου.

ὅταν προσεύχησαι τὴν ἐσπέραν ἐπὶ τῆς κλίνης σου, ὅταν μόνος εὐρίσκησαι καὶ ἐν παραθύστῳ ἢ ἐν τῷ σκότει, αὕτη θὰ ἀναγινώσκῃ λυπηρὰς διδασκαλίας εἰς σέ καὶ θὰ σέ κάμνῃ νὰ ἐπιθεωρῆς τὰς παρελθούσας ἡδονὰς μετὰ πικρίας.

Ἀσχροῦ λοιπὸν νὰ φανῆς ἀρεστὸς τῷ Θεῷ ἐν τῇ νεότητί σου· καὶ τοὶ δὲ οἱ ἄλλοι θὰ σέ κατηγορῶσιν ὡς μωρὸν ἢ ὡς κοῦφον, ὁ Θεὸς ὅμως, ἐκ τοῦ ὀπίου μόνου τοῦ στόμα θὰ ἐξελεθῇ ἢ ζωῇ ἢ ὀθανάτος, θὰ σέ ἀθώωσῃ καὶ δικαιώσῃ.

Νέε μου,

Περαίνων τὴν συμβουλήν ταύτην, σέ παρακαλῶ νὰ σκέπτησαι ἀδιαλείπτως, ὅτι μία ἀπολάκτισις τῆς ἀμαρτίας ἐν στιγμῇ καθ' ἣν ἀρκούντως θὰ ἠυφραίνεσο ἢ θὰ ἐτιμᾶσο δι' αὐτῆς, καὶ μία ἐπιστροφὴ πρὸς τὸν Θεόν, ὅτε μεγάλως θὰ ἠυχαριστεῖσο ὑπὸ τῶν θελητῶν τοῦ πλάνου κόσμου, θὰ ἀποδείξῃ σαφῶς τὴν εὐλικρίνειαν τῆς μετανοίας σου, τῆς ὁποίας ἀμοιβὴ εἶνε ὁ ΟΥΡΑΝΟΣ.

Περιήγησις εἰς Ἰάβαν.

Ἡ Ἰάβα εἶνε μεγάλη νῆσος πρὸς μεσημβρίαν τῶν Ἰνδιῶν, ἀνήκουσα εἰς τὸ ἀρχιπέλαγος τῆς Σόνδας καὶ ἔχουσα μῆκος μὲν ἀπ' ἀνατολῶν πρὸς δυσμὰς 230 περίπου λευγῶν, πλάτος δὲ ἀπὸ βορρᾶ πρὸς νότον 20 ἕως 50, καὶ ὀλικὴν ἐπιφάνειαν 5700 περίπου τετρ. λευγῶν.

Οἱ κάτοικοι τῆς νήσου ὑπολογίζονται εἰς πέντε περίπου ἑκατομμύρια ψυχῶν. Οἱ αὐτόχθονες ἔχουσιν ἐλαιώδη τὴν γροιάν, μαύρας καὶ μακρὰς τὰς τρίχας, τὴν ρίνα ὀλίγον σιμῆν, τὸ δὲ ἀνάστημα μέτριον. Οἰκοῦσιν εἰς καλύβας κατεσκευασμένας ἐκ βαμβακοκαλάμων ἐπεστεγασμένας δὲ διὰ φύλλων φοινίκων. Εἶνε κατὰ τὰ ἔθνη ἀπλοῖοι καὶ δεισιδαίμονες, φιλέκοικοι ὅμως καὶ ἄκρω ράθυμοι καθὼς πᾶσαι αἱ Ἰνδικαὶ φυλαί. Ἐξαιρέσει τῶν ὄρεινῶν, οἵτινες λαλοῦσι διάλεκτον ἀνάμικτον μὲ μαλαϊκὰς λέξεις, οἱ λοιποὶ κάτοικοι τῆς

νήσου λαλοῦσι τὴν αὐτὴν γλῶσσαν· οἱ δὲ χαρακτῆρες τῆς γραφῆς τῶν ὁμοιάζουσι μὲ τοὺς τῆς Βουδαϊκῆς γραφῆς. Θρησκείαν προσθεύουσιν οἱ Ἰαβαῖοι τὴν μωαμεθανικὴν. Οἱ Μωαμεθανοὶ ἦλθον εἰς τὴν νῆσον ταύτην περὶ τὴν 14τὴν ἑκατονταετηρίδα, καθυπέταξαν τὸν τόπον καὶ μετέδωσαν τὴν θρησκείαν των. Οἱ δὲ Ὀλλανδοὶ κατὰ τὴν 17τὴν ἑκατονταετ. ἐλθόντες ὁμοίως εἰς τὴν νῆσον κατώρθωσαν ὄχι μόνον ἀποικίας νὰ συστήσωσιν αὐτόθι, ἀλλὰ καὶ τὸ πλεῖστον μέρος τῶν κατοίκων νὰ ὑποτάξωσι. Πρωτεύουσα τῆς νήσου εἶνε ἡ Βιταυῖα, πόλις παράλιος κειμένη ἐπὶ ὁμωνύμου κόλπου· διατέμενεται ὑπὸ διορύγων ὡς καὶ αἱ ἐν Ὀλλανδίᾳ πόλεις, ὑπερασπίζεται δὲ ὑπὸ ἀκροπόλεως καὶ ἄλλων φρουρίων περικυκλωμένων ὑπὸ ἐλῶν· κατοίκους ἔχει περὶ τὰς 25000, ὧν οἱ περισσότεροι εἶνε Πορτογάλλοι, εὐρίσκονται δὲ καὶ πολλοὶ Κινέζοι τεχνῖται καὶ κηπουροί.

Ἡ Ἰάβα εἶνε χώρα ἔξοχος μὲν ἀλλὰ ἀπαισία. Ὁ Θεὸς ἔπλασε τὴν χώραν ταύτην εἰς στιγμὴν ἀγαλλιέσεως, ἀλλ' ὕστερον ἰδὼν τὸ μεγαλοπρεπὲς τοῦ ἔργου του ἔν ἡθέλητε νὰ φιλοδωρήσῃ τοιούτον περικαλλῆ παράδεισον εἰς τὸν ἄνθρωπον, τὸν διαταχθέντα παρ' αὐτοῦ ἐν ἰδρωτί τοῦ προσώπου του νὰ ἐσθίῃ τὸν ἄροτον του "Ὅλα τὰ θαυμασιώτερα τοῦ κόσμου φυτὰ καὶ ἄνθη ὑπάρχουσιν ἐκεῖ, πλὴν ἐντὸς τῶν ὥραίων ἐκείνων ἀνθῶν φαίνεται ἡ ἀπεχθὴς κεφαλὴ γιγαντώδους ὄφειος, τοῦ ὁποίου ἐν μόνον δάγκμα φέρει εὐθὺς τὸν θάνατον. Τὰ μεγαλείτερα δένδρα τοῦ κόσμου ἀπαντῶνται ἐκεῖ, τῶν ὁποίων ἡ μεγαλοπρεπὴς θέα ἐμπνέει σεβασμὸν καὶ ἀγαλλίαν εἰς τὸν ὁδοιπόρον· εἶνε ἡ ζωστὰ εἰκὼν τῆς τοῦ Θεοῦ ὑπάρξεως· ἀδύνατον πᾶς διερχόμενος ὑπ' αὐτὰ νὰ μὴ λησμονήσῃ πάντα ἀνθρώπινον λογισμὸν καὶ νὰ μὴ ἀφιερῶθῃ ὅλος εἰς τὸ θεῖον· ἔκλινα γόνυ ἐνώπιον αὐτῶν καὶ τὰ χεῖρά μου ἐν μόνον ὄνομα ἐπέλλιαν, τὸ τοῦ Θεοῦ! Πλὴν ἐπὶ τῶν μεγαλοπρεπῶν τούτων δένδρων ἐμφωλεύουσι τίγρεις, λέοντες, ὕαιαι καὶ τρομεροὶ δηλητηριώδεις ὄφεις· ἐπὶ δὲ τῶν μεγάλων κλώνων των ἐνδαιατᾶται ἡ μεγάλη καὶ τρομερὰ νυκτερὴ ἡ δὶ ψ α ι μ ο ς κα-

λουμένη, ἥτις ἐπιπίπτουσα κατὰ παντός ἐμφύχου ὄντος καλλᾶ τὸ στόμα τῆς εἰς τὸν λαιμόν, καὶ σκεπάζουσα αὐτὸ μὲ τὰς μεγάλας καὶ δηλητηριώδεις τῆς πτέρυγας, προξενούσας ταχέϊαν νέκρωσιν εἰς τὸ θῦμα, βυζάνει τὸ αἷμα του λυσοσώδως. Ὑπὸ τὴν σκιάν τῶν γιγαντωδῶν ἐκείνων δένδρων ἢ τῶν ὠραιωτάτων φυτῶν ὅστις κοιμηθῆ ἐγείρεται νεκρὸς ἕνεκα τῶν δηλητηριωδῶν ἀναθυμιάσεων, τὰς ὁποίας ταῦτα ἐκπέμπουσι. Τὸ ἔδαφος εἶνε θαλτώδες, ἀναδίδον ἀναθυμιάσεις ὡς τὸ ζέον ὕδωρ, προξενούσας διαφόρους ἐπιδημικὰς ἀσθενείας ἢ ἀμοσφαῖρα πνιγηρὰ καὶ βεβαρημένα ἀπὸ ὑγρᾶς καὶ βαρείας ἐξατμίσεις ἀρωματισμένας μὲ τὰ δυνατώτερα καὶ δριμύτερα μύρα τὰ ἐκπεμπόμενα ὑπὸ τῶν ἀνθέων· τὸ ἔδαφος γονιωτάτον, παράγον ἀφθόνως καφφέν, σάκχαριν, κινάμωμον, ζιγγίθεριν, τέϊον καὶ ἄλλα πλουτοφόρα προϊόντα· ὁ ἥλιος θερμότατος, καὶ πολλοῦ δὲν δύνασαι νὰ περιπατήσης ἕνεκα τοῦ ὑπερβολικοῦ καύσωνος, διότι τὸ ἔδαφος ὁμοιάζει πρὸς τὸν πεπυρωμένον σίδηρον. Τὰ πλούτη ἀφθονώτατα, τὰ ἔξοδα ὀλίγα καὶ τὰ ἔσοδα ἀπίστευτα. Εἶδον ἀνθρώπους κερδίσαντας εἰς ἓν ἔτος 200—300 χιλιάδας φράγκων! Ἄλλ' ἀπαιτεῖται τις νὰ ἦνε ἐργατικὸς καὶ νὰ δυνηθῆ ν' ἀντίξῃ εἰς τὰς ἐπιπολαζούσας ἀσθενείας, διότι κατὰ τοὺς γενομένους ὑπολογισμοὺς ἐκ χιλίων Εὐρωπαίων μὴ συνοικειωθέντων πρὸς τὸ κλίμα μόνις δύο δύνανται νὰ ζήσωσιν. Ἴδού δὲ πῶς ἀποκτώνται τὰ χρήματα. Ἀγοράζεις ἀντὶ εὐτελοῦς τιμῆματος τεμάχιον γῆς, ὅπου σπεῖρεις καφφέν ἢ σακχαροκάλαμον. Τετράκις τοῦ ἔτους καλλιεργῶν αὐτό, λαμβάνεις τέσσαρας πλουσίας συγκομιδὰς ἐνιαυσίως, τὰς ὁποίας πωλῶν ἀποκτᾶς κέρδη. Ἄλλὰ καλλιεργῶν κινδυνεύεις νὰ δηχθῆς ὑπὸ ὄψεων, νὰ καταφαγωθῆς ὑπὸ τίγρεως ἢ λέοντος καὶ ν' ἀποθάνῃς ὑπὸ τῆς διψαίμου νυκτερίδος, ἢ ὑπὸ τῆς πνιγηρᾶς θερμότητος. Ἀποκτᾶς πολλὰ πλούτη εἰς τὴν Ἰάβαν, ἀλλ' ἅμα πατήσης τὸ ἔδαφος αὐτῆς πρέπει νὰ θεωρηθῆς νεκρὸς· ἐὰν δὲ ζήσης, τοῦτο εἶνε μεγάλη εὐτυχία! Ὅσον ἀπληστος χρημάτων καὶ δὲ ἦσαι, θά αἰσθανθῆς ἀποστροφὴν πρὸς τὰ πλούτη καὶ θά ἐπιθυμήσης μετὰ δακρύων τὴν πατρίδα σου, ἀντὶ

τῆς ἀξένου ταύτης χώρας, προσιμῶν νὰ ζήσης ψωμοζήτητος εἰς τινὰ ἄλλην πόλιν, ἔνθα οὔτε ὄφεις, οὔτε λέοντες, οὔτε νυκτερίδες διψαίμοι, οὔτε ἀσθένειαι καθ' ἑκάστην ἀπελοῦσι τὴν ζωὴν σου! Παντοῦ εἶδον κυριεῦον τοὺς ἀνθρώπους τὸ φοικτὸν πάθος τῆς χρυσομανίας, πλὴν εἰς τὴν Ἰάβαν εἶδον ἀνθρώπους ὡς σκελετοὺς μὲ ὄφεις ἠλιοκαεῖς, καταρωμένους τὴν ὕπαρξιν των καὶ προσιμῶντας ν' ἀνταλλάξωσι τὰ πολλὰ ἑκατομμύριά των μὲ τὴν ἀναπαυτικὴν καλύβην ἑνὸς Εὐρωπαϊοῦ χωρικοῦ! . . . Ὁ ἄλλο εἶνε καυστικὸς, δηλητηριώδης καὶ μὲ πνίγει! . . . νομίζω ὅτι πῦρ κατατρώγει τὰ σπλάγγνα μου. ὦ! πότε νὰ φύγω καὶ ἀφίσω τὴν ἄξενον ταύτην χώραν! ἀναγνώστα, μὴ πατήσης ποτὲ εἰς τὴν Ἰάβαν! !

Πρὸς τὴν ἀξιότιμον διεύθυνσιν τοῦ περιοδικοῦ ὁ «Μέντωρ.» Ἐκφράζων πρὸς Ὑμᾶς τὰ συγχαρητήριά μου διὰ τὴν ὅσημέραι βελτίωσιν τοῦ νεοῦ περιοδικοῦ καὶ εὐχόμενος ν' ἀποκατασταθῆ τὸ περιοδικὸν τοῦ λαοῦ, Σᾶς πέμπω διάλογόν τινα μεταξὺ ἐμοῦ καὶ δύο σκυτατόμων, τὸν ὁποῖον ἐὰν ἐγκρίνετε, καταχωρίσατε εἰς τὰ φυλλάδια τοῦ «Μέντορος».

Ὠρα καλὴ, μαστρῶ-Μανώλῃ. — Καλῶς τὸν μαστρῶ-Γιῶργῃ· ἔλα κίθισε νὰ ποῦμε τοὺς καύμούς μας — Τί καινούργια ἔχομεν; — Ἐξω ἀπὸ τὰ κεσάτια μας τί ἄλλα καινούργια θέλεις; καὶ ποιὸς ἔχει ὄρεξι; νὰ ρωτᾶ γιὰ καινούργια· μᾶς φιάκει ἡ φτώχεια μας. — Αἱ! ἔχει ὁ Θεός· ἄς ἔχωμεν υγείαν καὶ θά διορθωθοῦν ὅλα. — Ἐχεις δίκιο, μαστρῶ-Γιῶργῃ· ἀλλὰ τὸ ἔξοδο τρέχει καθημεροῦσι· τὸ νοῦκι δὲν περιμένει· οἱ καλὰδες τὸ σάββατο βλέπουν τὰ γέριά σου καὶ ἡ φαμιλιά, ὅσο οἰκονομικὰ καὶ ἂν περνᾶς, θέλει γίλια δύο πράγματα· τὸ ἕνα παίρνεις, τὸ ἄλλο σώνεται· καὶ καθ' ἡμέραν φέρε καὶ φέρε. Κάμνεις τὸ πρᾶγμα δὲν πουλιέται· ἀνφανῆ

καὶ κανένας ἀγοραστής, θέλει νὰ σοῦ τὸ ψωμοφάγη· τί θὰ γίνωμε δὲν ξεύρω. Αὐτὴ ἡ διαβολο-Ευρώπη θὰ μᾶς ἀφίστη χωρὶς ᾽ποκάμισο· μᾶς κουβαλᾷ ἐδῶ καραβιᾶς τὸ πρᾶγμα καὶ πλὴθὸ καλὸ καὶ πλὴθὸ φθηνό· σὰν ᾽μπορῆς καὶ σὺ, πούλησε· νὰ μὴ τῶφθανε τινὰς νὰ βοεθῆ σαυτὴ τῇ παλιότητῃ. — Δὲν μὲ λές, μαστρο-Μανώλη ποῖα εἶναι ἡ καλλίτερη; καθὼς ποῦ καταστήσαμε ἡμεῖς, ὁ Θεὸς νὰ μᾶς ἐλεήσῃ· τάχα μήπως οἱ μαραγκοὶ εἶνε καλλίτεροι, ἢ οἱ φραγκοραφτάδες; τί τὰ θέλεις; καθὼς πᾶμε τὰ συνάφια, θὰ καταστήσωμε ψωμοζῆται· κάθε πέρυσι καὶ καλλίτερα. — Μὰ ἐγὼ ἀπορῶ πῶς διάβολο αὐτοὶ οἱ φράγκοι ὕστερα ᾽ποῦ πληρώνουν τόσα ναῦλα καὶ τόσα κουμέρκια, πάλι τοὺς συμφέρει καὶ πωλοῦν τόσο φθηνά. — Μὰ δὲ συλλογιέσαι, φίλε μου, πῶς αὐτοὶ πολεμοῦν ὄλο μὲ ταῖς φάμπρικαις; — Ἄχ, αὐταῖς ἢ φάμπρικαις ἰ κάθου καὶ σὺ καὶ πολέμα μὲ τὰ δύο σου χέρια καὶ περίμενε νὰ κάμῃς προκοπή. Τί λές κ' ἢ ἀφεντιά σου, κύρ Μιχαλάκη; — Τί νὰ σᾶς εἰπῶ, φίλοι μου· τάχα νομίζετε πῶς δὲν εἰμποροῦμεν καὶ ἡμεῖς νὰ κάμωμεν φάμπρικαις; — Αἶ! μὰ βλέπεις οἱ πλούσιοι μας ποῦ μποροῦν, ὀλίγον τοὺς μέλει· ἡμεῖς ᾽μεροδουλι ᾽μεροφάγι, ποῦ λέγει ὁ λόγος· πῶς θές νὰ γείνουν ἢ φάμπρικαις; — Ἐγὼ νὰ σᾶς πῶ. — Λέγε μας ν' ἀγιάσουν οἱ γονεῖς σου. — Εἰύρετε πῶς ᾽στὴν Εὐρώπην ὄλαις αἱ μεγάλαις δουλιᾶς γίνονται μὲ τὸν συνεταιρισμόν; — Τί, εἶνε καμμιά φάμπρικα κ' αὐτὸς ὁ συνεταιρισμός; — Ὅχι, μαστρο-Μανώλη· ὁ συνεταιρισμός εἶνε μιὰ συντροφιά ἀπὸ πολλοὺς συντρόφους· π. χ. ὑποθέσατε πῶς ὄλοι οἱ παπουτσιδὲς κάμνετε μιὰ συντροφιά, αὐτὸ εἶνε συνεταιρισμός. — Καὶ τί βγῆκε ἀπ' αὐτό; τί θὰ κάμ' ὁ κρύος τὸν παγωμένο; — Νὰ σοῦ εἰπῶ τί βγαίνει· ξεύρεις τί λέγει ἡ παροιμία; σταλαγματιὰ σταλαγματιὰ γίνεται λίμνη. — Ἐχει δίκιο, μαστρο-Μανώλη, ὁ κύρ Μιχαλάκης. — Ὑποθέσετε ὅτι δέκα μόνον ἀπὸ τὸ συνάφι σας οἱ πλὴθὸ ἀδύνατοι συμφωνεῖτε καὶ συντροφιάζεστε· σὰν τί χρηματικὸν εἰμπορεῖτε νὰ καταθέσετε; — Μὰ ξέρω καὶ ᾽γὼ, ἀπάνω κάτω 80 λίραις. — Τί λές, μαστρο-Γιώργη; — Αἶ, αὐτοῦ κ' αὐτοῦ. — Λοιπὸν ποῦ θὰ εἰπῆ

800 λίραις. — Μάλιστα. — Τώρα λάβετε ὑπομονὴν καὶ θὰ ἰδῆτε πόσην ὠφέλειαν θὰ ἔχετε ἀπὸ αὐτὴν τὴν συντροφιάν· τί πληρώνετε ἕνας μὲ τὸν ἄλλον ἐνοίκιον; — Τὸ λίγε λίγο ἀπὸ 15 λίραις. — Θὰ εἰπῆ 150 λίραις· ὅταν ὅμως συντροφιάσετε, δὲν θὰ ἔχετε ἀνάγκην ἀπὸ δέκα ἐργαστήρια, ἀλλὰ ἀπὸ ἕνα εὐρύχωρον ἐργαστήρι, τὸ ὁποῖον εἰμπορεῖ νὰ ἦνε καὶ εἰς ἕνα μέρος ἀπόκεντρον (καὶ σπῆτι ἀκόμη ἂν ἦνε, τὸ ἴδιο, νομίζω, κάμνει), καὶ ἀπὸ ἕνα κατάστημα εἰς κεντρικὴν θέσιν· ἄς βάλωμεν 40 λίρας διὰ τὸ κατάστημα καὶ 30 διὰ τὸ ἐργαστήρι, μᾶς κάμνουν 70· ἰδοὺ λοιπὸν μία ὠφέλεια 80 λιρῶν ἀπὸ τὸ ἐνοίκιον κατὰ πρῶτον· (Ἀκολουθεῖ).

Μιλτιάδης.

Εἷς ἐκ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων, οἵτινες λαμπρύνουσι τὰς σελίδας τῆς Ἑλληνικῆς ἱστορίας, εἶνε καὶ ὁ ἑνδοξος Μιλτιάδης, τοῦ ὁποῖου ἡ ἱστορία ἀποδεικνύει, ὅτι πολλάκις εἷς ἀνὴρ δύναται νὰ σώσῃ τὴν πατρίδα ἢ τὸ ἔθνος τοῦ ἐκ μεγίστου κινδύνου. Ὁ Μιλτιάδης ἐγεννήθη ἐν Ἀθήναις περὶ τὰ 550 π. Χ. ἐκ πατρὸς Κίμωνος τὸ ὄνομα καὶ ἔλκοντος τὸ γένος ἀπὸ τοῦ ἐσχάτου βασιλέως τῶν Ἀθηναίων Κόδρου. Κατὰ πρῶτον διεκρίθη ὁ Μιλτιάδης ὡς ἀρχηγὸς τῆς ἀποικίας, τὴν ὁποίαν οἱ συμπολιταὶ του κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἐπεμφαν εἰς τὴν Θρακικὴν Χερσόνησον. Ἀποῦ πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς νέας ἀποικίας ἐπολέμησε καὶ κατενίκησε τοὺς αὐτόχθονας βαρβάρους, ἔδωκεν εἰς τοὺς ἀποίκους νόμους σοφοὺς καὶ δικαίους, καὶ διέμεινεν ἐνταῦθα πρὸς πάντων ἀγαπώμενος μέχρι τῆς ἐποχῆς καθ' ἣν ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν Δαρεῖος, μέλλων νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῶν Σκυθῶν τῶν πέραν τοῦ Δουναβέως οἰκούντων, προσεκάλεσε τοὺς τε Ἴωνας καὶ τοὺς Θρακας, ὡς ὄντας ὑποτελεῖς εἰς αὐτὸν, νὰ πλεύσωσι μετὰ τοῦ ναυτικοῦ των εἰς τὸν Δούναβην, καὶ ζευξάντες ἐπ' αὐτοῦ γέφυραν νὰ τὸν περιμένωσιν ἐκεῖ. Τότε συνηκολούθησε καὶ ὁ Μιλτιάδης ὡς ἀρχηγὸς ἀποικίας ἐν Θρακίᾳ· ἀποῦ δὲ ὁ Δαρεῖος ἐλθὼν διέβη μετὰ παντὸς τοῦ πολυπληθεστάτου στρατοῦ

του διὰ τῆς γεφύρας, διέταξε τοὺς Ἴωνας νὰ περιμένωσιν αὐτὸν μέχρι τῆς ἐπιστροφῆς του· ἀλλ' ὁ Μιλτιάδης, ἀφοῦ παρῆλθον ἱκαναὶ ἡμέραι καὶ ὁ Δαρεῖος δὲν ἐφαίνετο, παρεκίνησε τοὺς ὁμοεθνεῖς συστράτηγους του νὰ παραδεχθῶσι τὴν πρότασιν τῶν Σκυθῶν, οἵτινες ἐπρότεινον πρὸς αὐτοὺς νὰ διαλύτωσι τὴν γεφυραν καὶ ν' ἀναχωρήσωσιν εἰς τὰς πατρίδας των, ἀφίνοντες τὸν Δαρεῖον εἰς τὴν τύχην του· ἐπειδὴ ὅμως ἡ γνώμη αὕτη ἀπερρίφθη ἐνεργείᾳ τοῦ Μιλησίου Ἰστιαίου, ὄντος πιστοῦ εἰς τὸν Δαρεῖον, ὁ Μιλτιάδης βέβαιος ὡν ὅτι ἡ γνώμη του αὕτη ἤθελε καταγγεῆ εἰς τὸν βασιλέα, κατέλιπε τὴν Χερσόνησον καὶ ἐπανῆλθεν εἰς Ἀθήνας, ὅπου καὶ διέμεινε μέχρι τοῦ 490 π.Χ. Τὸ ἔτος τοῦτο ὁ Δαρεῖος πέμπει πρὸς ὑποδούλωσιν τῆς Ἑλλάδος τοὺς στρατηγοὺς Δάτιν καὶ Ἀρταφέρνην μετὰ στρατὸν πολὺν καὶ καλῶς διοργανισμένον καὶ μετὰ στόλον ἑξακοσίων πλοίων, διατάξας νὰ φέρωσιν ἐνώπιόν του ἀλυτοδέτους πάντας τοὺς Ἀθηναίους καὶ Ἐρετριεῖς, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι εἶχον συνδράμει τοὺς ὁμογενεῖς των Ἴωνας, ἐπαναστήσαντας κατὰ τῶν Περσῶν. Ὁ Δάτις καὶ Ἀρταφέρνης, ἀφοῦ τῷ ὄντι ἐκυρίευσαν τὴν Ἐρέτριαν καὶ ἐξηνδραπόδισαν τοὺς κατοίκους αὐτῆς, κατέπλευσαν εἰς τὴν Ἀττικὴν, συνοδευόμενοι καὶ ὑπὸ τοῦ Πειπισταρίδου Ἰππίου, ὁ ὅποιος πρὸ τινῶν ἐτῶν γενόμενος ἔκπτωτος εἶχεν ἐξορισθῆ ἐκ τῶν Ἀθηνῶν καὶ εἶχε καταφύγει πρὸς τὸν βασιλέα Δαρεῖον, παρὰ τοῦ ὁποῦ ἤλπιζε συνδρομὴν καὶ ἀποκατάστασιν εἰς τὸν πατρικὸν θρόνον.

Οἱ Ἀθηναῖοι ἄμα μαθόντες ὅτι οἱ Πέρσαι ἀπέβησαν εἰς τὸν Μαραθῶνα, πεδιάδα τῆς Ἀττικῆς, ἐχειροτόνησαν ἀμέσως δέκα στρατηγοὺς, ἐν οἷς καὶ τὸν Μιλτιάδην· ἐκ τούτων δὲ εἰς καθ' ἑκάστην ἔπρεπε νὰ ἔχη τὴν ἀνωτάτην ἀρχηγίαν καὶ διοίκησιν τοῦ στρατοῦ. Ἐκ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων οὐδεὶς ἦλθε πρὸς βοήθειαν αὐτῶν πλὴν τῶν Σπαρτιατῶν, οἵτινες ὑπεσχέθησαν, καὶ τῶν Πλαταιέων, οἵτινες ὄντες ἀνέκαθεν φίλοι τῶν Ἀθηναίων ἔπεμψαν αὐτοῖς χιλίους ὀπλίτας. Ἐνῶ δὲ τὰ πράγματα τῶν Ἀθηναίων εὐρίσκοντο εἰς τὴν ἀκροσφαλῆ ταύτην θέσιν, οἱ δέκα αὐτῶν στρατηγοὶ

ἦσαν διηρημένοι, ἀνὰ πρῶτον εὐθὺς νὰ συνάψωσι μάχην μετὰ τῶν Περσῶν ἢ νὰ περιμένωσι καὶ τοὺς Σπαρτιάτας· ἀλλ' ὁ Μιλτιάδης, δεικνύων τὸν ἐκ τῆς ἀναβολῆς κίνδυνον, κατώρθωσε νὰ σχηματισθῆ πλειονοψηφίαν ὑπὲρ τῆς μὴ ἀναβολῆς, προσελκύσας εἰς τὴν γνώμην του τὸν ἀνδρεῖον Καλλιμάχον (ὄντα Πολέμαρχον τὸ ἔτος ἐκεῖνο). Οὕτω λοιπὸν ἀπεφασίσθη ἡ μάχη· ὁ δὲ Μιλτιάδης, ἀνὰ οἱ ἄλλοι στρατηγοί, τιμῶντες τὴν ἰκανότητα καὶ πείραν τοῦ ἀνδρός, κατὰ πρότασιν τοῦ Ἀριστείδου εἶχον παραχωρήσει αὐτῷ τὴν ἀρχιστρατηγίαν, περιέμεινε νὰ ἔλθῃ ἡ ἡμέρα τῆς στρατηγίας του διὰ νὰ ὀρμήσῃ κατὰ τῶν πολεμίων. Τῆ 28 Σεπτεμβρίου τοῦ 490 π.Χ. συνεχροτήθη τέλος ἡ λαμπρὰ ἐκείνη μάχη μετὰ τῶν Ἀθηναίων καὶ Περσῶν, καθ' ἣν οἱ Ἀθηναῖοι μετὰ τῶν ὀλίγων Πλαταιέων, ὀδηγούμενοι ὑπὸ τοῦ ἰκανωτάτου αὐτῶν στρατηγοῦ, κατετρόπωσαν καὶ ἔτρεψαν εἰς φυγὴν τοὺς Πέρσας, διώξαντες αὐτοὺς μέχρι τῶν πλοίων· καὶ οἱ μὲν Πέρσαι ἀπώλεσαν 9400 στρατιώτας, ἐκ δὲ τῶν Ἀθηναίων ἔπεσαν 162, οἵτινες καὶ ἐτάφησαν αὐτοῦ εἰς ἓν κοινὸν μνημα· ἐφονεύθη δὲ καὶ ὁ γενναῖος Καλλιμάχος, ἀνδρείως ἀγωνισθείς. Οἱ Ἀθηναῖοι, θέλοντες νὰ τιμῶσι τὸν Μιλτιάδην, τὸν ὁποῖον ἤδη ἀπεκάλουν σωτῆρα τῆς πατρίδος, ἔστησαν πρὸς τιμὴν του εἰς τὴν ποικίλην στοὰν εἰκόνα, ἣτις παρίστανε τὸν ἑνδοξον στρα-

τηγόν παρορμῶντα τοὺς στρατιώτας εἰς μάχην. Μετὰ τὸ κατόρθωμα τοῦτο ὁ Μιλτιάδης μέγα δυνάμενος ἤδη ἐν τῇ πόλει, ἐζήτησε παρὰ τῶν συμπολιτῶν του 70 πλοῖα καὶ ἀνάλογον στρατεύμα, ὅπως στρατεύσῃ ἐπὶ χώραν πλουσίαν, ὅποθεν ἤθελε φέροι πολλὰ πλούτη εἰς Ἀθήνας. Παραλαβὼν δὲ τὸ στρατεύμα ἐπλευσε κατὰ τῆς νήσου Πάρου, ἐπὶ λόγῳ ὅτι οἱ Πάριοι εἶχον βοηθήσει τοὺς Πέρσας, συναποστείλαντες μίαν τριήρη εἰς Μαραθῶνα. Φθάσας εἰς τὴν Πάρον ἀπέκλεισε τὴν πόλιν καὶ πέμπσας κήρυκα ἐζήτηει παρ' αὐτῶν 100 τάλαντα, ὅπως ἄρῃ τὴν πολιορκίαν. Οἱ Πάριοι ὁμῶς ἀπέρριψαν τὴν πρότασιν ταύτην καὶ ἐνδυναμώσαντες τὰ ὄχυράματα τῆς πόλεως τῶν ἀντεῖχον. Τέλος μετὰ 26 ἡμέρας ὁ Μιλτιάδης ἠναγκάσθη ν' ἀποπλεύσῃ ἄπρακτος, πληγῶθεις βαρέως εἰς τὸν μηρὸν κατ' ἄλλους μὲν ἐξ ἐχθρικοῦ βέλους, κατ' ἄλλους δὲ καταπεσῶν ἐκ τοῦ τείχους, ἐνῶ διέταττεν ἔφοδον ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ πρᾶγμα, οἱ ἐχθροὶ του δραξάμενοι τῆς ἀποτυχίας ταύτης, τὸν ἐνήγαγον εἰς τὸ δικαστήριον ἐπὶ προδοσίᾳ καὶ ἐρεθίσαντες τὸν ἄστατον ὄχλον κατώρθωσαν νὰ καταδικασθῇ εἰς θάνατον ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος ὁ μέγχοι γῆτες καὶ πρῶην ἀποκαλούμενος σωτήρ τῆς πατρίδος καὶ παρὰ πάντων εὐφημούμενος καὶ δοξαζόμενος· ἀλλ' αἰσχυνόμενοι αὐτοὶ ἑαυτοὺς διὰ τὴν καταδίκην ταύτην μετέβαλον αὐτὴν εἰς χρηματικὴν ποινὴν 50 τάλαντων, τὰ ὅποια μὴ ἔχων νὰ πληρώσῃ ὁ χρηστὸς Μιλτιάδης, ἐβλήθη εἰς τὴν φυλακὴν, ὅπου καὶ ἀπέθανε μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐκ τῆς πληγῆς, σαπέντος τοῦ σκέλους. Μετὰ τὸν θάνατόν του ὁ υἱὸς αὐτοῦ Κίμων ὑπεχρεώθη νὰ δανεισθῇ παρὰ τῶν φίλων του τὸ ποσὸν τοῦτο, διότι ὁ ὄχλος κορυφώσας τὴν ἀχαριστίαν δὲν ἔστεργε νὰ παραδώσῃ εἰς ταφὴν τὸ σῶμα τοῦ ἀνδρός, ὁ ὁποῖος πρὸ μικροῦ τὸν εἶχε σώσει ἐκ τῆς δουλείας καὶ τοῦ ἀνδραποδισμού! Καὶ ἐν τούτοις οἱ τελευταῖοι λόγοι τοῦ ἀποθνήσκοντος Μιλτιάδου πρὸς τὸν θρηνοῦντα υἱὸν του ἦσαν νὰ μὴ μνησικακήσῃ ποτὲ κατὰ τῶν συμπολιτῶν του. Πόσον συγκινεῖ τὴν καρδίαν ἡμῶν ἡ ἀνεξικακία τοῦ φιλοπάτριδος τούτου ἀνδρός καὶ πόσον κινεῖ εἰς οἶκτον αὐτὴν ἡ περὶ ἀβουλίᾳ καὶ τὸ ἄστατον τῆς ἀχαρίστου αὐτοῦ πατρίδος!

Γεωργία.

III.

Μέσα τοῦ βελτιόνειν τὰς γαίας.

Ἐπειδὴ ἐν τῇ φυσικῇ καταστάσει σπανίως αἱ γεωργήσιμοι γαῖαι ἐμπεριέχουσι τὰ οὐσιώδη ἐκεῖνα στοιχεῖα, ἄνευ τῶν ὁποίων ἀδύνατον νὰ ὑπάρξῃ εὐφορία, ἀνάγκη ὅπως δώσωμεν εἰς τὰς γαίας ταύτας, διὰ τῶν καταλληλοτέρων μέσων, τὰς ιδιότητας τὰς δυνάμενας ν' ἀποκαταστήσωσιν αὐτὰς ὅσον ἔνεστιν εὐφορωτέρας. Τὰ κυριώτερα μέσα πρὸς βελτίωσιν τῶν γαιῶν εἶνε αἱ γεωργικαὶ ἐργασίαι, αἱ μεταποιήσεις καὶ ὁ λιπασμὸς (τὸ κόπρισμα).

Ἰπὸ τὸ γενικὸν ὄνομα γεωργικαὶ ἐργασίαι συμπεριλαμβάνομεν ὅλας τὰς μηχανικὰς ἐργασίας, δι' ὧν βελτιοῦται τὸ χῶμα, δηλαδὴ τὴν ὑποκίνησιν καὶ διαίρεσιν αὐτοῦ, ὅπως τὸ βροχερὸν νερὸν καὶ ὁ ἀπὸ ἔχωσιν ἐλευθέρων τὴν διόδον εἰς τὰς ρίζας καὶ συνάμα ὅπως εὐκολύνωμεν τὴν ἐνέργειαν τῆς θερμότητος καὶ τοῦ φωτός. Αἱ γεωργικαὶ ἐργασίαι γίνονται διὰ τριῶν ἐργαλείων: τοῦ λίσγου, τῆς σκαπάνης καὶ τοῦ ἀρότρου. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ λίσγος χρησιμεύει πρὸς καλλιέργειαν τῶν κήπων. Ἡ σκαπάνη εἶνε ἐργαλεῖον σχήματος τριγωνοειδοῦς, τετραγωνοειδοῦς ἢ διγαλωτοῦ, ὅπερ μεταχειρίζονται οἱ ἀμπελοουργοὶ ἢ γεωργοί, οἱ μὴ ἔχοντες ὑποζύγια. Τὸ ἄροτρον εἶνε μηχανὴ κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦττον πολύπλοκος, ἀπαιτεῖ δὲ τὴν δύναμιν τῶν ἵππων ἢ βοῶν, καὶ γίνεται χρῆσις αὐτοῦ εἰς τὰς μεγάλας καλλιεργείας.

Τὰ ἀρχικὰ μέρη τοῦ ἀρότρου εἶνε τὸ ὑνίον, τὸ μικρὸν ὑνίον καὶ τὸ ἀντίον. Τὸ ὑνίον εἶνε εἶδος μεγάλης μαχαίρας ἐκ σιδήρου, ὀξεῖα καὶ κοπτερά, προσδωρισμένη ἵνα διασχίξῃ καθέτως τὴν γῆν καὶ κόπῃ τὰς ρίζας καὶ τὰ παράσιτα· τὸ μικρὸν ὑνίον, ἐπίσης ἐκ σιδήρου, ἐξακολουθεῖ τὴν ἐργασίαν, ἣν τὸ μέγα ὑνίον ἤρχισε, κόπτον τὴν γῆν ὑποκάτω καὶ ὀριζοντίως, οἱ δὲ βῶλοι τῆς γῆς ἀποσπώμενοι ἐκ τοῦ μικροῦ ὑνίου φέρονται εἰς τὸ ἀντίον, ὅπερ ἀποπερατοῦν τὴν ἐργασίαν, ἐπιστρέφει καὶ ἐναποθέτει τοὺς βῶλους

τούτους κατὰ μέρος, ἀκολουθοῦν τὰ ἔγχη, ἅτινα ὀφείλει νὰ διατηρήσῃ. Τὸ ἀντίον εἶνε κατεσκευασμένον ἐκ σκληροῦ ξύλου ἐπιδικτικοῦ μεγίστης σπιλπνότητος, ὅπως γλυστρά εὐκόλως ἐπὶ τῶν αὐλάκων τῶν ὑπὸ τοῦ ἀρότρου κατασκευασθέντων.

Τὸ σχῆμα τῶν ἀρότρων διαφέρει κατὰ τὸ εἶδος τῶν γαιῶν, ἅς περ ταῦτα εἶνε προσδιωρισμένα νὰ κόπτωσι, διαιρῶσι καὶ ἀναστρέφωσιν. ὑπάρχουσι τινὰ ἔχοντα προόλκιον μ' ἓνα ἢ δύο τροχοῦς, ἅτινα μεταχειρίζονται κυρίως πρὸς καλλιέργειαν τῶν δυνατῶν γαιῶν. Ἄλλα οὐδόλως ἔχουσι προόλκιον, καὶ καλοῦνται ἄροτρα ἀπλά. Ὅπως γίνῃ ἡ ἐργασία αὕτη ἐπιτυχῶς, ὀφείλει ὁ γεωργὸς νὰ ἐκλέξῃ τὴν σπιγμὴν, καθ' ἣν αἱ γαῖαι νὰ ὦσιν ὀλίγον ὑγραῖ. Ἡ διὰ τοῦ ἀρότρου ἐργασία γίνεται κατὰ δύο τρόπους: ὁ μ α λ ῶ ς, δηλ. ὅταν τὸ ἄροτρον γεμίξῃ ἀλληλοδιαδόχως ἕκαστον αὐλάκα, τὸν ὁποῖον χαράττη, καὶ δι' ἀ ν α χ ῶ μ α τ ο ς, ὅταν αὐτὸ χαράττη αὐλάκα, βαθεῖς, ἐντὸς τῶν ὁποίων ἡ γῆ ὑψοῦται.

Ἡ παντοδυναμία μιᾶς τριάδος.

(Συνέχεια).

- 12 Καὶ εἴμεθα ἄξιοι. Φόνον ποτὲ
ἐπράξαμεν φίλοι, ἡμεῖς ἢ κακίαν ;
Γλυκύτατε ψύλλε, κορειέ μου χρηστέ,
κ' οἱ τρεῖς δὲν μισοῦμεν δεινὴν ἁμαρτίαν ;
Αὐτὸς ἂν ἀμέμπτου ὑπῆρχε ζωῆς
τὸ πρότυπον, κ' ἦτο ὁ μόνος τῆς Γῆς
μὲ νοῦν προικισμένος, ἡμᾶς νὰ φονεύσῃ
θὰ ἔπαυε, φίλε κορειέ. Τί συνέβη,
ἂν αἵματος μίαν ρανίδα ἡμεῖς
ροφήσωμεν ; δίκαιος οὗτος ἂν ἦτο,
μικρὰν τινὰ δόσιν τοῦ τόσῃς τιμῆς
εὐώδους ὑγραῦ σου ροφῶν, θὰ ἤρκειτο.
- 13 Ἐλθέ εἰς ἀγκάλας ἐδῶ φιλικᾶς !
ἔλθέ ν' ἀσπασθῶ τ' ἐμπνευσμένο, σου στόμα,

ἀπήντησ' ὁ θεῖος κορειός, τὰς κακὰς
κατέκρινας πράξεις κ' ἀνθρώπων τὸ δόγμα.
Ἄξιζεις ἐν δάφνης στεφάνι πολῦ,
ἀγλαΐσμα κόσμου, ρητόρων στολή.
ὦ χαῖρε, Δημόσθενες σὺ τῶν κωνώπων,
ἐπίφοβ' ἐχθρὲ τῶν ἐχθρῶν μας ἀνθρώπων.
Πλὴν βλέπω, κινεῖται ὁ φίλος ἐδῶ
καὶ σεῖς μὲν πετᾶτε, πηδᾶτε, ἐγ' ὅμως
ἀνίκανος ὢν νὰ πετῶ νὰ πηδῶ,
σᾶς φεύγω, μὴ μ' εὔρη τοῦ ἄδου ὁ δρόμος.

- 14 Τοὺς λόγους εἰς πράξιν αὐτοὺς μὲ γοργὸν
χαρίεν τὸ θῆμα ἐζήτει νὰ θέσῃ,
ὅποτε ὁ ψύλλος ὁ τέως σιγῶν,
τὸ θάρρος εἰς φίλον ποθῶν νὰ ἐμπνεύσῃ,
(διότ' ἐκινδύνευεν ἄλλως πολὺ
νὰ πάθῃ ζημίαν φρικτὴν, ἐντελῆ,
ζημίαν, ἣν ῥήτορες πλεῖστοι σφριγῶντες
παθαίνουν, εἰς ἔρημον τόσα βοῶντες)
μ' ἐν ἄλμα του ἔφθασ' αὐτὸν καὶ κρατῶν
τὴν χεῖρα τ' ἀρχίζει μὲ λέξεις σοφίας
νὰ πείσῃ τὸν φίλον, δεκάδα λεπτῶν
νὰ μείνῃ πρὸς χάριν τοσαύτης φιλίας.
- 15 Μή, φίλε, μαντεύῃς ἀδίκως κακὰ,
ποσῶς μὴ φοβῆσαι τὸ κείμενον τέρας ;
γελοῖον θὰ ἦτο ἡμῶν νὰ νικᾷ
τὴν τόσῃν ἀνδρείαν ὁ νάνος τῆς σφαιρας
μ' ἐν κίνημα μόνον μὲ μίαν στροφῆν·
καὶ μάθε προσέτι ὅτ' ὄντως τροφῆν
ἀκίνδυνον οὗτος ἀπόψε παρέχει,
διότι ὑπέροπλον στόμαχον ἔχει
καὶ καίουν ἐντὸς του φλογώδη ποτᾶ,
ποτᾶ ἀλλοιοῦντα αὐτὸν καὶ μανίαν
γεννῶντα, ὁσάκις ἀπλήστως αὐτὰ
γευθῆ, καὶ πληρώσῃ καλῶς τὴν κοιλίαν. (ἀκολουθεῖ)

Ὑδωρ.

Τὸ ὕδωρ πρὸ παντὸς ἄλλου στοιχείου συντελεῖ εἰς τὴν σύμψηξιν τῶν φυτῶν τῶν ζώων καὶ αὐτῶν τῶν ὀρυκτῶν. Ὁ ἀγοράζων μίαν ὀκτὸν σαπωνίου ἢ στυπτηρίας ἄς ἦνε βίβλιος, ὅτι ἐν μὲν τῷ πρώτῳ περιέχονται τρία τέταρτα ὀκτάδος ὕδατος, ἐν δὲ τῇ δευτέρῃ ἡμίσεια. Ἐὰν ἀγοράσῃ εἰκοσι ὀκτάδας γεωμήλων, ἐξ αὐτῶν αἱ δεκαπέντε εἶνε ὕδωρ. Ὅταν ὁ κρεωπώλης φέρῃ πρὸς αὐτὸν πέντε ὀκτάδας κρέατος βοείου, τῷ πωλεῖ τέσσαρας ὀκτάδας ὕδατος. Αὐτὸ τοῦτο συμβαίνει καὶ ἐφ' ὅλων τῶν ἄλλων φυτικῶν καὶ ζωικῶν οὐσιῶν. Ἐκεῖνος ὅστις γράφει τὰς λέξεις ταύτας καὶ ἐκεῖνος ὅστις τὰς ἀναγινώσκει σύγκεινται κατὰ μέσον ὄρον ἐξ 75 τοῖς 0) ὕδατος.

Ἐκεῖνος εἰς τῶν διασημοτάτων συγγραμμάτων μας φυσιολόγων γεννηθεὶς ἐν Σουηδία τῷ 1799, διηγοῦμενος ταῦτα παρατηρεῖ ὁρθῶς ὅτι ὁ ζωικὸς ὀργανισμὸς σύγκειται ἐκ μικρᾶς ποσότητος στερεᾶς ὕλης, διαλελυμένης ἐντὸς μεγάλης ποσότητος ὕδατος».

Περίεργος ἄγρα.

Χωρικός τις Γάλλος ἠθέλησε νὰ ζωγήσῃ σκύμνους λύκου. Ἐφαντάσθη λοιπὸν νὰ μιμηθῇ τὴν φωνὴν, δι' ἧς τοὺς προσκαλοῦσιν αἱ μητέρες αὐτῶν ὡσάντις πρόκειται νὰ τοὺς θρέψωσι. Φαίνεται δὲ ὅτι ἐπέτυχε τοσοῦτον ἢ μίμησις, ὥστε ἐξ λυκιδεῖς, ἐξεληόντες τῆς φωνῆς τῶν ἡλθον πρὸς αὐτόν. Καὶ οἱ μὲν τρεῖς συνελήφθησαν, οἱ δὲ ἄλλοι τρεῖς ἀνεχώρησαν. Ὁ χωρικός βελῶν ἐντὸς σάκκου τὴν θήραν του ἀπῆλθεν εἰς τὰ ἴδια. Τὴν ἐπιούσαν, ἐπιστρέφων ἀπὸ μέρους τι, ὅπου εἶχεν ὑπάγει, ἠπόρησεν ἰδῶν τὴν μητέρα τῶν τριῶν σκύμωνων ἐξερχομένην ἀπὸ τὴν οἰκίαν του. Φαίνεται ὅτι, ὁσφρανεῖσα τὴν ὁδόν, δι' ἧς εἶχον διαβιβασθῆ τὰ μικρὰ της, μετέθετο εἰς τὸ μέρος ὅπου ἦσαν, διὰ νὰ τὰ γαλακτοτροφῆσθ. Ἀλλὰ, τὸ πλεον περιεργον, εἶχε συμπαραλάβει μεθ' ἑαυτῆς καὶ τὰ ἄλλα τρία τέκνα της, ἅτινα εὐρόντα τοὺς ἀδελφούς των, ἀνεπαύθησαν πλησίον αὐτῶν. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ χωρικός ἔγεινε κύριος καὶ τῶν ἐξ μικρῶν λύκων.